

26

ANUL XXVIII (1255)
28 Iunie 1979

Flacăra

Săptăminal editat de
Frontul
Unității
Socialiste

PATRIA, CABINETUL DE LUCRU AL PREȘEDINTELUI

● Un moment cu profunde semnificații în istoria relațiilor de prietenie româno-cipriote ● Ofranda de dragoste și recunoștință a copiilor pentru tovarășul Nicolae Ceaușescu ● Vizita de lucru a secretarului general al partidului la Complexul expozițional din Piața Scintei ● Președintele României, în mijlocul oamenilor muncii, acolo unde nevoia o cere.

(Reportaje în pag. 2-3-4-5)

VICTORII
ISTORICE
ÎN ANII
LIBERTĂȚII

MAREA INDUSTRIE A PÎINII

Rolul agriculturii în dezvoltarea economiilor naționale a constituit un subiect cu mare perenitate, fără a putea afirma că sint pe deplin elucidate multiplele aspecte teoretice și implicațiile practice pe care această ramură importantă le poate avea asupra strategiilor de dezvoltare a economiilor naționale.

Cu peste două secole în urmă, școala fiziocrată încerca să demonstreze că pământul și agricultura constituie singura sursă de avuție, pentru ca astăzi să circule cu mare frecvență teoria agriculturii „compensate”, menținută numai pe bază de transfer al valorilor din alte sectoare. Intre aceste două extreme a existat o gamă întreagă de încercări așezând agricultura într-o anumită poziție pe care o are aceasta în procesul complex al dezvoltării economiilor.

Declanșarea procesului de industrializare, intensificarea transportului și a comerțului din secolul XIX a făcut ca

agricultura să piardă poziția de primă ramură a producției materiale și odată cu aceasta să fie infirmată și concepția școlii fiziocrate. Actuala revoluție științifică și tehnică pune într-o poziție nouă această ramură, demonstrând, totodată, inconsistența mult disputatei teorii a „compensării”.

Modificarea structurii producției sociale în favoarea industriei, începută în secolul trecut într-o serie de țări, se află în prezent în plină desfășurare la scară mondială, sub influența actualii revoluții științifice și tehnice. Ceea ce trebuie să reținem ca deosebit de important este faptul că această schimbare de raporturi între agricultură și industrie are loc nu datorită unei stagnări, sau a unui regres în agricultură, ci ca urmare a unui ritm

(Continuare în pag. 12—13)

Prof. dr. TIBERIU MUREȘAN ■

Numele acestei comune e bunăstare

În paginile 12—13, un reportaj la Mădăras, județul Bihor, cooperativă agricolă de producție distinsă cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste”.

Maria Spiridon, din județul Sibiu, țărancă iubitoare a celor strămoșești, unul din creatorii populari pe care Muzeul Satului din Capitală i-a invitat la simpoziioanele sale.

Fotografie de A. MIHAILOPOL ■

Din nou despre „Mildiograf”

Cineva trebuia
să spargă gheața!

Au trecut 17 ani de cînd Academia Republicii Socialiste România premia invenția dr. doc. Constantin Răfăilă, denumită „Mildiograf”, aparat destinat stabilirii, foarte precise, a primejdiei de infestare a podgoriilor și a altor culturi sau livezi de pomi fructiferi și prevenirea acestora prin stropirile de rigoare, în perioadele optime și nu la întâmplare, calitate care conferă o eficiență maximă tratamentelor și conduce, în același timp, la obținerea unor economii foarte importante în bani, forță de muncă și substanțe chimice.

Au trecut peste doi ani de cînd „Flacăra”, ocupîndu-se de soarta valoroasei invenții a doctorului Constantin Răfăilă, pune întrebarea: DE CE NU ESTE EA VALORIFICATĂ?

Primele investigații ale redacției au fost întimpinate cu o mare și promițătoare

(Continuare în pagina 9)

EMANUEL VALERIU ■

O carte mult așteptată:
„Ecologia umană”

1. Actuala și dramatica înfățișare a diferitelor fenomene negative ale „umanizării necontrolate” a mediului natural au promovat ecologia în primele rânduri ale științelor contemporane. Poluarea în amenințatoarea ei diversitate, risipa materilor prime și a energiei amenințau prin degradarea și distrugerea ecosistemelor ce compun biosfera și ecosistemul uman. Rezolvarea contradicțiilor om-natură, care au generat aceste situații, nu poate fi realizată decît printr-o informare și educare general umană în problematica ecologiei. Este și unul din principalele obiective ale lucrării consacrate ecologiei umane ce poate fi mai corespunzător definită ca un tratat în care autorii și-au propus „să susțină în gândirea curentă și în practică, noțiunea de ecologie umană, ca o concepție și o metodă de muncă, avînd ca obiectiv final, îmbunătățirea ra-

(Continuare în pagina 21)

Acad. ȘTEFAN MILCU ■

ÎN PAG. 22 :

Securitatea europeană — permanență
a politicii externe a României (III)

de Dumitru Aninoiu

Al doilea amfiteatru al studenției la Timișoara

↑ ntrucît aș dori să mă refer îndeosebi la rezultatele obținute în integrarea cu cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, este firesc să încep prin a răspunde la întrebarea : care sînt realizările concrete, experiența timișoreană, împlinirile și neajunsurile ? Analiza care urmează — efectuată cu sprijinul comitetului de partid al Centrului universitar, al conducerilor celor patru institute de învățămînt superior (Politehnică, Agronomie, Medicină, Universitate) — se referă îndeosebi la bilanțul anului trecut, cînd rezultatele acestei laturi a integrării au dovedit resursele excepționale ale capacității cadrelor didactice și studenților în introducerea progresului în economie și viața socială, efortul intens de promovare a gândirii științifice novatoare în toate domeniile. Sub conducerea organelor și organizațiilor de partid, în activitatea de cercetare-proiectare, au fost cuprinse cu teme și contracte ferme cu diversi beneficiari toate cadrele didactice și cercetătorii, în colectivele lor lucrînd alături de ei și studenții din toți anii de studiu.

Institutul politehnic participă la soluționarea problemelor puse de numeroase programe naționale prioritare, cum ar fi cel de valorificare a resurselor hidroenergetice ale rîurilor interioare, de motoare termice, de mașini-unelte, de vehicule acționate cu motoare liniare, de realizare a sistemelor unitare de echipamente de sudare etc. Merita a fi evidențiată, în acest context, preocuparea insistentă a cadrelor didactice, cercetătorilor și studenților pentru sprijinirea întreprinderilor economice în elaborarea tehnologiilor opționale adecvate fiecăruia produs, ținînd seama de cele mai noi cuceriri ale științei în domeniile respective.

Se acordă o atenție cuvenită economisirii combustibililor și energiei, obținerii

unor noi materiale și inlocuitori, valorificării materialelor secundare, reducerii consumurilor de materii prime și de materiale, realizării de noi aparate și instalații pentru unitățile economice, reducerii importului și creării de noi disponibilități pentru export.

Numai în ultimul an, în cadrul celor 306 contracte de cercetare-proiectare, în valoare de peste 40 milioane lei, au fost abordate teme din planurile C.N.S.T., ale ministerelor, centralelor industriale, institutelor centrale și ale unităților economice.

(Continuare în paginile 4—5)

CONSTANTIN IUREA ■

La intrarea în Parcul copilului este plantat un stejar, simbol etern al trăinicieii.

Imagine din timpul vizitării expoziției jubiliare.

OFRANDĂ DE DRAGOSTE, DE RECUNOȘȚINȚĂ, ȘI DE CANDOARE, MINUTE ÎN ȘIR, DIN 20 000 DE PIEPTURI TINERE: „CEAUȘESCU — P. C. R.!” „CEAUȘESCU ȘI COPIII !”

Vineri, 22 iunie, seara, la Palatul sporturilor și culturii din Capitală a avut loc o amplă și de neuitat manifestare jubiliară prilejuită de cea de-a XXX-a aniversare a Organizației Pionierilor, de Ziua pionierilor și Anul internațional al copilului. Prilej pentru cei 20 000 participanți — fericiți soli ai soimilor patriei, ai pionierilor, ai copiilor și ai uteciștilor din toată țara — să depună o nouă mărturie a dragostei și stimei profunde pe care tinăra generație, schimbul de miine al țării, o nutrește față de patrie și partid, față de secretarul său general. Totodată, prilej pentru cei prezenți să aducă prinosul lor de recunoștință tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, celorlalți tovarăși din conducerea de partid și de stat, de față la manifestare, pentru condițiile minunate de muncă și de viață create lor, pentru viitorul fericit ce le-a fost asigurat, pentru luminoasele posibilități de afirmare și împlinire a celor mai ambițioase aspirații. Răspunzând acestei ofrande de dragoste, de recunoștință și de candoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu îi mingie și-i îmbrățișează părintește pe tinerii care, cu brațele inundate de flori, le-au ieșit în întâmpinare.

Conducătorul partidului și statului a inaugurat apoi șantierul viitorului Centru de educație și cultură a pionierilor și copiilor. La indicația tovarășului Nicolae Ceaușescu proiectul viitorului complex a prevăzut ridicarea unui monumental edificiu care să reunească Casa centrală a pionierilor și soimilor patriei, un orașel al copiilor precum și numeroase baze sportive. S-a subliniat că obiectivele fundamentale ale acestui complex trebuie să fie educarea copiilor în spiritul dragostei față de patrie, partid și popor, al tradițiilor revoluționare, al luptei pentru libertate, unitate și independență. Tot aici urmează să se desfășoare un proces instructiv-educativ al cărui scop va

fi promovarea cultului muncii, a respectului și prețuirii față de trecutul poporului nostru, precum și față de realizările sale prezente. Placa inaugurală a lucrărilor noului obiectiv consemnează pentru viitorime: «În prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, și a tovarășei Elena Ceaușescu, la 22 iunie 1979 a fost inaugurată construcția Centrului de educație și cultură a pionierilor și copiilor din București. Acest important complex, destinat îmbogățirii și înfrumusețării vieții celor mai tinere generații din Capitala țării, se edifică prin îndemnul și sub înalta grijă a președintelui României, tovarășul Nicolae Ceaușescu». Prezența vie, activă, permanentă a secretarului general al partidului în mijlocul copiilor va fi mărturisită peste veacuri și de stejarul pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu l-au plantat la intrarea în Parcul copilului. Simbol al vigoarei și trăinicieii, al necăntării sub dogorile ori sub furtunile istoriei, stejarul va nemuri sentimentele unui popor care traversează cea mai luminoasă etapă din greu încercata sa istorie.

În continuare, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului s-au îndreptat spre Palatul sporturilor și culturii unde, în cadrul manifestărilor jubiliare, au fost organizate o expoziție și un spectacol de gală. Panourile cu documente și fotografii, graficele, celelalte modalități de prezentare subliniază emoționant și totodată convingător istoria însemnată a actului insurrecțional de la 23 August 1944, a începuturilor mișcării pionieresti din România, în urmă cu trei decenii, precum și contribuția majoră a tovarășului Nicolae Ceaușescu la organizarea și dinami-

zarea Uniunii Tineretului Comunist din România. Alte sectoare din expoziție evidențiază dinamica ale învățămîntului românesc, activitatea politică-educativă de masă, participarea celor mai tineri cetățeni ai patriei la marea Festival al muncii și creației „Cîntarea României”, activitatea competițională desfășurată de către cercurile sportive-turistice și asociațiile sportive scolare în ampla competiție națională „Dacia”. Un tronson special a fost consacrat relațiilor internaționale ale Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România cu 82 de organizații și organisme pentru copii din peste 50 de țări de pe toate continentele.

S-a vizitat apoi expoziția lucrărilor de creație tehnico-stiințifică realizate pentru autodotarea cercurilor aplicative din școli sau cu aplicabilitate în diferite domenii ale economiei. Apoi, în sala Palatului sporturilor și culturii, festiv ornată, a fost prezentat un spectacol de gală. Inaugurat cu versurile: „Copiii înflorind pe părintescul / Pămînt al patriei nepieritor / Aduc partidului, întregului popor, / Aduc tovarășului Nicolae Ceaușescu / Omagiul dragostei și-al bucuriei lor. / Bine-ați venit la marea sărbătoare / Din inimă cu drag și mulțumim / Că și la cea de-a 30-a aniversare / Căldura părintească vă simțim”.

Aceste cuvinte au avut harul să prefigureze tonalitatea întregului spectacol, atmosfera de voieșie, optimism și angajament revoluționar care a domnit de-a lungul desfășurării sale. Seara, la ieșirea din parc, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului și statului s-au prins alături de pionieri și soimi ai patriei într-o emoționantă Horă a Unirii care s-a constituit în epilogul de neuitat al acestei aniversări.

MIRCEA MARIUS ■

Anii istoriei românilor, cei mai avuți în fapte glorioase

Cînd deschidea sfînta carte unde se afla înscrisă gloria României, Nicolae Bălcescu o făcea înainte de toate pentru a deștepta „în noi sentimentul datorinței ce avem de-a păstra și de-a mări pentru viitorime această prețioasă moștenire”. A trebuit să treacă aproape un veac pentru ca, singuri, comunistii, urmați de întregul popor, să aducă la dreaptă îndeplinire acest testament eroic. Cruciala izbîndă a insurrecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste de la 23 August 1944 deschidea cu adevărat paginile unei noi istorii, această primă carte a neamului. Cum o numea celălalt mare vizionar și strateg de la cîmpul de luptă, Mihail Kogălniceanu, care e în același timp și cartea de început a revoluției noastre. La cei 35 de ani de glorie nepieritoare înscrisă în aceste pagini se poate spune că generațiile de astăzi ale poporului nostru, de la cei care au purtat barasarda tricoloră a insurrecției la cei ce poartă cravata roșie cu tricolorul, nu numai că am sporit prețioasa moștenire a înaintașilor dar, neprecupețindu-ne energiile creatoare și nepregetînd o clipă, am pus, pentru noi și pentru viitorime, temelii trainice în toate domeniile de viață și civilizație materială și spirituală. Dacă la început, în anii deplinei cuceriri a puterii politice și economice, ai edificării bazei tehnico-materiale a socialismului, am avut de înfruntat dușmanii de clasă, greutățile, cu atât mai mari cu cît multe decurgau și dintr-o seculară inapoiere economică, dacă într-o anumită perioadă, de mult depășită, ne-am confruntat cu erori care ne-au frînat ascensiunea, avem marea fericire ca, odată cu preluarea cîrmelor partidului și statului de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, întregul curs al istoriei noastre contemporane să intre în matca lui autentică și sigură, în deplină concordanță cu destinul liber și demn pe care poporul și l-a ales sub zodia idealurilor comuniste.

Ca unul care, acum cincisprezece ani, într-o patetică poezie-manifest făceam elogiul MIRACOLULUI ROMÂNESC ce se întrevecea, nu pot să nu remarc

faptul că, fără a fi vorba de vreo minune la mijloc, ci doar de munca noastră cotidiană, nu o dată grea, plină de sacrificii dar și de entuziasm revoluționar, ceea ce, mai ales în ochii străinilor, părea o performanță aproape de neconceput în accepțiunea normală a lucrurilor, a devenit o realitate cu atât mai impresionantă cu cît prin dimensiuni ea se înscris pe o scară inaccesibilă țării noastre niciodată pînă acum. Saltul acesta va însemna la jumătatea deceniului următor trecerea României în rîndul țărilor cu o dezvoltare economică-socială medie, după ce producția industrială, ca să luăm unul din indicii cei mai concludenți, a crescut de mai multe ori decît anii care au trecut de la istoricul act al Eliberării de sub dominația fascistă, respectiv de peste 42 de ori. Un popor care — în ciuda excepționalei sale dotări cu inteligență și sensibilitate, probată de cîteva vîrfuri ce au atins cele mai mari altitudini ale gîndirii și creației mondiale — a avut de înlăturat greaua plagă a analfabetismului, se numără astăzi printre națiunile cu unul din cele mai ridicate nivele de instrucție, cu instituții de învățămînt, știință și cultură ce se bucură de stimă în toată lumea civilizată. România pășeste cu tot mai mult curaj în primele rînduri ale revoluției științifico-tehnice, modernizîndu-și economia, afirmîndu-și genul creator în toate sferele de activitate. Beneficiind de rezultatele strădaniilor depuse zi de zi, oamenii muncii trăiesc tot mai bine, gradul de civilizație al traiului cotidian sporînd necontenit.

Stăpîn liber și atotputernic al propriilor destine, poporul român, condus de partidul comunistilor, are satisfacția istorică, mult rivnită de înaintași, a realizării depline a independenței și suveranității sale, pentru înființarea și dăinuirea sa multimilenară libertatea dinlăuntru fiind una cu cea de-afară. Crescînd în ochii proprii, națiunea română a crescut în ochii lumii, fapt cît se poate de firesc cînd are în fruntea sa un conducător atît de clarvăzător precum președintele Nicolae Ceaușescu, omul de stat atît de respectat astăzi de

toate popoarele lumii pentru politica de pace și colaborare pe care o promovează România, pentru inițiativele și strădaniile consacrate soluționării ascuțitelor probleme cu care se confruntă umanitatea, de la subdezvoltare și greaua povară a înarmărilor la inechitatea relațiilor dintre state.

Important este, după părerea mea, că toate aceste grandioase cuceriri n-au picat din cer, că ele au fost obținute cu prețul luptei și al eforturilor adesea eroice ale milioanele de fii ai patriei, români, maghiari, germani, sirbi și de alte naționalități, într-o exemplară unire în cuget și simțiri, fiind cu toții una. Ei au făurit astfel nu numai o țară industrial-agrară în plină dezvoltare, tot mai civilizată și prosperă, ci și o istorie a ei nouă, demnă și măreață prin toate realizările acestor ani. De la fapta de muncă zilnică în uzină, pe șantier, pe ogor, în laborator, la actele de adevărat eroism săvîrșite în cumplitele încercări la care ne-au supus forțele oarbe ale naturii, cele două inundații și devastatorul cutremur, oamenii acestui pămînt, asemenea bravilor străbuni, s-au dovedit totdeauna puternici și hotărîți să-și urmeze neabătut țelul, pilda cea mai însuflețitoare primind-o de fiecare dată din partea neasemuitului bărbat aflat în fruntea lor, investit în această supremă răspundere de ei și de istoria însăși. Tocmai de aceea, într-un timp foarte scurt s-a concentrat atîta istorie în fiecare clipă, încît martorii oculari fiind, ne minunăm noi înșine de ce momente extraordinare ne-a fost dat să trăim și exultăm împreună cu vizionarul poet: „Am cunoscut ce nu vor mai cunoaște / Aceia ce în urma mea s-or naște”. O asemenea mîndrie își are luminoasa îndreptățire în faptul că acest răstimp, 1944—1979, reprezintă, ca să-l parafrazăm tot pe profeticul luptător și gînditor din care am citat la început, anii istoriei românilor cei mai avuți în fapte glorioase.

NICULAE STOIAN ■

Un moment cu profunde semnificații in istoria relațiilor de prietenie româno-cipriote, pentru cauza păcii și securității în Balcani, în Europa și în întreaga lume

Președintele Republicii Cipru, Spyros Kyprianou, împreună cu doamna Mimi Kyprianou, a efectuat, între 23—26 iunie a.c., o vizită de stat în România la invitația președintelui Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și a tovarășei Elena Ceaușescu.

În toastul de la dineul oficial, oferit după încheierea convorbirilor oficiale, înalților oaspeți ciprioți la Palatul Consiliului de Stat, șeful statului român, subliniind semnificațiile vizitei, arăta că: „Vizita pe care o faceți în România constituie expresia bunelor relații tradiționale de prietenie româno-cipriote — întemeiate pe stimă și respect reciproc, pe idealuri și aspirații comune de progres și pace — precum și a dorinței ambelor noastre popoare de a conferi dimensiuni tot mai mari colaborării reciproce avantajoase”.

În ultimii ani, schimburile comerciale și colaborarea în domeniile economic, tehnico-științific și cultural dintre România și Cipru au cunoscut o evoluție continuă și multilaterală ascendentă. Întemeiată, așa cum arăta președintele Nicolae Ceaușescu, pe idealuri și aspirații comune de pace și progres, pe dorința comună a celor două popoare de a înainta tot mai rapid pe calea dezvoltării lor economico-sociale independente, evoluția raporturilor româno-cipriote, răspunzând intereselor fundamentale ale popoarelor noastre, cauzei păcii și destinderii internaționale, a avut și are o influență benefică pentru statornicirea și dezvoltarea în Balcani și în Europa, în întreaga lume, a unui climat de colaborare rodnică, de destindere și înțelegere pe baza principiilor sacre ale dreptului internațional. Înțelegerea la care s-a ajuns — consemnate în Declarația solemnă comună — convorbirile oficiale la nivel înalt, întreaga desfășurare a vizitei solilor poporului cipriot în România se înscriu ca un moment cu profunde semnificații în dezvoltarea colaborării și cooperării româno-cipriote, atât pe plan bilateral, cât și în viața internațională.

Vizita de stat a președintelui Republicii Cipru, Spyros Kyprianou, se înscrie în cadrul principial general al politicii externe a României de dezvoltare a raporturilor de prietenie și colaborare cu toate statele și popoarele lumii, indiferent de sistemul lor social-politic. Participând activ la viața internațională și dezvoltând relații multiple, România asigură ferm la baza tuturor raporturilor sale externe principiile deplinei egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, ale neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Militând hotărât pentru eliminarea forței și a amenințării cu forța din relațiile internaționale, pentru o colaborare reciproc avantajoasă între toate țările, România pornește de la aprecierea conform căreia orice încălcare a acestor principii constituie o gravă primejdie pentru independența popoarelor, pentru cauza destinderii și păcii. În acest spirit, țara noastră s-a pronunțat și se pronunță consecvent pentru rezolvarea pașnică a situației din Cipru, pe baza asigurării independenței și integrității Ciprului, a conviețuirii pașnice a celor două comunități cipriote.

În timpul convorbirilor la nivel înalt, o atenție specială a fost acordată situației din Cipru, ambele părți pronunțându-se pentru o soluționare pașnică și grabnică, care să asigure poporului cipriot comandamentele și prerogativele fundamentale ale demnității sale naționale — suveranitatea și independența națională, integritatea teritorială, unitatea și nealinierea Republicii Cipru.

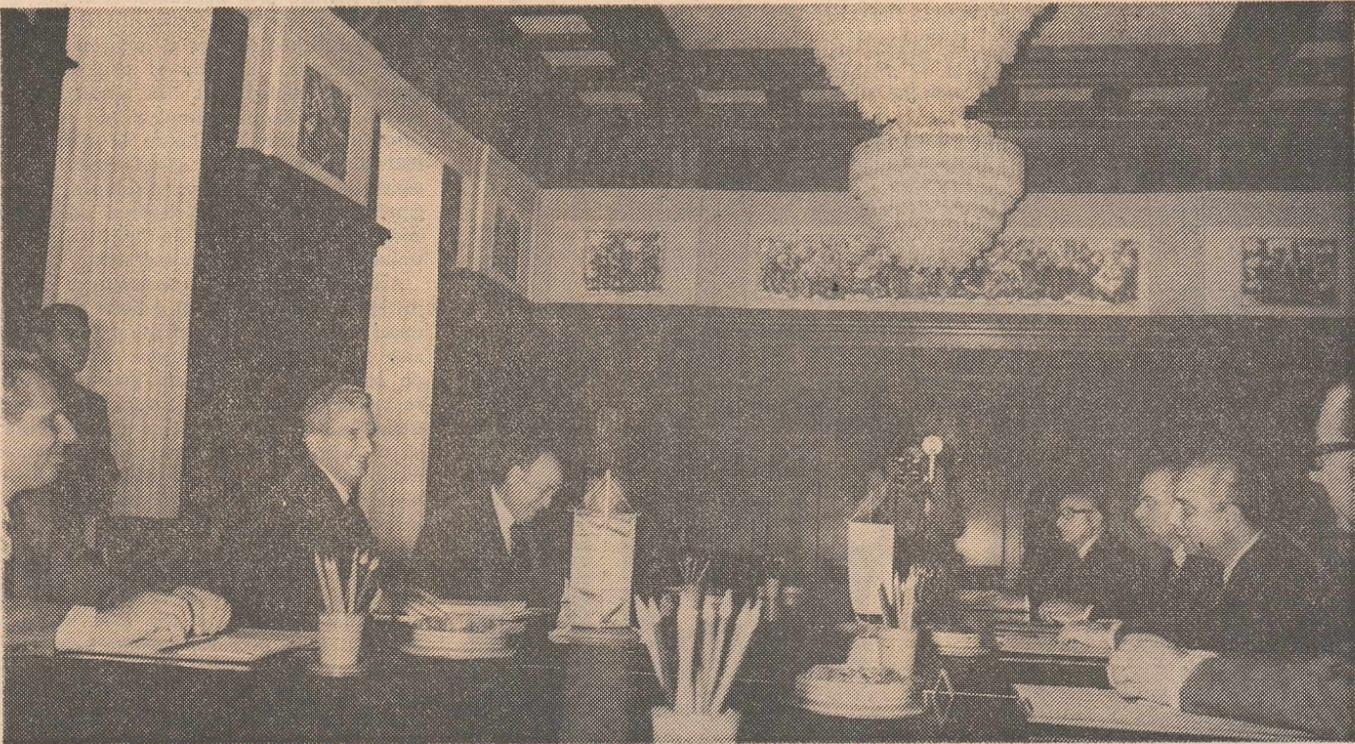
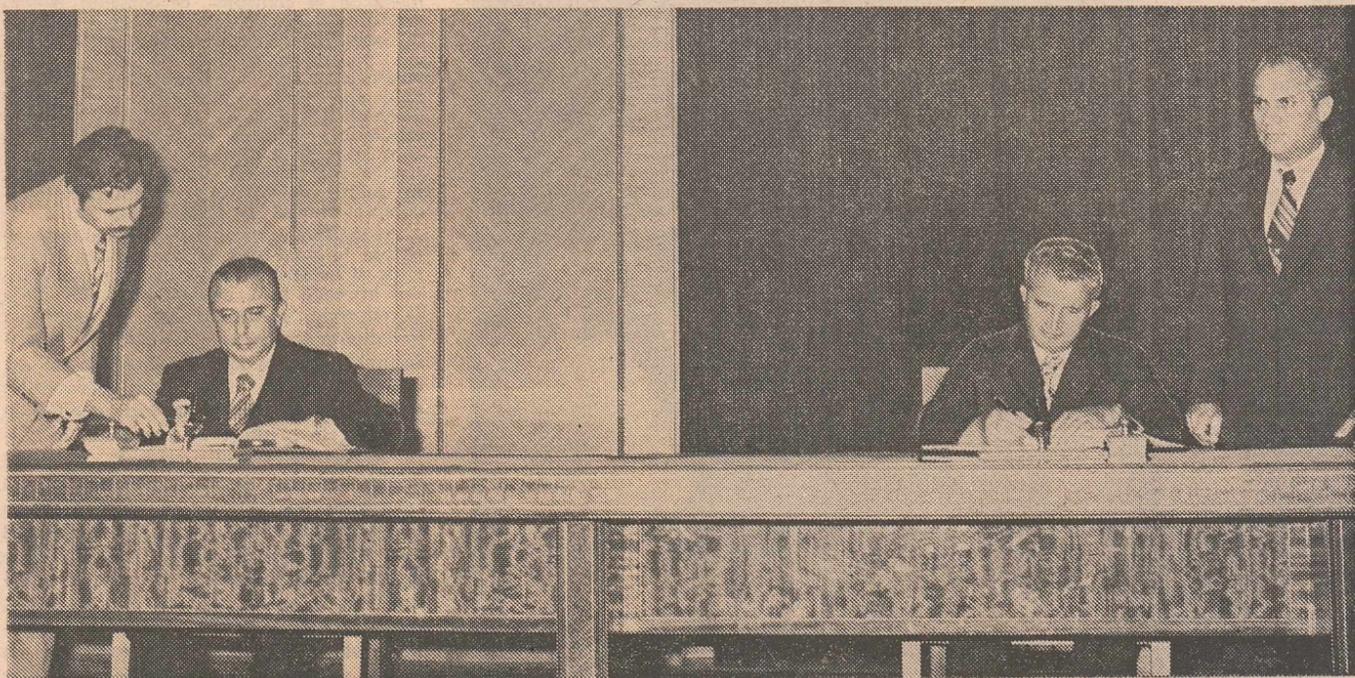
A fost relevată, de asemenea, atenția deosebită pe care România și Cipru o manifestă, ca state situate în același spațiu geografic, față de realizarea unui climat de destindere, colaborare și bună vecinătate în Balcani. În acest context a fost evidențiată necesitatea pregătirii temeinice a reuniunii de la Madrid din 1980, a transpunerii efective în viață, ca un tot unitar, a prevederilor Actului final de la Helsinki. S-a apreciat că edificarea unei securități reale în Europa și în lume impune trecerea la măsuri practice și eficiente de dezarmare, și în primul rând de dezarmare nucleară, afirmarea unei politici noi, de colaborare egală între națiuni, lichidarea subdezvoltării și a decalajelor economice existente între țări, instaurarea unei noi ordini economice mondiale, pentru triumful idealurilor de libertate, independență și progres ale tuturor popoarelor.

Declarația solemnă comună, document cu profundă semnificație care deschide noi perspective relațiilor de colaborare româno-cipriote, consemnează măsurile convenite în vederea amplificării colaborării bilaterale, în domeniile politic, economic, tehnico-științific, cultural, în alte sfere de activitate și în mod deosebit a intensificării și diversificării cooperării industriale, a creșterii rapide și substanțiale a schimburilor comerciale. Se subliniază că promovarea largă a conlucrării dintre România și Cipru contribuie la progresul economiilor ambelor țări, este în folosul și spre binele ambelor popoare, al cauzei păcii, cooperării și înțelegerii în Balcani, în Europa și în lume. Documentul final menționează deplina satisfacție a părților față de rezultatele rodnice la care s-a ajuns, apreciindu-se că ele deschid noi perspective dezvoltării relațiilor de prietenie și colaborare dintre România și Republica Cipru, stăpulează convingerea comună că, pe baza înțelegerilor stabilite, se va realiza o conlucrare tot mai fructuoasă, atât pe tărâm bilateral, cât și în sfera vieții internaționale, în folosul țărilor și popoarelor noastre, al cauzei securității, păcii și cooperării în zona geografică a celor două țări și în întreaga lume.

lează convingerea comună că, pe baza înțelegerilor stabilite, se va realiza o conlucrare tot mai fructuoasă, atât pe tărâm bilateral, cât și în sfera vieții internaționale, în folosul țărilor și popoarelor noastre,

tre, al cauzei securității, păcii și cooperării în zona geografică a celor două țări și în întreaga lume.

ION CRISTIAN ■

Vizita la Complexul expozițional din Piața Științei

Amplu dialog de lucru, concluzii de largă aplicabilitate pentru dezvoltarea economică accelerată a țării

Discuțiile purtate de către tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu cadre de conducere și specialiști din economie privind soluțiile de reducere mai accentuată a consumurilor de materii prime, materiale și energie, pentru valorificarea resurselor secundare au evaluat cu atenție necesitățile actuale și de perspectivă, posibilitățile existente în prezent și cele ce se vor crea în viitor, în această direcție.

În cursul dimineții de vineri, 22 iunie, în cadrul unui amplu dialog de lucru desfășurat la Complexul expozițional din Piața Științei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat, împreună cu cadre de conducere și specialiști din economie, măsurile și soluțiile preconizate pentru reducerea mai accentuată a consumurilor de materii prime, de materiale și energie, pentru valorificarea resurselor secundare. A fost astfel reluată și aprofundată una din problemele esențiale ale dezvoltării calitative a întregii noastre economii, problemă larg dezbătută, după cum știm, încă din anii trecuți, din inițiativa secretarului general al partidului, în cadrul neistovitei sale activități închinată binelui și prosperității țării.

Prezentând rezultatele estimate a se obține în anul 1980 prin aplicarea măsurilor și soluțiilor elaborate de specialiștii din întreaga țară, expoziția s-a dovedit a fi concepută, în mod riguros, pe baza unei tematici-cadru în lumina căreia s-a desfășurat, în primele luni ale acestui an, din inițiativa și la indicația secretarului general al partidului, în întreprinderi și centrale, în institute de cercetare, la scara întregii economii naționale, o amplă acțiune de identificare a posibilităților și rezervelor de reducere și raționalizare a consumurilor materiale. Din ansamblul măsurilor practice care urmează a se aplica pentru atingerea nivelurilor preconizate, măsuri înfățișate în cadrul fiecăruia dintre cele 10 standuri reprezentând tot atâtea ministere economice, a reieșit că pe parcursul anului 1980 se vor putea realiza, prin însumare, economii de circa 2,8 miliarde lei, concretizate în materiale metalice feroase și neferoase, produse chimice, însemnate cantități de energie și combustibil. În același timp, datele referitoare la anul viitor au fost însoțite de cele privitoare la cincinalul 1981-1985, înfățișând astfel modalitățile concrete prin care se va acționa la scară generalizată, pentru creșterea eficienței economice pe seama diminuării în continuare a cheltuielilor materiale.

Arătam că analiza efectuată cu acest prilej de către secretarul general al partidului a avut, ca și celelalte întâlniri ale sale cu cadre de conducere și colective de oameni ai muncii, un pronunțat caracter de lucru. Astfel, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat interlocutorilor să-și intensifice căutările pentru fundamentarea științifică, rațională, a indicatorilor de consum, considerând nivelurile propuse în prezent ca minime. Totodată, secretarul general al partidului a cerut factorilor de răspundere să aibă în permanență în vedere interesul general al economiei naționale, pentru a se înlătura eventualitatea în care, obținându-se economii într-un sector, acestea ar avea ca revers un mare consum de energie sau combustibil, prin urmare mari cheltuieli, într-o altă ramură de activitate. În general, a arătat tovarășul Nicolae

Ceaușescu, nu trebuie să ne comparăm cu noi înșine. Realizările actuale și obiectivele pe care ni le propunem trebuie raportate la cele existente în țările cu economie dezvoltată. De aceea, s-a mai arătat, cercetările aplicative vizând reducerea consumurilor de materiale și de energie trebuie orientate cu prioritate spre acele domenii unde se pot obține realizări substanțiale. În acest context a fost subliniată, între altele, necesitatea ca specialiștii industriei constructoare de mașini să acționeze pentru a realiza motoare cu randamente termice ridicate, pentru tipizarea unor mașini și agregate, miniaturizarea mai accentuată a unor produse, realizarea unor seturi de mașini automatizate. Vizitând în continuare standurile sectoarelor de mare importanță ale economiei naționale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat, de exemplu, în cadrul sectorului rezervat industriei metalurgice, asupra necesității de a se recupera integral materialele neferoase existente în țară, de a se proceda la o valorificare complexă a zgurii de oțel și furnal, grăbindu-se aplicarea tehnologiilor stabilite în acest scop. S-a cerut, de asemenea, să se revadă proiectele întocmite de specialiști pentru cincinalul viitor, asigurându-se condiții ca produsele siderurgice să fie obținute cu cheltuieli mai mici decât cele planificate. Dealtfel, a subliniat tovarășul Nicolae Ceaușescu, realizarea complexului de măsuri preconizate pentru atingerea țelurilor stabilite în ce privește acest deosebit de important capitol al eficienței economice trebuie să cuprindă includerea în plan și urmărirea lunară a modului de înfăptuire a acestor măsuri. În cadrul dialogului purtat cu specialiștii din domeniul industriei chimice a fost relevată, apoi, necesitatea ca fiecare instalație pusă în funcțiune să se încadreze în limitele consumului optim de energie iar instalațiile vechi să fie modernizate pentru a fi aduse la un consum de energie mai redus. Totodată, secretarul general al partidului a remarcat, că în unele privințe, rezultatele sînt sub posibilitățile existente și a indicat, între altele, să se asigure recuperarea integrală a anvelopelor uzate, a uleiurilor minerale și regenerarea acestora.

Astfel, discuția purtată de către tovarășul Nicolae Ceaușescu împreună cu cadre de conducere și specialiști din economie privind soluțiile de reducere mai accentuată a consumurilor de materii prime, materiale și energie, pentru valorificarea resurselor secundare a evaluat cu atenție necesitățile actuale și de perspectivă, posibilitățile existente în prezent și cele ce se vor crea în viitor, în această direcție, oferind concluzii de mare însemnătate practică, de largă aplicabilitate, a căror traducere în viață va contribui la impulsivitatea creșterii intensive a economiei românești, pentru apropierea nivelului ei de eficiență, de cel atins în țările cu veche tradiție industrială. Analiza temeinică efectuată cu acest prilej a reliefat încă o dată, cu pregnanță, rolul decisiv, dinamizator al conducătorului partidului și al țării în stimularea eforturilor tuturor celor ce muncesc, al căutărilor îndreptate spre rezolvarea optimă a problemelor amintite, în scopul dezvoltării economice accelerate a țării, al ridicării bunăstării poporului.

D. CONSTANTINESCU ■

Al doilea amfiteatru al studenției la Timișoara

(Urmare din pag. 1)

cadre didactice, cercetătorii și studenții de la Institutul politehnic au înțeles faptul că în etapa actuală a dezvoltării economiei naționale, pe lângă cercetările de perspectivă, axate pe anumite domenii de vîrf ale științelor ingineresti, care realizează acumulări „strategice” de competență pentru viitor (magnetohidrodinamică, holografie, procedee tehnologice neconvenționale, comanda adaptivă a mașinilor-unelte etc.), în vederea accelerării ciclului cercetare-proiectare-produție, e necesară finalizarea gîndirii creatoare-tehnice prin realizarea unor modele experimentale, prototipuri, procese tehnologice în fază pilot etc. În acest sens, are o importanță deosebită activitatea secțiilor de prototipuri și microproducție cu profil mecanic și electric ale Institutului politehnic, cea a stațiilor-pilot de pe lângă întreprinderile „Azur” și „Textila”, în cadrul căror unități, prin munca productivă, se materializează gîndirea creatoare a dascălilor și studenților lor. Nu e o noutate dacă afirmăm că, în confruntarea cu producția și cel mai adesea la solicitările ei, se probează calitatea și eficiența soluțiilor elaborate de cercetarea științifică și ingineria tehnolo-

gică. Iată, cu putere de argument, un mănunchi de contracte onorate de diferite catedre ale Politehnicii timișorene: vehicul cu susținere magnetică (beneficiar — I.C.P.E. Craiova), realizarea unor suspensii pneumatice pentru autovehiculele ROMAN (Uzina de autocamioane Brașov), dispozitiv de testarea blocului de memorie de ferite comandat de microprocesor (Institutul pentru tehnica de calcul București), asimilarea fabricației unui turbocompresor pentru hidrogen sulfurat (Combinatul chimic Rimnicu Vilcea), captarea și stocarea energiei solare („Ceramica” Jimbolia), prefabricate armate cu fibre de sticlă (I.C.P.M.C. București), preepurarea apelor reziduale de la noua instalație „Azur” Timișoara, elaborarea proiectului de execuție al oțelăriei electrice de la Combinatul de utilaj greu Cluj-Napoca, proiectarea unei săli de sport și a unui velodrom la Tripoli, elaborarea unor măsuri pentru ridicarea productivității muncii la I. M. Timișoara, reducerea ciclului de fabricație la laminarea oțelului U. A. „Extra” (C.S. Hunedoara), optimizarea proceselor tehnologice de prelucrare prin aşchiere a motoarelor electrice (Electromotor Timișoara), îmbunătățirea reglajului de tensiune în nodul energetic Porțile de Fier și multe altele.

impla înșiruire a citorva teme demonstrează, așadar, valențele de mare preț ale gîndirii științifice canalizate spre nevoile stringente ale economiei noastre naționale, meritoriu fiind faptul că specialiștii timișoreni au o vastă arie de colaboratori, în strînsă relație cu specificul facultăților, al catedrelor. Cît de mindri, cît de satisfăcuți sînt dascălii și studenții lor care au participat la rezolvarea unor teme valorificate în producție încă în 1978 sau în acest an, multe eliminînd importul; între acestea: controlere de comandă pentru industria siderurgică, prototipuri pentru motopompe, pompe hidraulice pentru industria chimică, linie automată de fabricație a vaccinului antiviral, noi tehnologii pentru tratamentul termic al oțelurilor aliate și înalt aliate, noi materii pentru produse refractare și valorificarea materialelor secundare industriale cu conținut redus de metal, creșterea performanțelor cuptoarelor electrice pentru siderurgie. Un calcul absolut minimal dă un bilanț foarte elocvent: sporuri anuale de producție de 800 milioane lei, reducere a importului și economii de valută de 45 milioane lei, economii de energie de 500 000 kWh.

În domeniul său specific, cercetarea științifică de la Facultatea de agronomie a Institutului agronomic se desfășoară în acest an în cadrul a 40 teme contractate,

cu o valoare totală de 1,5 milioane lei, teme vizînd crearea de noi soiuri de grîu și orez, hibrizi de porumb, soiuri și linii de legume pentru cultura mecanizată, elaborarea și perfecționarea tehnologiilor de producție la diferite culturi, prevenirea și combaterea dăunătorilor, zona și profilarea producției agricole. Rezultate bune obțin cadrele didactice și studenții de la Facultatea de zootehnie și medicină veterinară în ameliorarea producțiilor de lapte la bovine, a producției de lînă la ovine și a tehnologiilor de creștere a mieilor, îmbunătățirea tehnologiilor de preparare a furajelor și valorificarea unor noi resurse furajere. Chiar în acest an, în diferite unități agricole ale județului Timiș, se vor cultiva noile linii de grîu create de I.A.T. care, față de soiurile zonate, se remarcă prin sporuri de producție (13-48 la sută) și de proteine (15-18 la sută); au fost omologate trei soiuri noi de orez, se introduc noi tehnologii de ameliorare a soiurilor sărăturate (spor de 12-16 tone lucernă masă verde la hectar); pe 5 000 hectare se aplică sisteme de fertilizare a paștilor permanente de deal și munte (cu o creștere a producției de 100-150 la sută); crearea unui hibrid tetraploid pentru Combinatul de producție și industrializare a cârnii de porc Timiș; bacteria pentru pui de carne (introdusă la C.A.P. Scornicești și „Avicola” Giarmata) ș.a. De remarcat că, la Institutul agronomic, activitatea de integrare cu cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică beneficiază de un imens laborator și spa-

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în zone afectate de ploile abundente și persistente din ultimul timp

Duminică, 24 iunie, locuitorii comunei Malu cu Flori și din împrejurimi, angajați în lucrările de prevenire a blocării râului Dimbovița de marea masă de argilă și stincă alunecată în urma ploilor din ultimul timp, au primit vizita secretarului general al partidului, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Din cauza ploilor frecvente și torențiale, în zona comunei Malu cu Flori (Dimbovița) un întreg deal s-a dislocat

spre râu amenințând blocarea albiei. Deplasându-se la fața locului, în cadrul unei călătorii ce a vizat întreaga zonă afectată de cantitatea de apă căzută în ultimele zile, secretarul general al partidului este informat despre primele măsuri luate și modul în care s-a acționat pentru împiedicarea înaintării spre râu a acestei mari suprafețe de pământ. Inspectând zona amenințată, tovarășul Nicolae Ceaușescu apreciază promptitudinea cu care s-a intervenit pentru a se evita crearea unei

situații critice, munca plină de dăruire și răspundere a locuitorilor din regiune. Grijă atentă a șefului statului pentru viața oamenilor și a bunurilor lor, pentru înlăturarea oricărui pericol care amenință buna desfășurare a vieții și a muncii în toate zonele țării constituie un imbold cald și mobilizator pentru toți cei prezenți, care fac din acest moment un prilej de manifestare a dragostei și recunoștinței, a sentimentelor de înaltă stimă și profundă prețuire pe care întregul nostru popor le nutrește pentru conducătorul partidului și statului, pentru bărbatul care deopotrivă în clipele de satisfacție și de durere este prezent în mijlocul poporului, însușindu-l și îmbărbătindu-l. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat ca, în prima etapă, toate forțele umane și tehnice să fie concentrate pentru a se evita crearea unei împrejurări grave și, în acest scop, să fie ridicat un tampon puternic, apt să garanteze stabilizarea dealului care s-a deplasat spre râu. Din stinca dislocată, a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu, să se ridice de îndată un pilon puternic în pieptul dealului, iar în spatele lui, pe ambele versante, două șanturi colectoare care să adune apa și să împiedice astfel deplasarea în continuare a dealului. Paralel cu aceste lucrări, pentru a se evita întreruperea circulației pe această importantă arteră, să fie începute lucrările de deviere a șoselei. În perspectivă, secretarul general al partidului a indicat ca specialiștii, organele de partid și de stat să întocmească un studiu asupra lucrărilor de consolidare care s-ar cere a fi efectuate în această zonă submontană pentru a se împiedica în viitor deplasări de teren.

Vizitând în continuare Stațiunea de cercetări pomicele Voinești, tovarășul Nicolae Ceaușescu ia cunștință de realizările im-

portante ale acestei cunoscute și renumite producătoare de fructe. În dialogul de lucru cu specialiștii și conducerea stațiunii, secretarul general al partidului recomandă folosirea mai judicioasă a spațiilor fertile nefolosite sau folosite cu un randament scăzut în vederea creșterii eficienței și a veniturilor la hectar.

De la Voinești, elicopterul prezidențial survolează cimpia cuprinsă între riurile Dimbovița și Argeș, trece deasupra zonei Cimpulung, Curtea de Argeș, Pitești. Cu toate că nivelul apei este vizibil crescut, ea nu a deversat albia, dovadă fiind astfel utilitatea lucrărilor hidroenergetice executate în ultimii ani pe Argeș, lacurile și barajele jucând un rol hotărâtor în stabilizarea apei. Ca și la sosire, se observă că multe suprafețe agricole băltesc, dar că peste tot se lucrează cu perseverență pentru evacuarea apei pe care pământul nu mai poate să o absoarbă, se acționează cu toate forțele pentru stringerea recoltelor și, în paralel, pentru amenajări care să pună în afară de pericol lucrările amenințate de ploile viitoare. Se cercetează cu multă atenție atât situația creată de ploile torențiale și persistente, cât și eventualele pericole ce ar putea surveni din continuarea lor un timp îndelungat.

Reluarea imaginilor vizitei pe ecranele de televiziune în seara aceleiași zile a produs o vie satisfacție în rîndurile tuturor oamenilor muncii care, în promptitudinea și rezultatele acestei vizite de lucru, văd o magistrală pildă de dăruire și înțelegere a rosturilor noastre fundamentale, o strălucită și mobilizatoare cheazăie în forța devotamentului și a dragostei pentru oameni și țară.

C. NICOLAE ■

țlu de verificare practică, imediată a eforturilor și ideilor: Stațiunea didactică și experimentală, avînd și ea plan concret de producție (2.000 hectare, complex sere-solarii, plantație vitipomicolă, complex zootehnic, sector mecanic), cu sporuri substanțiale la toți indicatorii. Dealtfel, în 1978, stațiunii i-a fost decernat Ordinul Meritul Agricol clasa I.

Și Universitatea — cu profilurile ei atât de diverse — înregistrează salturi calitative în integrarea cu cercetarea științifică, pentru care dispune de peste 350.000 ore, repartizate în conformitate cu convențiile și contractele încheiate cu Academia de Științe Sociale și Politice, Institutul central de cercetări economice, Ministerul Educației și Învățămîntului.

Deși capacitatea de cercetare a studenților nu a fost întotdeauna la nivelul exigențelor temelor abordate de colectivele din care și ei au făcut parte, a reieșit pregnant necesitatea continuării și perfecționării acestei integrări, anume prin corelarea procesului instructiv-educativ cu necesitățile de cercetare prevăzute în obiectivele abordate, dar și completarea nomenclatorului de activități în acest cadru.

Desfășurate la toate facultățile în module compacte de 1-2 săptămîni, planificate în conformitate cu structura anului universitar, urmărind asigurarea de locuri de muncă tuturor studenților și evitînd fragmentarea exagerată a intervalelor de

predare-seminarizare, activitățile de integrare sînt tematice, cu sau fără specialiști din afara universității. Din cele 87 de teme abordate în 1978, în valoare de 2,27 milioane lei, le reținem ca putere de exemplu pe următoarele: probleme noi în fizica razelor X, corelații posibile între radiația gravitațională și unele efecte seismice (C.N.S.T.), tehnologii de utilizare a curenților de înaltă frecvență pentru prelucrarea lemnului de mobilă (M.E.F.M.C.), sporirea eficienței economice prin perfecționarea proceselor tehnologice (I.M.R. Oravița), folosirea potențialului liniilor de fabricație în flux în vederea creșterii gradului de utilizare a capacităților de producție (I.A.E.M. Timișoara), contribuții la studiul istoriei Banatului (Academia de Științe Sociale și Politice), studii privind limbajul poetic și versificația în secolul XIX (Ministerul Educației și Învățămîntului).

Forme complexe cunoaște integrarea învățămîntului cu cercetarea științifică și în pregătirea viitorilor medici. Tematica acestei importante activități este axată pe liniile direcționale ale Ministerului Educației și Învățămîntului și Ministerului Sănătății, privind îmbunătățirea asistenței medicale din zonă (cu accent de prevenire și combatere a bolilor de largă răspîndire), creșterea standardului de sănătate și a capacității de muncă prin găsirea sau asimilarea celor mai eficiente metode de diagnostic și de tratament, precum și apro-

fundarea datelor fundamentale ale organismului uman. Cîteva obiective care au stat și stau în atenția cadrelor didactice și studenților Institutului de medicină: prevenirea și combaterea bolilor cardiovasculare, studiul bolilor profesionale, factorii de risc în boala canceroasă, prevenirea și combaterea bolilor maternoinfantile, alcoolismul și implicațiile lui biosociale etc.

De remarcat că s-a amplificat colaborarea interdisciplinară cu medicii din spitale, policlinici, dispensare, direcții sanitare, cu studenți și specialiști, iar prin colaborarea cu inginerii și tehnicienii s-a perfecționat și întregit baza tehnică de exploatare medicală și de cercetare științifică (cîteva exemple recente: electrostimulator programat în vederea opririi tahiaritmiilor cardiace, optimizarea imaginilor radiologice prin pseudocromie, dozarea colesterolului seric cu reactiv unic).

Evidențiind îndeosebi datele pozitive ale experienței timișorene în integrarea învățămîntului superior cu cercetarea, trebuie să notăm că organul de partid al centrului universitar, senatele, catedrele, asociațiile studenților comunisti sînt convinse că există încă posibilități mult mai consistente, că și modalitățile noi, neexplorate suficient, de mare eficiență pentru promovarea rapidă și valorificarea mai fermă a creației științifice și tehnice românești. În primul rînd — și fără a neglija, prin angajarea unor contracte cu un volum mare de muncă, însăși calitatea procesului de învățămînt — este necesar să se abordeze cu mai mult curaj domenii de virf, inter-

disciplinare, cum ar fi energia, poluarea, noile tehnologii, mecanica fină, componentele electronice integrate, microprocesoare, roboți industriali.

Învățămîntul superior timișorean ființează într-o zonă a țării cu activitate social-economică intensă, cu o viață culturală bogată. Este necesar ca prezența unuia din marile centre universitare ale țării să se resimtă mai mult în realitățile unităților industriale și agricole, ale instituțiilor culturale și sanitare din partea de vest a României socialiste. Acest lucru presupune pe de o parte o mai hotărîtă orientare a catedrelor universitare spre acele probleme de cercetare-proiectare care frămîntă întreprinderile și instituțiile timișorene și din județele învecinate, și pe de altă parte o mai mare receptivitate a acestor unități față de ceea ce este nou, la nivelul realizărilor celor mai înaintate pe plan mondial, pentru implementarea cărora pot găsi cel mai competent sprijin în Timișoara universitară.

Se mai cer înlăturate și unele carențe metodice. Sînt cazuri în care nu se urmărește valorificarea cercetărilor, alături sarcinile contractuale se abordează neritmic, chiar și superficial; nu întotdeauna studenții sînt participanți activi la cercetare, din cauza neîncrederii, unele cadre didactice mulțumindu-se să le repartizeze lucrări și operații minore, în loc să dezbăta soluțiile, să-i învețe efectiv, astfel ca ei să poată deveni cu adevărat promotori ai noului, ai progresului științific.

„Vocația familiei noastre a fost să construim drumuri și poduri”

— Tovarășe Vasilescu, aflăm că sînteți, din 1969, director al Direcției județene de drumuri și poduri Buzău, practic de la înființarea acesteia, legată de împărțirea administrativ-teritorială a țării, am dori să aflăm ce-ați făcut pînă în acel moment?

— M-am născut la țară, într-o familie cu 3 băieți și o fată. Am urmat liceul la Buzău, după care m-am înscris la Școala medie tehnică de drumuri și poduri, pe care am absolvit-o în 1953.

— Un moment, Ce lucrează ceilalți frați?

— Atît Dan cît și Ștefan muncesc ca drumari. Primul la județene, celălalt la naționale, dar tot la drumuri se cheamă! A fost, dacă vreți, vocația familiei noastre să construim drumuri și poduri, asta spre necazul soților! Zic așa pentru că atunci cînd ne adunăm cu toții numai despre șosele și beton armat discutăm! La început, nevestele se cam supărau, apoi s-au obișnuit, înțelegînd că fără drumuri și fără poduri viața noastră n-ar fi viață!

— Ce s-a întimplat după 1953?

— Pînă în 1961, cînd m-am tras mai spre casă, ca șef al secției de drumuri din fostul raion Pogoanele, am bătut șantierele, pe la Cluj, pe la Govora, pe la Ocna Mureș, prin alte părți. Am convingerea că anii de șantier, cu bucuriile și lipsurile lor m-au format ca meseriaș și ca om. Am învățat atunci, nu numai eu, ci o întreagă generație, să cerem cît mai puțin și să dăm cît mai mult. Altfel zis, m-am ales din anii aceia cu o experiență de viață tulburătoare și cu o pereche de cizme.

— Cum cu o pereche de cizme?

— Chiar așa, de ce vă mirați?! Cînd m-am căsătorit, în 1953, la Ocna Mureș, soția, de fel din Moldova, fusese repartizată acolo după terminarea școlii medii tehnice de poștă, n-aveam decît o pereche de cizme în dulap. Firește, pentru ofițerul stărilor civile mi-am cumpărat pantofi, dar cizmele acelea nu le-am uitat, le-am luat cu mine și le tin și azi. I le-am arătat și i le arăt fiicei mele, care urmează medicina, i le voi arăta ginerelei și am de gînd să procedez la fel și cu nepotii, ca să înțeleagă că nouă nu ne-a fost ușor ca să le fie lor bine! Teoretic, pe șantierele acelea eram tehnician, dar cine avea timp să-i deosebească pe tehnicieni de meseriași?! Munceam cît la cîrmă, făceam drumuri din zori pînă noaptea târziu, după care ne retrăgeam în barăci, cite 10—15 într-o încăpere. Iarna, nu înfloresc cu nimic, ci numai evoc întîmplări trăite de prima promoție a Școlii medii tehnice de drumuri și poduri, era o adevărată competiție pentru un pat cît mai aproape de sobă! Azi, cînd viețile noastre sînt angajate, datorită politicii mature și înțelepte a partidului, pe făgașul satisfacțiilor de tot felul, al belșugului și al bunăstării, cînd avem, cei mai mulți dintre noi, mașini și apartamente confortabile, e bine să nu uităm anii aceia, din povestea cărora generațiile tinere n-au de luat decît pîlde. Dealtfel, prietenii pe care le-am legat atunci, cu Ion Chirilă, cu Marin Pastor, cu Ion Moldovan, au rămas trainice, în ciuda timpului și a distanțelor, căci puțini dintre șantieristii tinereții mele s-au fixat, cei mai mulți au pornit-o prin țară, să construiască drumuri și poduri pe unde a fost nevoie de munca lor.

— Dumneavoastră ați ajuns, e limpede, la Buzău. Cîte drumuri erau asfaltate în județ la înființarea lui, cite sînt astăzi?

— Reforma administrativă din 1968, una din multele inițiative temeinice și înțelepte ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a dat un puternic suflu înnoitor tinuturilor buzoiene. N-am să mă refer atît la industrie, sector în care județul nostru a ajuns, într-un răstimp foarte scurt, să dea o producție de aproape 13 miliarde, ci am să mă refer la drumuri și la poduri. Erau, în 1968, abia 60 de kilometri de asfalt, azi sînt peste 700. Erau cîteva poduri, răzlețe și nedurabile, majoritatea de lemn, azi lungimea lor, construcții definitive din beton, se apropie de 4 mii de metri. În urmă cu ani, ca să răzbați pînă la Lopătari sau pînă la Bozioru, localități cocotate în munte, însemna o adevărată performanță. În prezent, traseele Mărăcei—Lopătari, Pîrscov—Bozioru, Cilibia—Pogoanele, Tisău—Ciolanu—Măgura dispun de condiții bune de circulație. S-ar părea, la o primă vedere, că un drum modernizat nu înseamnă decît un drum modernizat și atîta tot, dar nu-i așa! Operația asta, făcută cu pricepere și dăruire, a condus la schimbarea aspectului gospodăresc al comunelor, la

punerea în valoare a zonelor turistice din județ, mă gîndesc la Bisoca, la Gura Teghii, la Sărata Monteoru, la Ciolanu și așa mai departe. E de datoria mea să spun că n-am fi realizat nimic din toate acestea dacă n-am fi primit din partea statului, anual, importante fonduri, atît pentru dotarea unității, cît și pentru efectuarea lucrărilor. În medie ne-au fost alocate, an de an, cam 80 de milioane de lei, pe care vreau să cred că i-am gospodărit bine.

— Fără îndoială, tovarășe director! Cele 6 diplome de frunză pe ramură, obținute de unitatea pe care o conduceți în ultimii 8 ani, sînt cea mai bună dovadă! Cum ați ajuns la ele?

— Prin muncă și prin seriozitate.

— Mai concret?

— Mai concret? Iată, în 1978, am depășit planul de investiții cu 54 de procente, iar pe cel de construcții montaj, cu 29, consiliul oamenilor muncii din întreprindere, sub îndrumarea biroului organizației de partid, luînd toate măsurile ca munca să fie cît mai eficientă. Se zice că ziua bună se cunoaște de dimineață. Ia noi, la drumuri, se zice că anul bun se cu-

Nicolae Vasilescu; născut la 14 decembrie 1933 în satul Căltuna, comuna Smeeni, județul Buzău; absolvent al Facultății de conducerea economiei din cadrul Academiei de studii sociale - politice „Ștefan Gheorghiu”; director al Direcției județene de drumuri și poduri Buzău, unitate distinsă de 6 ori în ultimii 8 ani cu Steagul roșu și Diploma de onoare de frunză pe ramură; membru în Comitetul municipal de partid; deputat județean și municipal; distins cu ordine și medalii, între care cu Ordinul Muncii clasa a II-a.

noaște din anul anterior! Mai concret? Am întocmit din timp documentațiile tehnice, am executat lucrările pregătitoare pentru asfaltare în grafic, adesea devansîndu-l, am repartizat forța de muncă, utilajele și mijloacele de transport în așa fel încît nici un om să nu stea și nici o mașină să nu meargă în gol. Într-un cuvînt, ne-am făcut datoria.

— Frumos spus. Ziceți mai departe.

— La noi, la drumari, e o vorbă. Greul, cînd îl practici, devine ușor, în sensul că așa te obișnuiești cu el și nu te mai sperie! Am să vă dau un exemplu. Peste apa Cîlnăului, năbădăioasă tare ca toate riurile din județ, doar știți ce prăpăd au făcut la inundații Buzăul, Bisca și celelalte, a trebuit să facem, anul trecut, un pod de 106 metri, între Suduți și Zilișteanca. Ne-am hotărît să-l montăm, în premieră tehnologică, cu macaraua, renunțînd la tradiționalul schelet de lemn, înlocuind dulgheria cu montajul, încheind grinzii de 50 de tone, injectate cu lapte de ciment și toate cele, specifice meseriei noastre. În primul moment, oamenii s-au cam burzului, ei învățaseră din tată-n fiu una, am să repet că profesiunea de drumar e și o treabă de familie, și-acum erau puși să facă alta! Credeți că teama i-a ținut mult? Nu i-a ținut decît o jumătate de zi, după care s-au pus pe muncă. Au scos complet lemnul din șesafodaj, iar tablierul l-au așezat din prefabricate, ieșind un pod pe cîste, trainic și terminat cu cîteva luni în devans față de plan. A lucrat acolo, cu o dăruire exemplară, înțelegînd prin asta zile lumina și, adesea, sfidarea unui frig de minus 20 de grade tratat cu bărbăție și responsabilitate, brigada lui Nicolae Balasă, un moldovean din Tămășeni Neamțului, cel care a învățat geografie bătînd țara cu șantierele. La Chiojdu, de pildă, s-a intrat cu picioarele podului pînă la 10 metri sub apă, dar nimeni nu s-a plins.

Apoi, după ce începutul a fost făcut la Zilișteanca, metoda montajului s-a extins, parcă potrivit-se fostilor dulgheri ca o mînușă. La Bisceni—Calvini, s-a încheiat lucrarea cu 5 luni înainte de termen, întregul personal din sectorul Zeletin, în frunte cu tehnicianul Ion Popa, arătîndu-se la înălțime. Azi, cînd lucrăm la podul de la Săpoca, cel mai lung pe care l-am făcut vreodată, atinge 264 de metri, sînt gata să bag mina-n foc că, avînd oamenii pe care-i avem, am fi capabili să întindem un pod pînă la lună!

— Chiar așa?!

— Da, avem oameni minunați, în toate sectoarele de activitate. La parcul auto, pe Constantin Cojocaru, pe Vasile Sora, pe Ion Cojocea, pe Dumitru Florescu, pe Vasile Năstăsache, pe Aurel Zamfirache, pe Nicolae Dragostin. La betoane, ne-am făcut o stație proprie în care am preparat, anul trecut, peste 20 de mii de metri cubi, contribuînd astfel la reducerea prețului de cost al lucrărilor, pe inginerul Mihai Ciolac, pe tehnicianul Elena Oancea, pe mecanicii Ilie Nicolae și Ion Vasile. La îmbrăcămînti asfaltice, pe Ion Damaschin, pe Ștefan Șerban, pe Vasile Costache, pe Marin Bobocea pe Paul Constantin, pe Mihalache Moldoveanu, comunisti de nădejde, oameni dintr-o bucată, devotați muncii și întreprinderii. Despre podari am mai vorbit.

— Nu credem că ați vorbit suficient! Cum trăiesc ei, unde?

— Cei mai mulți au casele lor. Alții, îndeobște cei veniți din alte părți, mai ales din nordul Moldovei, stau la barăci, în condiții dintre cele mai bune, cu televizor, cu apă curentă, cu grup social. Dorm în barăci pentru că e nevoie de poduri și în localități izolate, uneori în virf de munte, dar barăciile de azi nu mai sînt cele de altădată, cum spuneam. Pentru aceștia, atît munca, cît și familia sînt după grafic. Pleacă spre satele lor de basînă o dată la 3 săptămîni, o dată la 4, cînd le vine rîndul, s-au obișnuit cu viața asta, ca și cu meseria lor, de care sînt mîndri, pentru că o fac foarte bine, nici una, nici alta nu sînt prea ușoare, dar ei n-ar renunța nici în ruptul capului! Iar eu, ca director, aș fi dispus să merg cu oameni ca Nicolae Balasă, Petre Mihoc, Andrei Giurgilă sau Sebastian Mărtinaș pînă la capătul lumii, firește cu condiția să fie și acolo nevoie de un pod.

— Cînd se termină munca la un pod, ce fac oamenii care l-au construit?

— Pleacă spre alte poduri. Dar mai întii, desi regulamentul interzice, că de-ai sint regulamente, se iscalesc cu mistria in piciorul cel mai vizibil al podului, sa fie de luare aminte cine l-a inaltat.

— Tovarășe director, ce calități trebuie să aibă un om care conduce asemenea oameni?

— Să iubească, asemenea lor, munca. S-o iubească și s-o cunoască în amănunțime. Să pună mina, nu să dea cu gura! Să fie totdeauna acolo unde e mai greu, lăsînd fotoliul din birou și maldărul cotidian de hirtii ce, trebuie, nu trebuie, se cade să fie semnate de el!

— Sînt multe asemenea hirtii?

— Sînt destule. În orice caz, ar putea fi mai puține!

— Dar ședințe?

— S-au mai rărit, nimic de zis, dar și la acest capitol parcă ar fi loc pentru mai bine.

— Tovarășe Vasilescu, cînd începe munca unui drumar? Cînd se termină ea?

— Firește, există un orar, dictat de regimul de șantier, dar nu totdeauna, trebuie să recunosc, e respectat. Drumarii stau în post, ca șantierii, atît cît e nevoie de ei. În perioadele grele, după inundații, de pildă, cînd multe din căile de acces ale județului nostru au fost deteriorate sau chiar desființate, s-a lucrat și zi noapte, oamenii răspunzînd cu insuflețire cerințelor momentului. Unii au făcut, în zilele acelea, adevărate acte de eroism, dar nimeni nu le-a privit așa pentru că, la drumuri și poduri, munca de zi cu zi se însoțește de un dram de eroism. Spectaculoasă, treaba pe care o îndeplinim înseamnă, de multe ori, un început de drum. Nu numai la propriu, ci și la figurat.

— Să înțelegem că meseria de drumar e mai grea ca alte?

— Să înțelegem că e frumoasă și pretențioasă. Cît despre greu, cum ziceam, cînd îl practici, devine ușor.

VIDIU IOANIȚOIA ■

Cuget, deci exist

A CITI ȘI A STUDIA

Printr-un efort de claritate, chiar dacă a citi și a studia sînt legate între ele, a studia presupunînd, cel puțin în cazul oamenilor normali, pe a citi, cele două noțiuni diferă totuși între ele prin atitudinea presupusă. A studia, de exemplu, presupune mult mai mult decît a citi: efort, încordare, lucru și chiar neplăcerea de a face acest lucru, pe cînd a citi amintește mai mult de destindere și de petrecere în chip util și plăcut a timpului liber. Observ însă în ultimul timp, ici, colo, că a studia se confundă cu a citi. E mai întii părerea mai generală, ce se poate întîlni mai ales la cetățenii aflați într-un raport inconsecvent cu verificările intelectuale și deci cu efortul de a studia. Confruntînd pe a studia cu a citi, cei care mai citesc și ei din cînd în cînd, vîd în a sta în bibliotecă, aplecat asupra unei cărți, dacă nu o chestiune caraghioasă pentru un om matur, la locul lui, cel puțin un privilegiu. Văzut ca o distracție, ca o pierdere a timpului, cum e de cele mai multe ori citiul, studiul stîrnete invidii. Păi și mie mi-ar conveni, se aude ici, colo, prin conversații, să stau toată ziua în bibliotecă și să citesc. E drept, cînd vine vorba de un examen, de o verificare intelectuală temporară se dovedește imediat că nu e chiar atît de ușor să stai în bibliotecă 8—9 ore, că a studia, care nu se confundă cu a citi, e la fel de greu ca și a lucra cu hîrtele, cu strungul sau cu forja. Dar, confuzia dintre a studia și a citi începe să se întîlnească și acolo unde te-ai aștepta mai puțin, adică la acele persoane desemnate prin remunerație să creeze cele mai bune condiții pentru ca noi să și studiem și nu numai să citim. Și m-aș referi aici la ceea ce se întîmplă în ultimul timp la unele din marile noastre biblioteci. Nu afirm că studiul nu își primește zilnic drepturile sale de respect și condiții optime, că bibliotecarii nu sînt oameni cu dragoste de carte, că marea lor majoritate nu știu ce înseamnă a citi și ce înseamnă a studia. Dar nu pot să nu constat că în ultimul timp au pătruns și în acest spațiu al dragostei de carte, prin excelență, o serie de nechemăți, absolvenți ai diferitelor facultăți care au găsit în bibliotecă un mod de a nu merge în țară ca profesori. Umbu de ani în șir prin unele mari biblioteci bucareștene și constat, cu mihnire, că a studia riscă să nu se mai bucure de atenția pe care a avut-o pînă acum. Unii funcționari care lucrează cu publicul la aceste instituții sînt niște persoane uricioase, veșnic nemulțumite de faptul că zilnic se găsește cineva care vrea să studieze și deci să nu le lase în pace. Or, dacă în relațiile cu publicul ale unui vânzător de la un mare magazin de fierărie, de exemplu, parcă mai înțeleg huruiala nervoasă și acreala reciprocă, la o mare bibliotecă, totuși, unde obiectul relației public-funcționar nu e o bicicletă sau un butoi de gaz, ci o carte, lipsa de politețe n-o mai înțeleg. Apoi, uneori, chiar dacă funcționarul e amabil, cărțile comandate vin cu întîrziere. Ba nu se găsește cota respectivă, ba nu merge ascensorul, ba depozitul e în pauză de masă, totdeauna se găsește un motiv de justificare a faptului că ai pierdut jumătate de oră de studiu. Asta în idee că simte cineva nevoia să justifice această jumătate de oră, pentru că în multe cazuri, dacă-i reproșezi bibliotecarului jumătatea de oră pierdută riști să fii cercetat cu uimire. Atita tărăboi pentru o jumătate de oră de studiu? Ce mare lucru că ați pierdut jumătate de oră? A studia e, în astfel de cazuri, sinonim cu a pierde timpul în absența condițiilor pentru a-l pierde altfel: a citi, a merge la film sau la meci, sau pur și simplu a căsa gura. Dealtfel, din această confuzie a lui a studia sau a citi, din această neînțelegere a faptului că pentru cel care studiază timpul e la fel de prețios ca și pentru cel care lucrează, te întîlnești deseori cu o totală lipsă de respect pentru cei ce studiază. Într-un loc în care liniștea e o condiție fundamentală a bunei desfășurări a lucrului, funcționarii respectivi intră și ies într-o harababură deplină, își fac vizite unul altuia și, cînd nu discută cu glas tare, chicotesc. Iar cu o oră înaintea închiderii dau semne convingătoare: trîntesc ușile, închid geamurile, sting și aprind lumina, doar-doar îți vei da seama — om de bunsimț — că dorința ta de a studia pînă la sfîrșitul programului este expresia unei dușmănii personale: evident, în astfel de condiții nu se poate nici citi, d-apoi studia, și pleci cu conștiința că din lipsa de respect a unora ai mai pierdut încă o oră de studiu.

Dacă ținem cont de cît de mari sînt sarcinile lui a studia în actuala etapă de dezvoltare a României, în cincinalul revoluției tehnico-științifice, confuzia dintre a citi și a studia nu mai e o simplă chestiune de logică.

ION CRISTOIU ■

„Nu vom putea asigura de lucru celor care lucrează prost. Fabrica, uzina nu sînt instituții de asistență socială, ele trebuie să producă la parametri tehnici și de calitate ceruți atît în țară, cit și în străinătate“.

Este un citat dintr-o cuvîntare a secretarului general al partidului nostru, pe care ei, muncitorii întreprinderii de aparataj electric auto și motoare electrice — mai pe scurt I.A.E.A.M.E. — din Sf. Gheorghe, județul Covasna, l-au înscris pe un panou cît peretele și l-au pus la intrarea în secție. Să-l vadă toți, să-l simtă toți, să știe toți că aici trebuie să muncească toți bine, „să producă la parametri tehnici și de calitate“; fie ei muncitori mai vechi, fie proaspeți absolvenți sau muncitori calificați la locul de muncă. „Și, totuși, de ce tocmai aceste cuvînturi?“ — l-am întrebat pe directorul întreprinderii, covârșul ing. Ignac Niczuly. „Pentru că — ne-a răspuns — avem nevoie de oameni de calitate și asta trebuie să o știe și primul, și ultimul venit. Rigorile muncii noastre ne obligă la o astfel de avertizare și, nu sînt cuvînturi mai alese, mai potrivite pentru a le-o spune zi de zi, ceas de ceas, Noi producem aici, anual, peste 250 produse diverse, dar pentru realizarea lor executăm, tot aici, peste 20 000 reperi. În unitatea noastră se fac și proiectele fiecărui produs, și tehnologiile lui, și toate sculele necesare. În producție, în afară de niște garnituri de cauciuc, resoarte și cablaje, totul se clădește cu mîgălă, de la zero. Or, gîndiți-vă, ce s-ar întimpla să încredințăm această muncă unor nepriecpuți. De aceea, repet, avem nevoie de meseriași buni, calificați, care, cînd vin la noi, să știe clar ce le cerem“. „Reușiți, într-adevăr, să vă asigurați numai muncitorii unii și unii?“ — l-am întrebat. „Chiar dacă nu reușim din prima zi, o facem pe parcurs. Altfel, nu se poate! Din acest an, va începe să producă și noua noastră secție — cea de motoare electrice — chiar din trimestrul III, prima capacitate, la finele anului, a doua (și ultima), avînd astfel, și noi, un cuvînt de spus la realizarea celor 10 miliarde lei ale județului în '80. Or, asta presupune știința a meseriei“. „Înțelegem că-i vorba de o secție foarte importantă pentru întreprindere, pentru județ. Nu înțelegem însă cum de sînteți atît de siguri că oamenii care vor veni aici, odată cu intrarea în funcțiune a noii secții a motoarelor, vor avea „acea știință a meseriei“ cînd încă nu i-ați testat în acest sens?“ „Parte din ei i-am testat deja. Sînt muncitori cu experiență pe care i-am încadrat încă de anul trecut. La această oră, execută montarea utilajelor în secție, ajutînd astfel constructorul să meargă mai repede. O altă parte sînt cei de la atelierul de autoutilare — ei sînguri aducînd un venit întreprinderii de peste 12 milioane lei. Mai avem, apoi, în curs de calificare la locul de muncă 250 tineri, curs pe care l-am organizat la nivelul unei înalte exigențe — atît în ce privește pregătirea teoretică, cit și cea practică; urmează a mai primi alți 250 de absolvenți ai liceului industrial și ai școlii profesionale din cadrul grupului nostru școlar, pe care i-am avut mereu sub observație; apoi, de la liceul de matematică-fizică, de la „Precizia“ Săcele. Înseamnă deci că vor și să se țină, de la bun început, pe picioarele lor. Altu-i necazul cu ei însă...“

Se explică. Este vorba de tinerii absolvenți ai treptei a doua de liceu. Vin cu repartiție în întreprindere, lucrează două-trei luni, după care sînt luați în armată. „Nu-i lucru bun asta — nu că fac armata, nici vorba de așa ceva — ci pentru că ni-i ia din mină, cînd nici nu i-am format cum trebuie. Gîndiți-vă numai: încă din prima zi, ei intră în acord, fiecare muncind pentru a-și face norma, pentru a-și câștiga retribuția. E foarte greu să-i obișnuiești în 3 schimburi, mai ales cu schimbul III. Și tocmai cînd o iau din loc cum trebuie, pleacă în armată. Mai mult decît atît, nu au nici timpul necesar să-și ia atestarea în meserie.“

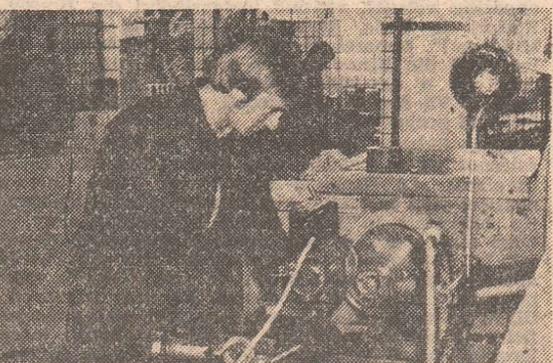
De aici începînd, pătîrînd pe o altă cale oferită anchetei noastre pe linia școlirii oamenilor la această întreprindere: aceea a întrebărilor și propunerilor. Ele ne-au parvenit nu numai de la directorul unității, ci și de la ceilalți membri ai colectivului, de la elevii Grupului școlar și dascălii lor — întrebări și propuneri menite a îmbunătăți însuși procesul de calificare, sub diversele sale forme. Nu vom părăsi însă prima pistă, fără a aduce completările ce se impun concluziei desprinse din discuția noastră cu directorul. Aici, la I.A.E.A.M.E. au fost bine corelate cursurile de calificare cu intrarea în funcțiune a primei capacități: totodată, au fost rezolvate — sau urmează a fi, în timpul optim — și cerințele sociale sporite, legate de acest eveniment. Să amintim doar că, la această oră, micro-cantina „secție a cantinei mari de pe platformă, care va lucra în două schimburi“ — este aproape gata; că și noul dispensar de întreprindere se apropie de finis; că, pe lîngă căminul de nefamilisti existent, cu 314 locuri, în '80 va fi dat în folosință încă unul cu 256 locuri; tot în 1980 va fi atacată și finalizată extinderea grupului școlar, necesarul de cadre în perspectivă însemnînd și dublarea numărului de clase.

Să revenim deci la cea de a doua cale de care aminteam: cea a întrebărilor și propunerilor. În toate atelierelor vizitate, oamenii au dovedit o largă deschidere problemei în discuție, problemă care-i frămîntă, deopotrivă, pe mai tinerii sau mai vîrstnicii întreprinderii, pe muncitori, maiștri, ingineri „pentru că toți dorim să avem lîngă noi muncitori de nădejde“ — cum atît de bine sintetiza acest interes colectiv ing. Bagoly Levante, șeful atelierului Mecanicul-șef. Care ar fi,

Cum și cit se învață la școala uzinei?

Noua calitate a producției începe cu noua calitate a profesiei

prin urmare, după părerea acestora, căile de creștere a eficienței calificării în diversele sale variante? Iată răspunsurile izvorite din experiența lor de zi cu zi.

Edith Bonfert, absolventă a liceului industrial, promoția '78, de meserie — electrician constructor de aparataje electrice: „Ar fi trebuit să facem mai multă practică aici, în întreprindere, timp în care să fi lucrat efectiv pe mașini. Noi, elevii, cel mai adesea dădeam ocol mașinilor. Eram puși mai mult la muncile pregătitoare și prea puțin eram lăsați față în față cu ele, să ne descurcăm, să ne verificăm cunoștințele și îndemnarea. Or, adevăratele probleme, în lucrul direct, la mașină, se ivesc. De aceea, sînt convinsă că dacă accesul elevilor la mașini ar fi asigurat cu mai multă larghețe, ar avea de câștigat atît ei, viitorii muncitori, cit și întreprinderea“. În prezent, lucrează în atelierul de bobinare. Își aduce aminte de cele 3-4 zile de „probe“ ale începutului muncii, cînd o instruia Ince Ildiko care, terminînd în '77 liceul teoretic, se calificase la locul de muncă. Acum și ea este în stare să instruiască o nouă absolventă, dar știe că și dîncolo de aceste „probe“, după care i se încredințează mașina, cursanta va mai șchiopăta timp de cîteva săp-

tămîni. „Pentru că, aici, trebuie să cunoști bine mașina, trebuie precizie, și autocontrolul nu iartă“. Și Csoma Katalin, colegă de clasă cu Edith, „s-a obișnuit“.

Adrian Gyözo, responsabilul atelierului de bobinat: „Sînt 45 de fete în acest atelier, în 3 schimburi. Sînt harnice, pricepute, nimic de zis, știu ce produc și cum trebuie să producă. N-ar strica însă o reciclare periodică a lor la care, pe lîngă reimprespătarea cunoștințelor pînă la detaliu, să fie puse la curent cu toate noutățile în domeniu. Ar fi de dorit să fie prinsă și o asemenea modalitate în sistemul de perfecționare a cadrelor în întreprindere...“

Nicolae Zöldi, maistrul la atelierul de montaj: „Cu cei veniți de la liceu nu avem probleme. Cunoștințele lor teoretice, plus practica din liceu și întreprindere le asigură integrarea rapidă în muncă. Nici cu cei care se califică la locul de muncă nu avem greutăți — mai ales, de cînd s-a îmbunătățit simțitor sistemul de instruire — jumătate de lună fac teorie, jumătate, practică, sub direcția îndrumare a profesorului de teorie. (Pînă în urmă cu cîva timp, toată sarcina de pregătire revenea maistrilor și reglorilor din atelierul întreprinderii, punîndu-se prea puțin accent pe partea teoretică. Cunoaște bine toate aceste lucruri deoarece și soția lui a urmat un astfel de curs pentru meseria de lăcătuș-montor.). Probleme ridică însă cei de la profesională, care vin cu un bagaj de generalități, trebuindu-le timp pentru a pune de acord ceea ce au învățat, cu ceea ce trebuie să facă aici. Băieții se plîng că nu au avut nici manuale după care să învețe. De aceea propun să apară manuale pentru școlile profesionale și pe specificul profilului nostru!“

Ing. Dan Hariton, atelierul prelucrării mecanice: „Ar fi mai mult decît binevenite niște manuale pe specific de meserii. Pentru rectificatori a apărut o astfel de carte. De ce nu s-ar scoate și pentru celelalte? Asemenea manuale ar fi bune și pentru perfecționarea, pe mai departe, a muncitorilor noștri.“

Și la Grupul școlar de pe lîngă I.A.E.A.M.E., sondajul nostru printre cadrele de specialitate și printre clevi ne-a dezvăluit același teren fertil al căutărilor unor soluții de perfecționare a procesului instructiv-educativ. Iată cîteva din întrebările ridicate:

Cum reușește școala de specialitate să organizeze activitatea de instruire practică a elevilor pe teme științifice?

Cum ajută întreprinderea realizarea acestui dezerat?

Reușesc programele și manualele să cuprindă acest complex angrenaj de instruire teoretică și practică?

Ce așteaptă în plus elevii de la școala lor și de la întreprinderea în care urmează a se încadra?

Răspunsurile, date de directorul grupului școlar, Ștefan Șandor, de maistrul instructor Ștefan Bella și de elevii Gheorghe Bota și Belă Czika, se sintetizează în niște propuneri, demne de luat în seamă. Fiecare elev — ni se spune — primește de la maistrul instructor documentația tehnică a produsului ce urmează a fi realizat, materia primă și, după caz, SDV-urile. Deci, fiecare elev știe ce are de făcut și cit are de făcut. Li se oferă, astfel, posibilitatea să lucreze efectiv și, în același timp, după „canoanele“ producției industriale, cu documentație tehnică, cu termene precise, cu indici calitativi și cantitativi. Cu toate eforturile depuse în această direcție, încă mai sînt pași de făcut pentru apropierea muncii din atelier, de cea din halele industriale. De aceea, vin cu următoarele propuneri:

● **Atelierul școlii să fie considerat ca secția ale întreprinderii, pentru a se rezolva astfel una din problemele stringente: aprovizionarea cu materialele, soulele și lubrifianții necesari.**

● **Organizarea acestor ateliere după tipicul unor adevărate secții. Pentru aceasta, ar trebui să li se repartizeze unul sau doi maistri permanenți, plătiți de întreprindere, care să-și asume aici toate responsabilitățile unor șefi de secție. Ar exista, astfel, o nemijlocită legătură, pe linia producției, cu întreprinderea.**

S-au mai ridicat și probleme legate de:

● **Insuficiența manualelor școlare.**

● **Inexistența altora — a căror apariție se impune. (Un singur exemplu: pentru școlile de maistri nu există manuale de studiu).**

● **Necesitatea păstrării unei mai directe legături a elevilor cu întreprinderea.**

Toate problemele, ridicate de interlocutorii noștri, dovedesc că și la această întreprindere, unde eforturile pentru școlirea oamenilor au dat deja niște roade demne de luat în seamă, există încă mult loc pentru mai bine. Cit privește propunerile care depășesc cadrul competenței lor, sperăm că vor fi înregistrate de forurile de resort și, dacă își vor dovedi aplicabilitatea, nu vor întîrzia să-și găsească rezolvarea.

GEORGETA BLĂNARU ■

Minunații oameni simpli

EXIGENT cu alții — INTRANSIGENT cu tine

Întreprinderea „Optica română“, Secția prelucrării mecanice III. Printre documentele puse la dispoziția noastră de șefii secției — maistrii Ștefan Petcu și Teodor Korețchi — dăm la un moment dat și de două hîrtii care nu au nimic comun cu subiectul pentru care venisem în documentare.

Mai întii, iată — în rezumat — conținutul acestora:

În prima se spune: „Prin prezenta, subsemnații Ștefan Petcu și Teodor Korețchi, maistri șefi de secție, propunem premierea pe luna în curs — aprilie, n.n. — a maistrului Aurică Stoica, pentru merite deosebite în realizarea sarcinilor de plan...“

În cea de a doua se spune: „Prin prezenta, subsemnatul Aurică Stoica, maistrul în cadrul Secției prelucrării mecanice III, vă solicit ca, în conformitate cu dispozițiile Codului Muncii, să dispuneți sancționarea maistrului Aurică Stoica cu 15 la sută din retribuție pe luna în curs — mai, n.n. — pentru neglijență în îndeplinirea sarcinilor de serviciu“.

Ștefan Petcu și Teodor Korețchi propun premierea lui Aurică Stoica „pentru merite deosebite în realizarea sarcinilor de plan“.

Aurică Stoica propune sancționarea lui

...Aurică Stoica „pentru neglijență în îndeplinirea sarcinilor de serviciu“.

Și culmea: atunci cînd unul dintre maistri găsește sancțiunea prea severă și propune înlocuirea ei cu alta mai blîndă — 10 la sută — singurul care nu este de acord cu noua măsură este tot ...Aurică Stoica!

Nimic deosebit în ceea ce privește aspectul cronologic al situației relatate: pentru faptele sale — odată bune, altă dată rele —, un om poate fi premiat într-o lună și sancționat în luna imediat următoare. Ceea ce ne-a reținut cu deosebire atenția a fost celălalt aspect — intransigența maistrului Aurică Stoica față de ...maistrul Aurică Stoica, concretizată atît în propunerea de sancționare cit și în fermitatea cu care aceasta a fost susținută. (A.S. nu a fost de acord cu diminuarea sancțiunii de 15 la sută la aceea de 10 la sută decît atunci cînd ...nu a mai avut încotro!)

Or, maistrul Aurică Stoica, autorul propunerii de sancționare, să nu fie una și aceeași persoană cu maistrul Aurică Stoica sancționat?! —

Nicidecum, ne răspunde Teodor Korețchi. Într-adevăr, în urma unei neglijențe săvîrșite în luna mai, maistrul Aurică Stoica a cerut — așa cum ați văzut —

propria lui sancționare! Și nu așa, de formă, ci din convingere, cu sentimentul că numai așa poate scăpa de culpă... Explicația trebuie deci căutată nu într-o eventuală omonimie ci în cu totul și cu totul altă parte. În climatul de muncă, de exigență și de autoexigență muncitorească, comunistă existentă aici, în cadrul unității noastre, în cadrul secției noastre.

Și interlocutorul nostru ne explică și cum a fost creat acest climat de muncă, și cum anume este el păstrat și întărit. În primul rînd printr-o deosebită principialitate și obiectivitate în aprecierea muncii oamenilor, în receptarea și soluționarea problemelor ridicate de ei, indiferent de natura acestor probleme. De exemplu, atunci cînd unul sau altul dintre membrii secției a adus o contribuție deosebită la realizarea sarcinilor de plan, la îmbogățirea zestre de idei a unității, propunerea ca fapta lui să fie evidențiată — moral sau material, cel mai adesea și așa și așa — este pusă în dezbaterile colectivului, se discută asupra ei pînă la realizarea unei unanimități de opinie.

Cu totul altfel stau lucrurile atunci cînd cineva greșește — își continuă explicația Teodor Korețchi. Procedural vorbind! În această situație, colectivul nostru a hotărît ca, în vederea întăririi răspunderii în muncă, a spiritului critic și autocritic, inițiativa trebuie să o aibă însuși vinovatul. Pentru a putea aprecia corect munca altora, a tovarășilor tăi, trebuie să știi mai întii să-ți apreciezi corect propria muncă.

Din acest punct de vedere, cererea prin care maistrul Aurică Stoica a cerut sancționarea lui Aurică Stoica nu este un lucru

ieșit din comun. Neobișnuit a fost numai faptul că el, unul dintre oamenii noștri de bază, a săvîrșit o greșeală. Altfel, atunci cînd greșesc, în majoritatea cazurilor oamenii din colectivul nostru procedează la fel. Autoconducerea muncitorească presupune fără doar și poate aprecierea critică și autocritică a activității desfășurate de fiecare dintre noi, întărirea răspunderii noastre de proprietari și producători.

Fără să vrei, în fața unei asemenea inițiative muncitorești de întărire a spiritului critic și autocritic, gîndul te duce la alte situații, diametral opuse. Cînd în ciuda evidențelor unul sau altul din membrii unui colectiv nu numai că nu se ridică, principal și bărbătește să-și privească în față lipsurile, să facă astfel primul pas spre îndreptare, dar, ajutat de ceilalți prin critica făcută, începe să se plîngă în stînga și în dreapta de faptul că i s-ar face necazuri, că ar avea cineva ceva cu el.

Or, așa după cum sublinia și interlocutorul nostru, calitatea de proprietari și producători, principiul autoconducerii muncitorești, potrivit căruia trebuie să ne organizăm tot mai mult întreaga viață socială, presupun apriori întărirea răspunderii și autorăspunderii în muncă, aprecierea critică și autocritică a muncii fiecăruia. Adică înțelegerea superioară a rosturilor noastre, în ale căror avantposturi se situează — prin înșeși faptele și inițiativele sale — și colectivul de muncă de care ne-am ocupat în rîndurile de mai sus.

TITUS ANDREI ■

Microlimit sau despre inteligența auxiliară a mașinii

— Multi vorbesc de integrare și poate că o și realizează, dar noi trăim fenomenul într-un chip deosebit. Eu nu mai sint nici institut, nici fabrică, am devenit noi.

Interlocutorul nostru, doctorul inginer Ulm Spineanu, șeful atelierului de cercetare și inginerie tehnologică pentru aparate, dispozitive și utilaje de control din Centrul de cercetări și proiectări pentru mecanică fină și șule, conduce, în același timp, și colectivul cu același profil din Întreprinderea de mecanică fină, care de altfel funcționează sub același acoperiș. Este o integrare completă, cum probabil puține există în țară. În ce constă experiența colectivului mixt din București? Specialiștii care gîndesc utilajul, îl schițează în minte, apoi la planșetă și îl proiectează, sint aceiași care se ocupă de experimentare, omologare, seria zero etc. și tot ei se ocupă de producție și de desfacere, în sensul că discută cu beneficiarii de pe tot cuprinsul țării, fac sondaje, pentru ca în final să încorporeze în produsele îmbunătățite — tot de către ei — rodul observațiilor de pe teren. „Deținem și sigiliul de calitate, fără care nici un aparat nu părăsește poarta uzinei!”, subliniază inginerul electronist Mihai Sichițiu, un alt membru al colectivului mixt. Astfel se închide ciclul de la concepție la producție și la sigiliul de calitate. Din acest circuit nu lipsește nici un sui-generis tur al României, cum se va vedea mai jos.

Seria de aparate de control activ „Microlimit”, de care este vorba în articolul de față, este de concepție românească și a fost distinsă cu Premiul II pe țară și Premiul I pe ramura construcțiilor de mașini pentru creația științifică și tehnică din cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. La expoziția unităților de cercetare din domeniul construcțiilor de mașini au figurat la loc de cinste aceste instalații, care vor echipa și liniile de fabricație a autoturismului „Oltcit”. Ele se înscriu în contextul larg al preocupărilor specialiștilor noștri de a crea mașini și utilaje cu calități tehnice superioare și consum redus de combustibil, precum și de a spori randamentul agregatelor existente.

În cele ce urmează vom stăruir însă mai mult asupra aspectelor umane și mai puțin asupra celor pur tehnice, deși câteva explicații preliminare apar necesare. Se știe că de calitatea aparatelor de măsură și control depinde în mod nemijlocit calitatea construcțiilor de mașini, deci, într-o măsură importantă, nivelul calitativ al întregii producții. De cîteva ani, pe piața mondială și-au făcut apariția așa-numitele aparate de control activ, care, spre deosebire de cele „clasice”, execută controlul chiar în timpul prelucrării piesei respective și, în funcție de datele culese permanent de senzori, opresc automat mașina cînd piesa și-a atins parametrii. Avantaje:

- Rebutul devine aproape exclusiv, un accident rarism — arată doctorul inginer Spineanu — întrucît măsurarea și controlul nu mai sint pur constatative, ele nemeafectîndu-se la sfîrșitul operației de prelucrare, cînd practic nu se mai poate reveni asupra erorilor. Ca urmare a reducerii substanțiale a rebuturilor, echiparea cu instalații de control activ doar a 1000 mașini-unelte de rectificat ar asigura anual o economie de energie echivalentă cu cea produsă anual de o centrală termoelectrică de mărime medie! Și nici nu am mai pus la socoteală economia de material.

- Se usurează trecerea la lucrul cu două, trei și chiar patru mașini. Scutindu-l pe muncitor de o bună parte a operațiilor de rutină, noile aparate românești contribuie la transformarea sa din executant în gînditor al procesului de producție, după fericita expresie a unuia din membrii colectivului mixt.

- Crește productivitatea muncii cam cu 25%, nemaifiind necesară întreruperea frecventă a mașinii pentru efectuarea controlului piesei. „Microlimit” comandă schimbarea ciclului de prelucrare, intensifică regimul de așchiere, suplinește eventuala neatenție a operatorului, care, de la om e...; pe scurt, se transformă într-un soi de inteligență auxiliară a mașinii.

Bazat pe principii moderne electronice și pneumatice, „Microlimit” reprezintă o treaptă superioară a aparatelor de măsură și control, majoratul lor, cum remarcă unul din autori. Ele se realizează azi de către colectivul mixt și, deși cercetătorii și proiectanții, pe de o parte, inginerii, tehnicienii și muncitorii din producție, pe de altă parte, își

încasează retribuția de pe state diferite — unii de la centrul de cercetări, ceilalți de la întreprindere — fiecare poate spune cu aceeași îndreptățire: „Eu nu mai sint nici institut, nici fabrică, am devenit noi!”

— Am început în 1976 cu trei tipuri de „Microlimit” — spune Ulm Spineanu — iar acum fabricăm peste 30 tipuri standard. Ne comparăm mereu cu produsele similare ale celor mai prestigioase firme străine — de la buton și bec la circuite și concepția de circuite și de schemă. Afirm cu deplină răspundere — am și eu destui ani în meserie — că aparatele românești, care încorporează o gîndire originală, se compară favorabil cu tot ce oferă piața mondială în acest domeniu. Bineînțeles, și confruntarea cu piața internă constituie pentru noi un factor motor de prim ordin. În funcție de aceste exigențe, mereu mai pretențioase, perfecționăm continuu aspectul exterior al aparatelor, ergonomia lor, schemele, fără a modifica principiile de bază, care s-au dovedit perfect viabile.

— În ce măsură acest proces de continuă și rapidă perfecționare, care caracterizează sau ar trebui să caracterizeze toate sectoarele de concepție și de execuție din industria noastră, este facilitat de noua formă de organizare pe care ați adoptat-o, aceea a colectivului mixt?

— Înainte, fiecare se ocupa de treaba lui. Centrul de cercetare gîndea, proiecta și realiza prototipul, iar după omologarea și întocmirea documentației tehnice de construcție transmitea prototipul întreprinderii de mecanică fină, care alcătua documentația tehnologică, proiecta și executa șulele, dispozitivele și verificatoarele necesare și punea în fabricație seria zero și cele următoare. Eventualele observații de pe teren se întorceau la cercetători printr-un circuit destul de întortocheat: întreprindere, direcția întreprinderii, conducerea centrului de cercetări, proiectanți. Acum toate s-au simplificat considerabil, datorită unificării organizatorice.

Periodic, specialiștii din colectivul mixt merg pe teren în țară, la beneficiarii reali sau potențiali, îmbracă halatul alb și fac demonstrații practice, oferă consultanță tehnică, fac aranjamente pentru școlarizarea muncitorilor la întreprinderea de mecanică fină, culeg sugestii. Astfel, ei închid ceea ce ciberneticienii denumesc bucla de feed-back, în sensul că părerile critice ale beneficiarilor sint receptate de însuși creatorii aparatelor, care, întorsii la planșetă, vor reda aceste idei în viitoarele „modele”, la a căror înfăptuire contribuie, în secțiile de producție alăturate, meșterii Romica Țimurlea, Vasile Olteanu și muncitorii pasionați de nou ca Marin Ghetu, Victor Harpău, Aurel Stroeșteanu, Dumitru Matei.

Din timp în timp, inginerii Ulm Spineanu, Aurel Abălaru, Mihai Sichițiu, Mihai Bucsa, Doru Chiriacescu, George Buicliu, subinginerul Mihai Bănică, muncitorul specialist Dorel Grăsoiu (de la centru, de la fabrică...) încarcă „Microlimit”-ele într-un autobuz și fac turul României. Inginerul Abălaru a parcurs dintr-un foc 1800 km cu o astfel de expoziție volantă, vizitînd întreprinderi din Brașov, Pitești, Roșiori de Vede, Medgidia, Cimpulung etc. „Mi-a rămas Moldova!”, remarcă el și adaugă: „Întimplarea a făcut ca într-unul din tururi să fim precedați, cam pe același parcurs, de o expoziție itinerantă de aparatură electronică Philips. Vă rog să mă credeți că aparatele noastre nu au fost mai prejos!”

Mihai Sichițiu, omul cu sigiliul, cu prilejul altui tur, și-a asternut pe un catastif gros observațiile sale. Cităm la întâmplare: „La Strungul-Arad găsim zece aparate de-ale noastre. Nici instalate, nici folosite... Înfrățirea-Oradea. Puțin interesați în introducerea controlului activ. Cum au mers pînă acum, așa vor oare să meargă și de acum înainte?... Întreprinderea mecanică Oradea. Posedă două aparate, dar nu au practică de școlarizare la noi. Ei nici nu cunosc piesele componente... Fabrica de mașini de rectificat „Unirea” din Cluj-Napoca. Cel mai important beneficiar al nostru. Serviciile tehnologice foarte interesate în lărgirea gamei de aparate de control. Ne-au comandat pentru a le monta pe mașinile lor de export. Tractorul-Brașov. Ne-au comandat 100. Am mers personal din secție în secție pentru a testa mașinile-unelte apte să primească aparatele noastre... La Întreprinderea de autocamioane Brașov. Tot ce e nou vor să încerce. Inginerii Niță Sache și tehnologul șef Octavian Sava, tehnicianul Ion Dușu sint senzorii noștri de acolo!”

Nu am dat decît cîteva scurte extrase. În fapt, este vorba de un jurnal de zi ingineresc, înțesat cu desene și informații, nu numai tehnice. Observațiile critice nu trebuie exagerate. Poate că în momentul de față situația s-a schimbat și oamenii în cauză s-au familiarizat cu Noul prezentat de „Microlimit”, ba poate chiar aleargă după el. Îi vor fi convins și premiile primite între timp, în spatele cărora se ascunde o entuziastă muncă de echipă, trecerea de la eu și tu la noi.

LIONEL NIȚESCU ■

Ce e nou în

Microcristale industriale

În cadrul preocupărilor constante pentru valorificarea materiilor prime prin realizarea unor produse cu un grad înaintat de prelucrare și deci de o valoare sporită, specialiștii Combinatului de produse sodice din Rîmnicu Vilcea au introdus în fabricație o serie de substanțe noi, adevărate premii tehnice pentru țara noastră.

Este vorba despre sitele moleculare, substanțe sintetice de tipul zeoliților, care își găsesc largi aplicații în cele mai diferite ramuri industriale.

Sitele moleculare, denumite astfel datorită posibilității lor de a separa, în funcție de dimensiunile moleculelor, diferitele substanțe dintr-un amestec, sint alcătuite din cristale de aluminosilicați ce conțin o cantitate mare de apă. Prin încălzire controlată are loc un proces de deshidratare, fapt ce duce la apariția în masa microcristalelor a unor cavități unite între ele prin canale cu diametre egale. Datorită acestei structuri neobișnuite, moleculele unei substanțe al căror diametru este mai mic decît cel al canalelor pot trece prin ele, pătrunzînd în cavități, unde se acumulează. Moleculele cu diametre mai mari decît cele ale canalelor rămîn în exterior. Pe acest fenomen se bazează separarea amestecului alcătuit din molecule diferite, care au implicat și măriri diferite.

Sitele moleculare sint intens folosite în petrochimie, în fabricile de oxigen, la uscarea și purificarea gazelor sau lichidelor etc. Fabricarea lor în țară implică sistarea unor importuri costisitoare.

Utilaj petrochimic

Un reputat produs românesc tinde să devină o familie industrială. Instalația de regenerare a uleiurilor minerale uzate „Reg-Oil”, medaliată cu aur la saloanele internaționale ale invențiilor de la Bruxelles și Nancy și brevetată în peste 20 de țări ale lumii, printre care Anglia, Belgia, Elveția, R.F. Germania, Italia, Japonia etc., și-a diversificat în ultima vreme modul de prezentare. Alături de modelul standard, cu o capacitate de prelucrare de 600 litri în 8 ore, constructorii de utilaj chimic din Borzești lărgesc gama de asemenea instalații prin execuția unor agregate cu capacități de tratare cuprinse între 60 și 1200 litri în 8 ore.

Prin eforturile lor se vor satisface în mai bună măsură solicitările intense ale beneficiarilor interni și externi ce au la bază o cerință de maximă actualitate: readucerea în circuit tehnologic, în condiții economice extrem de avantajoase, a produselor petroliere „deteriorate”, mai precis a uleiurilor minerale lubrifiante uzate, folosite în cele mai diferite ramuri industriale sau în transporturile auto, navale și aeriene.

Aparatură de măsură și control

La Întreprinderea de aparate de măsură și control Otopeni, alături de diversificarea continuă a nomenclaturii de produse pentru a satisface necesarul beneficiarilor, din cele mai diferite domenii, se are în vedere și economia de energie. Unul dintre cele mai recente exemple în acest sens îl constituie agregatul de uscarea fără căldură tip AUFU.

Acest nou produs românesc, de tehnologie originală, este utilizat la uscarea aerului comprimat sau a altor gaze necorosive. El funcționează cu masă absorbantă, iar regenerarea acesteia se face fără aport de căldură din exterior.

Performanțele noului agregat îl situează la nivelul produselor similare de pe piața internațională. Eficiența sa economică se traduce în economisirea unor importante fonduri valutare.

Realitatea ilustrată

Institutul de cercetare și proiectare pentru industria materialelor de construcție a definitivat o nouă tehnologie de turnare a roților ceramice pentru echiparea cuptoarelor de ardere a plăcilor pentru pereți și pardoseli. Nou este procedul de umplere sub presiune și de golire a materialului, sub vacuum, din matrițe.

Cuptoarele tradiționale aveau o lungime de 90 m, iar produsele erau așezate la arș pe stelaje la 48 de vagonete. În noua tehnologie, cuptoarele vor fi amenajate direct cu role tubulare, lungi de peste 2 m și cu un diametru (interior de 44-46 mm) exterior de 50 mm. Interesant este că aceste role ceramice nu au abateri dimensionale pe toată lungimea lor.

Procedul de ardere rapidă a maselor ceramice, pus la punct de către inginerul Paul Dima, scurtează, în final, durata de ardere de la 24 de ore la maximum 1 oră. De asemenea, temperatura de ardere scade și ea cu minimum 100 grade Celsius: ceea ce înseamnă o reducere a consumului de combustibil de cel puțin 30%.

Efdinogenul, șarja „0”

Mai valoros decît propria sa greutate în aur

Ne-am propus să urmărim îndeaproape munca de o excepțională valoare științifică și medicală a doctorului Florea Dinu din Cimpina. Și iată, sintem în măsură să-i anunțăm pe cititorii noștri că luni, 25 iunie, Centrul de cercetare și asistență stomatologică din Cimpina (denumire ce i-a fost acordată de conducerea ministerului, dar care, în realitate, continuă să fie un simplu cabinet stomatologic de policlinică orașenească) a fost vizitat de o nouă comisie ale cărei concluzii, consemnate într-un amănunțit raport, sint într-un totul îmbucurătoare. Una din aceste concluzii, de exemplu, recomandă conducerii ministerului ca trei din multiplele tratamente ale doctorului Florea Dinu să fie extinse în 28 de cabinete stomatologice din cadrul diverselor policlinici din țară. În prealabil, medicii stomatologi ce vor prelua aceste tratamente vor urma un curs de perfecționare, curs ce ar urma să se desfășoare, firese, chiar la Cimpina și sub conducerea doctorului Florea Dinu. Bineînțeles că doctorul Florea Dinu a reformulat, la întocmirea raportului, cîteva din mai vechile sale propuneri, a căror menire este cea de a transforma actualul cabinet stomatologic într-un adevărat centru de cercetare și asistență stomatologică.

O altă știre, tot de ultimă oră și la fel de îmbucurătoare, potrivit căreia putem afirma că situația Florea Dinu începe să se normalizeze, ne-a parvenit de la conducerea Întreprinderii de medicament „Biofarm”-București, unde un colectiv condus de farmacistul Veronica Popescu a urmărit și finalizat elaborarea șarjei „0” de efdinogen. Efdinogenul, medicament românesc brevetat încă din anul 1974 (autor farmacistul Elena Dinu), este folosit în tratarea parodontitelor cronice marginale, în profilaxia cariilor (afecțiunii pulpare) și în tratarea fracturilor de plăci. Șarja, obținută prin extragerea și prelucrarea unor celule conținute în dinți, abia dacă depășește, cantitativ vorbind, 100 de grame. Urmînd drumul obișnuit al omologărilor, această șarjă de efdinogen va fi înaintată Comisiei de stat pentru controlul medicamentului și a farmacovigilenței care urmează să elibereze, după minuțioase analize, avizul terapeutic și de fabricație.

„Ne bucură, avea să ne declare doctorul Florea Dinu acest început de drum și neapărat ținem să le mulțumim specialiștilor de la „Biofarm”. Deși aproape infimă, cantitatea de peste 100 de grame de efdinogen, extrasă din aproximativ 500 de kilograme de dinți de animale, este suficientă pentru fabricarea a aproape 5000 de fiole de efdinogen, ceea ce înseamnă foarte multe cazuri rezolvate în diagnosticul menționate. Ca să apreciem cît mai exact cantitatea de 100 de grame de efdinogen în stare pură, am trecut am folosit 10000 de fiole, pe care le-am preparat în laboratorul nostru cu un volum de muncă greu de descris, mai ales că am întâmpinat destule greutăți în procurarea celor 1200 kilograme de dinți. Ne bucurăm deci foarte mult că Biofarmul ne va oferi efdinogen stare pură, un medicament mai valoros decît propria greutate în aur.”

Dincolo de oricare altă concluzie, promisiunea că vom urmări în continuare, îndeaproape, munca de o excepțională valoare științifică a doctorului și inventatorului Florea Dinu.

DIN NOU DESPRE „MILDIOGRAF“

Cineva trebuia să spargă gheața!

- După 17 ani de la premierea de către Academia Republicii Socialiste România, „Mildiograful“ își face datoria în livezile prahovene.
- Intre „clasic“ și „modern“ diferențele se calculează în milioane.
- Cine vrea să se convingă, să poftască la Măgurele, județul Prahova.

(Urmare din pag. 1)

bunăvoință de către conducerea departamentului de resort, oglindită și de promisiunea privind introducerea în fabricația de serie a „Mildiografului“ și în fermitatea cu care s-au trasat sarcini precise compartimentelor direct interesate de a se ocupa de punerea în funcțiune a acestui aparat. Dar volumul interesului s-a diminuat pe măsură ce sarcina cobora spre cei care urmau s-o execute. Timpul util s-a scurs pe canalul inertiței, problemele la zi sufocând perspectiva, cei puși să rezolve soarta viitoarelor recolte uitând că acestora le va veni rindul să intre în rindul „problemelor la zi“. Nu s-a întreprins nimic, prin urmare.

Inventatorul și colaboratorii săi, din cadrul Institutului de cercetări pentru protecția plantelor din București, și-au continuat studiile și au pus la punct o nouă variantă mult mai eficientă a aparatului inițial, aliniindu-l valențelor electronicii. Și despre acest fapt revista noastră a relatat, la timpul potrivit, fără a reuși să provoace emoții celor care ar fi trebuit să decidă folosirea „Mildiografului“.

În primăvară, am înregistrat totuși primele ecouri pozitive, iar zilele trecute am fost invitați să vedem prima instalație pusă în funcțiune!

Așa am ajuns la Stațiunea de cercetări și producție pomicolă Prahova, adică în comuna Măgurele, nu departe de Vălenii de Munte. Puțină lume prin birouri și curți. Oamenii sînt în livezi — culesul cireselor și al vișinelor nu s-a sfârșit — alte lucrări sînt în toi. Îmi reține atenția o supla antenă metalică, înaltă de 30 m, lucind de prospețimea argintului, care o colorează, în lumina puternică a soarelui. Virful ei „privește“ peste sutele de hectare ale stațiunii, adunînd informații de la „Mildiografele“ răspindite prin livezi. În încăperea bibliotecii tehnicianul Paulian Nicoară, colaborator al doctorului C. Răfăilă, supraveghează ecranul unui televizor marca „Sport“. Se văd 12 linii groase, verticale, și alte două abia marcate. Cer explicații.

— Avem 22 de emițătoare amplasate în teren. Cel mai îndepărtat se află la 13 km, adică la Vălenii de Munte. Verticalele groase indică acele locuri în care au apărut, încă de ieri, condițiile rapănului, la meri. Ecranul reține, prin „memoria“ sa, o situație pe durata a 36 de ore. Este o măsură de siguranță, deoarece noi, precum, am și anunțat conducerea stațiunii. Dacă răsucesc acest buton, am în față situația de azi. Dar nu este cu mult deosebită. Sînt aici de trei zile, pentru că mai avem de instalat și restul de emițătoare. În total, vor fi 32. Am stat în permanență lângă televizor nu pentru că eram obligat de funcționarea lui, ci fiindcă țin legătura cu cei care se află în livezi cu noile aparate ce se amplasează. După ce punem legăturile la punct, ve-

deți, comunicăm și prin radio, atunci misiunea mea se încheie și revin la București.

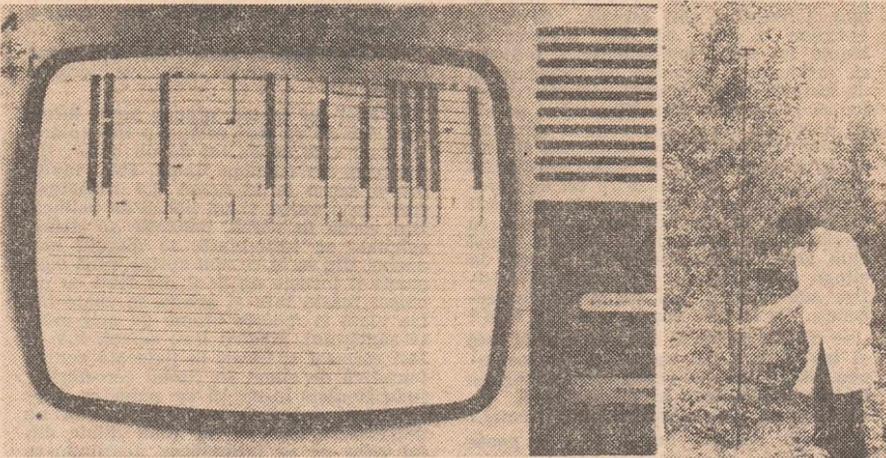
Îl întîlnesc și pe inginerul șef Gheorghe Iordache, care lucrează la Măgurele din 1972, așa încît îmi poate oferi date suplimentare privind activitățile stațiunii și, bineînțeles, comportarea „Mildiografului“.

— Aparținem de Trustul pomicol Mărăcineni-Pitești, despre care „Flacăra“ a scris recent. Nouă ne revin o serie de sarcini în legătură cu patrimoniul pomicol al județului Prahova. Dispunem de aproape 1300 ha de livezi și de o pepiniară pomicolă de formare de 20 ha, cu un plan anual important: 720 de mii de pomi, destinați asigurării acțiunilor de plantare și îndesire a patrimoniului județean. Din acest an avem posibilitatea să oferim și altor județe material pomicol produs la noi. Ce cantitate? Cam 200 de mii de pomi. Principalele direcții ale activității noastre sînt următoarele: dezvoltarea pomiculturii în județul Prahova, livezile actuale însumînd 27 de mii de hectare, diverse proiectări de specialitate,

simplu: în condiții de securitate sanitară, livezile sînt generoase și ne dau cît putem culege, ca să nu zic mai mult... Mai există și un alt aspect, mai ascuns: degeaba produc în cantități mari dacă o fac la un preț de cost foarte ridicat. Ce vreați să spun? Să folosesc un exemplu: chiar de acum două zile „Mildiograful“, adică stația, m-a prevenit că într-o parcelă, de fapt în două, numerotate pe ecranul televizorului cu cifrele 2 și 3, a apărut pericolul de rapăn. Am trimis imediat tractoarele acolo și am executat stropitul. De unde apare economia? Din faptul că am aplicat tratamentul doar pe 60 de hectare, în loc s-o fac pe 500 sau și mai mult. Vedeți, aici e marele avantaj al noului sistem!

— Tovarășe inginer Iordache, „Flacăra“ a susținut invenția aplicată aici, la Măgurele, în premieră națională, pe criterii evidente obiective, rezultate însă din motivările specialiștilor din cadrul Academiei Republicii Socialiste România care a premiat-o. De la dumneavoastră așteptăm și mai mult. De pildă, să ne explicați cum se proceda pînă la instalarea „Mildiografului“, căci nu este de crezut că livezile nu erau apărate în nici un fel pînă n-a apărut dr. Răfăilă cu invenția sa...

— Supoziția dumneavoastră se confirmă. Chiar la Vălenii de Munte funcționează, nu de azi, de ieri, un centru de

noi livezi și modernizarea celor existente făcîndu-se pe bază de proiect, ca și o construcție, preocupare extinsă și pentru alte județe cum sînt Tulcea, Buzău, Constanța, Mureș; cercetare aplicativă, în special în direcția mecanizării lucrărilor din sectorul pomicol și combaterea diferitelor boli. Bineînțeles, avem și sarcini precise de producție, pe care le realizăm în cele 9 ferme.

— Cum se inscrie „Mildiograful“ în profilul muncii dumneavoastră?

— Se inscrie foarte bine, pentru că ne servește în două direcții cheie ale activității: în cercetare și în producție. Dacă „scăpăm“ o stropire și intră rapănul, să zicem, în livezi, am ratat cercetarea nu numai pe anul în curs, dar și pe următorul, pentru că nu mai avem creșteri și nici muguri de rod. La producție e mai

protecție pomicolă, pe principii devenite clasice. Atunci cînd acest centru culege informații privind iminența unui atac de rapăn, fiindcă am început cu această maladie, trebuie să stropesc toate suprafețele plantate cu meri, de la A la Z. N-am altă cale! Asta înseamnă sute de hectare și milioane de lei cheltuiți, dar nu integral în mod justificat. O să vă lămuresc de ce. Centrul de la Vălenii de Munte nu-mi poate spune unde anume există condițiile favorabile bolii respective, ci doar că există. „Mildiograful“ îmi indică precis zona respectivă. Exemplul de acum două zile, cînd am stropit doar 60 de hectare, este concludentă. Dacă facem socoteala că un singur stropit, pe un hectar, costă mii de lei, calculați la ce sume se ajunge pentru 500 sau chiar 1000 de hectare! Dacă am putea economisi măcar 2—3 stro-

piri pe an, la cele aproape 1300 de hectare ale noastre, înțelegem ce economii s-ar realiza? Costul întregii instalații montate s-a ridicat la 200 de mii de lei. Eu zic că-i de-a dreptul formidabil! Mai putem face și alte socoteți. Pînă la introducerea „Mildiografului“ executam cam 12 stropiri anuale, dintre care 6 cu elicopterul. O oră de zbor costă 3000 lei, timp în care reușesc să acopăr 22 de hectare. Este mai scump cu 10—15 lei la hectar decît stropitul de la sol, dar mai rapid. Însă nu dispun cînd vreau de aparat, ceea ce mă obligă să-l folosesc cît mai rațional. „Mildiograful“ dîndu-mi date precise de pe mici suprafețe, condiții de microclimat, cum zicem noi, mă scutește de risipa la care eram obligat tocmai de necunoașterea exactă a locurilor expuse primejdiei. Revin iar la exemplul de acum două zile: am avut de stropit doar 60 ha. Cu elicopterul le rezolvăm în mai puțin de trei ore. La aceeași alarmă, ar fi trebuit să-l folosesc de cel puțin zece ori mai mult, adică 30 de ore, dacă ea ar fi provenit de la centrul din Vălenii, pentru că datele de acolo nu-mi făceau nici o precizare asupra zonei periclitate. Stropind de la sol, comparația oferită se menține, prețurile urcînd cu pînă la 15 lei per hectar.

— Cum ați ajuns la „Mildiograf“?

— Prin contactul direct cu inventatorul. Și asta încă din 1976—1977, înainte de a deveni stațiune de cercetare și cînd avarțineam de Gostat. Am luat cunoștință de instalație și prin intermediul revistei „Flacăra“. Chiar în cadrul Gostatului aveam teme de cercetare, așa că eram la fel de interesați. Pînă să obținem „Mildiograful“ stropeam cu ochii închiși, ca să scăpăm de griji, dar nu scăpam de cheltuieli. De ce am riscat? Tocmai pentru că ne costa prea mult tratamentul. Nu știu cum o fi prin alte părți, dar noi sîntem setoși de nouăți. Am fost printre cei care s-au luptat să impună folosirea elicopterului la stropit, sîntem, în acest moment, singurii care am generalizat tratamentul extraradicular (prin frunze), pentru că ceilalți mai stau încă pe gînduri. Sigur că am obținut și asentimentul conducerii fostului Gostat, avînd un sprijin și o înțelegere deosebite din partea tovarășului Ion Borza, căruia și acum vrem să-i mulțumim. Cineva trebuia să spargă gheața și în privința „Mildiografului“. Ne bucură că noi sîntem aceia care am făcut-o. De acum încolo vor apărea și alții, sînt convins. Greu a fost începutul. De fondurile necesare am dispus, în mod legal, cum dispune orice altă unitate asemănătoare, fiind vorba despre introducerea noului, dar și din plusurile de recoltă realizate sau chiar de la investiții. Nu se putea să nu iasă! Antena pe care ați văzut-o am confecționat-o în atelierele noastre. Am imprumutat câteva emițătoare Centrului de protecție din Vălenii de Munte și I.A.S.-ului Băicoi, ca să se convingă și dinșii de utilitatea noii instalații, să poată face comparația între un fel de prognoză și acesta. Centrul de la Vălenii de Munte ne înștiințează, în continuare, prin poșta... Emițătoarele o fac instantaneu. În curînd vom extinde „Mildiograful“ în toate livezile de meri și peri ca să utilizăm instalația la întreaga sa capacitate. Dacă-l recomand și altora? Cu cea mai mare căldură și încredere. Nu vor avea ce regreta. Cine mai are îndoieli, să poftască la Măgurele să se convingă. Nu riscă nimic fiindcă gheața a fost spartă!

CĂTINA ALBĂ

Printr-un efort conjugat, acest tezaur de sănătate poate fi pus, mai devreme, la îndemina marelui public

Să reactualizăm, așadar, în acest al patrulea articol dedicat cătinei albe, un adevărat tezaur de sănătate între atitea și atitea plante medicinale, o parte a ariei terapeutice pe care o acoperă. În urma administrării extractelor de cătină sub formă de ceai, pulbere, ulei sau zaharat concentrat, s-au constatat surprinzătoare vindecări ale unor afecțiuni dermatologice (eczeme, zonazoster, ichtiazis, acnee juvenile), stări psihologice depresive, hepatite cronice, afecțiuni renale, hipertensiune arterială, conjunctivite acute. Totodată, uleiul de cătină albă s-a dovedit a fi extrem de eficient în refacerea țesuturilor arse.

Mai mult decît atât, într-un recent dialog cu prof. univ. dr. Ion Brad, am reținut că printre substanțele depozitate în fructele, frunzele și chiar ramurile arbustului de cătină albă, substanțe care au fost aduse în atenția generală în primul articol dedicat acestui adevărat dar al naturii, au fost depistate în ultimele cercetări, elemente de o însemnătate cu totul

și cu totul excepțională. „Ar fi vorba, ne-a declarat interlocutorul nostru, de un factor activ foarte rar, serotonina, un hormon cu efect cerebral, precursor al melatoninii, despre care se știe că este un hormon epifizal. O altă categorie de substanțe depistate în uleiul de cătină sugerează ideea irudirii lor cu prostaglandinele. Cel mai important efect al acestor noi componente, asemănătoare intrucivă prostaglandinelor, este cel al capacității lor de a normaliza proliferarea țesuturilor, precum și cel de a realiza o normalizare a metabolismului la nivelul celulelor. Aș îndrăzni să cred și să enunț că noua categorie de substanțe poate să combată o sumedenie de afecțiuni dermatologice, fapt confirmat într-un recent test dermatologic efectuat la Spitalul clinic Fundeni, precum și unele forme de tumori maligne. Evident că, pentru o fundamentare totală a acestor acțiuni terapeutice, substanțele extrase din fructele de cătină albă mai trebuie supuse unor cercetări intense, întii biochimice, apoi clinice“.

Deci, față de ceea ce se știa despre virtuțile terapeutice ale cătinei, iată și aceste ultime știri care ne îndreptățesc să sprijinim și mai mult acțiunea de valorificare superioară a cătinei. În acest sens, un al doilea aspect pe care ținem să-l aducem la cunoștința publicului larg ar fi cel al eforturilor care se fac la întreprinderea de medicamente „Biofarm“ unde, de la începutul acestui an, s-au prelucrat 3 tone de cătină albă, obținîndu-se 3 importanțe produse, sucul zaharat concentrat, uleiul și pulberea de cătină albă.

„Conform unei dispoziții a Centralei industriale a medicamentului în subordinea căreia ne aflăm, avea să ne declare ingi-

nerul Iacob Bărbos, directorul „Biofarmului“, încă din luna ianuarie a acestui an am luat legătura cu prof. univ. dr. Ion Brad care ne-a pus la dispoziție formulele de rețetă, documentația extrem de bogată și tehnologiile de fabricație. Dintre produsele în discuție, prin grija inginerilor Teodor Marinică și Emilian Chițu, precum și a farmacistei Mariana Motoroi, respectiv inginerul-șef al întreprinderii și șeful serviciului producție, s-a încheiat cu bine procesul de extragere a uleiului, materie primă care, credem noi, va fi preluată de întreprinderea de medicamente din Iași, specializată în unguente. O apreciază cantitate de ulei va fi preluată și de întreprinderile de produse cosmetice care au finalizat deja cercetările în acest domeniu în care uleiul de cătină și-a dovedit eficiența. Celelalte două produse, tot ca materii prime pentru viitoare medicamente sau adjuvante ale unor medicamente, respectiv pulberea de cătină și sucul zaharat concentrat, se apropie de finalizare. Noi am putea spune că ele sînt la ora actuală încheiate, dar dorința noastră este de a le asigura o puritate de sută la sută. Acest efort tehnic și totodată științific îl facem pentru a grăbi și ușura calea încă destul de lungă a acestor produse cărora, împreună cu specialiștii de la Institutul de cercetări chimico-farmaceutice, urmează a li se întocmi fișa tehnică. Această fișă tehnică, pentru a intra puțin în metodologia avizărilor, o înaintăm Ministerului Sănătății, care o va supune analizei Comisiei de stat a medicamentului și farmacovigilenței“.

Sîntem, cu alte cuvinte, în faza demarării unor noi cercetări pentru întoc-

mirea fișei tehnice de calitate, fișă pe care o vor întocmi specialiștii Institutului de cercetări chimico-farmaceutice.

„Întrucît, avea să ne declare prof. univ. dr. Ion Brad, drumul încă este mult prea lung, iar cererea este foarte mare — și țin să-i anunț pe toți cei ce mi-au scris, în urma prezentării efectelor cătinei albe în paginile revistei Flacăra, că nu pot să le satisfac în nici un fel cererile — consider că viitoare analize ar trebui să țină seama de rezultatele și concluziile la care s-a ajuns de-a lungul atitor și-atitor ani în care specialiștii de primă mînă s-au străduit să descifreze tainele acestui dar pe care ni l-a făcut generoasa natură. Consider și propun totodată ca prin solicitarea Ministerului Sănătății să se demareze, în paralel cu noile cercetări, și testările clinice ale uleiului de cătină în tratarea unor afecțiuni dermatologice, faringine și oculare, domenii în care am obținut pînă la ora actuală rezultate din cele mai bune. În ceea ce privește continuarea și aprofundarea cercetărilor asupra serotoninei și a grupului de substanțe asemănătoare prostaglandinelor, mă angajez să depun toate eforturile, convins fiind că fructele de cătină ne rezervă surprize imbucurătoare și pline de speranță“.

La rîndul nostru, fără să tragem neapărat o concluzie, ne exprimăm convingerea și speranța că, deși aflată la început de drum, acțiunea Cătina albă, după atîția și-atîția ani, se va transforma într-o cauză comună a tuturor factorilor de decizie, singura postură în care ea, cătina albă, adevărat tezaur de sănătate, poate deveni un bun al nostru, al tuturor.

VICTOR NIȚĂ ■

Să fii drept și sever cu tine însuși mai întâi

Interviu cu procurorul-șef al județului Satu Mare, Zoltan Bathory

— Tovarășe procuror-șef, se întâmplă uneori că, în timpul cercetărilor, al judecării procesului sau după condamnarea unei persoane, reacția, atitudinea rudelor sau a prietenilor celui în cauză uneori contrazică. Nu mă refer la manifestarea durerii, este o chestiune omească. Este vorba în unele cazuri, firește, de o întreagă agitație care încearcă să acrediteze ideea că omul cu pricina împotriva evidenței este nevinovat, argumentele fiind de tipul: nu este vinovat, chiar atât de vinovat, mă rog, mai fac și alții, este o victimă a anturajului ș.a.m.d. Atitudinea de care vă vorbesc trădează o anumită mentalitate față de lege, față de societate, iar pe un anumit plan, pe cel moral, al eticii noastre, ea este sinonimă cu o încălcare deliberată a legii. Tovarășe procuror-șef, tocmai despre această reacție aberantă, despre această psihologie socială dăunătoare, vă propun să discutăm de această dată.

— Este adevărat, întâlnim în practica noastră juridică și indivizi cu o asemenea mentalitate, străină de normele etice ale societății noastre. Oamenii stimabili până în acel moment. Un moment, e drept, dureros pentru familie, pentru cercul de prieteni. Oamenii care, până în acel moment, în situații similare întâmplătoare, alora, se arătau indignați, pe bună dreptate de altfel, se arătau ferm de partea legii. Spuneți că este omește ca ei să-și manifeste durerea.

— Exact. Și în durere se întâmplă să fii și nedrept.

— Poți. Dar iată că acești oameni își dezvăluie în momentul de cumpănă, de durere, grave lacune de educație, dezvăluie o mentalitate învechită, străină de modul în care gândim noi. Desigur, îți este greu când un frate sau cel mai bun prieten este condamnat pentru o culpă sau alta, dar de la durerea omească, unii ajung să creadă că, de pildă, prin falsuri sau corupție pot schimba cursul firesc al cercetărilor, al judecării drept.

— Acestea sunt aspecte grave care intră sub incidența legii.

— Desigur. Altele însă nu intră sub incidența legii, dar mi se par tot grave. Mă gândesc la cei care îți amintesc, mai mult sau mai puțin direct, că sint rude cu cutare. Când spun cutare, ei nu dau nume, ci funcții. Firește, legea își spune cuvântul în ciuda eforturilor familiei sau ale prietenilor de a schimba cite ceva în timpul cercetărilor sau în timpul procesului.

— Deci oamenii aceștia știu că legea a fost încălcată. E ca un fel de joc: toată lumea vede, este convinsă că omul este vinovat. Inclusiv cei care fac parte din categoria de care ne ocupăm. Și totuși...

— Mai mult, rudele și prietenii știu destule lucruri pe care noi nu le cunoaștem sau la care ajungem mai greu și mai târziu. Și totuși, logica firească e falsificată, adevărul devine altul decît al tuturor, se „aranjează” martori etc.

— Să încercăm să discutăm pe unul din dosarele pregătite pentru discuția noastră și aflate pe biroul dumneavoastră.

— Iată-l pe acesta. Doi tineri veneau într-un autoturism dinspre Văleni (Maramureș) și se îndreptau spre Drobeta-Turnu Severin. Pe drum, aproape de o comună învecinată, sint opriti de două fete, eleve, una de 14 ani, cealaltă de 16 ani, și rugați să le ducă până la prima localitate. Cei doi trec de localitatea cu pricina și, în plin cîmp, pustiu fiind, le violează. Unul dintre cei doi, B.D., era în acel moment condamnat pentru o altă infracțiune, condamnare pe care trebuia s-o execute la locul de muncă. Acestea sint faptele. Și acum ajungem la ceea ce ne interesează.

Mama lui B.D., învățătoare, a încercat să influențeze organele de cercetare și de instanță, a oferit bani părinților fetelor ca să renunțe la acțiunea lor, pe ele au încercat să le discrediteze afirmînd că sint imorale (fac o paranteză și arăt că la dosar există și două certificate medicale care infirmă orice fel de aprecieri de genul acesta), că ele au oprit intenționat mașina și i-au provocat cu scopul de a obține de la ei bani. După cum vedeți, a improșcat cu noroi în stînga și în dreapta, a încercat să falsifice adevărul în fața organelor de cercetare. Ce trebuie condamnat mai întîi?

— Să nu uităm că această femeie este și învățătoare. Să nu uităm de asemenea, că fiul ei era condamnat. Chiar, ce trebuie condamnat în primul rînd, ținînd seama și de durerea acestei femei? O durere reală, o durere care te poate face din om neom pentru moment, cum zic unii.

— Există prejudecata, poate mai există, că, în asemenea situații, femeia este mereu de vină. Că dacă i s-a întâmplat ce i s-a întâmplat trebuia să tacă, să-și poarte rușinea ca un blestem, s-o ascundă sau să plece capul în fața semenilor. Nu știu dacă mama lui B.D. a gândit astfel. Este de condamnat însă egoismul

ei. Este limpede că educația pe care i-a dat-o fiului său a fost una strîmbă. Sau că a greșit cîndva, în timp, grav. Poate, la fel de bine, să nu fie numai ea vinovată. Dar iată că felul în care a reacționat lămurește în bună măsură de ce fiul ei a ajuns în această situație. Că nu i-a insuflat încă din copilărie respectul pentru oameni, că l-a ținut departe de adevăratele valori umane, munca, dragostea, omenia. Că picătură cu picătură, l-a făcut să creadă că singurul om important este el. Și el a crezut că trebuie să calce totul în picioare, să disprețuiască. Iar mama lui calcă, la fel, totul în picioare. Cînd afirm aceste lucruri, mă gândesc și la durerea ei. Și mi mai spun că în durerea ei, copilul acesta care a ajuns să fie condamnat, care odată era speranța ei, bucuria ei, pe care îl vedea, sprijinul ei la bătrînețe, în durerea ei își vede băiatul altfel. Și atunci, eu, om al legii, cumpănesc bine lucrurile, faptele și spui că orice s-ar fi întimplat, această femeie n-are dreptul să improște cu noroi în societate pentru că ea n-a știut sau n-a putut să-și facă datoria de mamă.

— Cîteva spunea că este ușor să învinovățești cînd nu ești direct implicat. Fără a cădea în păcatul acesta, aș vrea să fac observația că lui B.D. societatea i-a întins o dată mina, mă refer la condamnarea sa cu executarea pedepsei la locul de muncă.

— Fusesse condamnat pentru furt din avutul obștească la un an și nouă luni.

— Cred că mina aceea i-a fost întinsă, în egală măsură, și mamei sale. Altfel spus, societatea s-a gândit și la reeducarea fiului ei și la durerea ei de mamă. Aș zice că șansa aceasta a ratat-o amîndoi.

— Cazul relatat însă nu epuizează implicațiile sociale ale subiectului nostru.

— Nici nu ne-am propus acest lucru.

— Am să vă mai relatez o întâmplare. De fapt este vorba tot de un dosar. Un cetățean din comuna Vama, P.V., invită într-o seară la el acasă doi consăteni, frați, la o vorbă și un pahar de palincă. Din vorbă în vorbă, paharele se string, spiritele se infierbîntă, se discută mai aprins, din ce în ce mai aprins, pînă cînd gazda îl lovește pe unul din frați cu un obiect foarte tare și acesta se zbate între viață și moarte vreme de mai multe săptămîni. Medicii l-au salvat. P.V. a fost cercetat și trimis în judecată pentru tentativă de omor. În cursul cercetărilor judecătorești încep să se pună în mișcare trei vecini, oameni care nouă ne declaraseră clar că nu știu nimic din tot ceea ce se întimplase, neaflîndu-se nici măcar prin împrejurimi. La primele cercetări judecătorești nu apăruseră. Ci mai târziu. Explicația: P.V. i-a ajutat pe cei trei, în diferite împrejurări, și rușinea le-a amintit această treabă, sugerîndu-le să-l ajute. Și s-a ajuns la declarații fanteziste care au făcut din agresor un biet nevinovat aflat în legitimă apărare.

— Ce s-a petrecut oare în mintea celor trei? Iată că victima era din sat cu ei. Treceau dimineața unii pe lingă al-

ții, se salutau, se întrebau de treabă, de piine. Dar P.V. i-a ajutat în citeva rînduri și ei s-au simțit, la rîndul lor, obligați să-l ajute miînd. Au încercat să-și plătească mica lor datorie, schimbînd adevărul.

— Adevărul lor în acel moment era altul. Era unul condiționat de interesele lor. Gîndiți-vă însă ce se întimpla dacă nu existau probe suficiente și convingătoare și că mărturisirile celor trei erau decisive.

— În privința mărturiilor false, legea este foarte clară.

— Este, dar nu poți ști întotdeauna că mărturiile sint false. Privindu-l pe P.V. am primit de la primarul comunei, adică de la Consiliul popular al comunei Vama, o hirtie în care erau scrise următoarele: „Noi organele biroului executiv al Consiliului popular al comunei Vama, rugăm organele instanței judecătorești ca să considere ca piesă la dosar caracterizarea noastră (făcută lui P.V.), pentru a putea trage cele mai bune și mai juste concluzii, fără însă să fie citită în plen”. Semnează primarul. Înțelegeți ce puteți. Să se modifice, dar să nu se schimbe nimic. Curat Caragiale. Și această evitare a răspunderii trădează o atitudine. O mentalitate. Hirtia o semnase primarul. Caracterizarea omului era așa și așa, peltică, omul nu reieșea nici mai bun, nici mai rău, deși cetățenii comunei și milițianul declaraseră că P.V. „este un element recalcitrant”.

— Într-adevăr, martorii care au apărut ulterior puteau influența cercetările. Este un aspect. După cum, cei aflați în fruntea obștii, cei care cunoșteau foarte bine toată suflarea satului, au ezitat, s-au eschivat. Sint tot reacții aberante, care, la o cercetare mai atentă, pleacă de la egoismul de care vorbești.

— Oamenii aceia nu sint răi. Dimpotrivă, sint harnici, cu teamă de lege și rușine față de obște. Dar ei au crezut că datoria lor este să-l ajute pe P.V. împotriva adevărului. N-au înțeles că relațiile sociale erau astfel grav afectate, că în intenția lor de a-și plăti niște datorii au lezat obștea.

— Spuneți, cu teamă și rușine față de obște. Unde erau tema și rușinea acelor oameni?

— Teamă dacă ar fi fost prinși și rușine dacă s-ar fi aflat. Este tot rezultatul unor mentalități străine de societatea noastră. Și adevărul acesta a ieșit la lumină atunci cînd s-a judecat procesul în comună, oamenii arătîndu-și mulțumirea privind soluționarea cazului.

— Tovarășe procuror-șef, din cele spuse pînă acum, reiese că există două adevăruri. Toate aceste rude, acești prieteni, vecini, din dragoste pentru foarte aproapele lor, vin cu o altă imagine a adevărului, imagine care poartă amprenta educației lor, a prejudecăților lor, a mentalităților lor. De ce vin ei cu această imagine alterată a adevărului?

— Din egoism. Sint niște oameni pe care nu-i interesează decît cercul îngust în care trăiesc. Aceștia sint drepti, cinstiți și curajoși doar cînd e vorba de alții.

RAZVAN BĂRBULESCU

Inconștiența în diverse ipostaze

Drumul național nr. 7 (sectorul Deva—Arad) km. 407 + 200. Plouă torențială și majoritatea șoferilor reduc considerabil viteza, iar alții chiar opresc, deoarece prin parbriz nu se vede nimic altceva decît o cantitate imensă de apă care acoperă totul.

În pofida condițiilor vitrege de circulație, autodubița T.V. 21-HD-5267, proprietatea Centralei miniere Deva, condusă de Teodor Moisă, continuă să ruleze cu aceeași viteză. Bineînțeles că o asemenea atitudine iresponsabilă are rar alt deznodămînt decît accidentul de circulație. La poziția kilometrică sus-menționată, șoferul nu observă o curbă, pierde controlul volanului, părăsește șoseaua și răstoarnă lateral autovehiculul în șanțul drumului. Coboară din mașină și începe să examineze avarile suferite de autodubița.

Parcă pentru a demonstra că T.M. nu este singurul șofer care pe sectorul de drum respectiv ignoră total dificultățile atmosferice, de locul cu pricina se apropie cu viteză în vădită neconcordanță cu condițiile concrete de circulație o altă autodubiță, cu număr de înmatriculare 21-HD-372, aparținînd Unității de mecanizare și transport forestier, condusă de șoferul Petrișor Caba.

Exact în același punct, la fel ca T.M., nici P.C. nu observă sinuozitatea drumului. Aidoma colegului său, nu mai poate stăpîni mașina și intră în plin în autoduba răsturnată în șanț doar cu citeva minute mai înainte. Înainte de impactul cu autovehiculul sus-menționat, Petrișor Caba mai face însă citeva isprăvi. Derapînd puternic, el acroșează din plin un autoturism care circula corect din sens opus și apoi îl „coșește” pe Teodor Moisă care își studia amărît urmările imprudenței comise.

S-a intervenit destul de rapid. T.M. a fost urcat cu grijă într-o mașină și în citeva minute era deja pe masa de operație a spitalului din Iia. Intervenția

medicilor nu a mai putut însă salva viața șoferului Teodor Moisă.

În aceeași zi, exact după 3 ore, în județul Mureș, pe raza comunei Singeorgiu de Pădure are loc un alt eveniment rutier deosebit de grav. Circumstanțele accidentului de circulație sint însă total diferite. Timp frumos, șoseaua uscată, trafic puțin intens. Aflîndu-se la volanul unui autoturism Volkswagen, șoferița S.N. se îndrepta spre Sovata. În mașină se mai aflau două persoane. La un moment dat, autoturismul deviază puternic spre partea stîngă a șoselei și intră în coliziune cu un autocamion încărcat cu pietriș. Mai „robust”, după ce primește lovitura, autovehiculul greu părăsește șoseaua și părăzindu-l în bot autoturismul, pe un lan din apropierea drumului. Autovehiculul ușor ia foc, însă cei trei ocupanți reușesc să fie scoși din mașina transformată în torță. Impactul deosebit de violent provoacă totuși leziuni deosebit de grave șoferiței, soțului ei și celei de-a treia ocupante a autoturismului. Unul din pasageri decedează imediat, iar ceilalți doi în drum spre spital.

Cercetările stabilesc că accidentul putea fi ușor prevenit. Ce se întimplase? O banală pană la roata din dreapta față a autoturismului a „tras” la un moment dat mașina spre dreapta. Reacția oricărui șofer în asemenea situații, în încercarea de a redresa mașina, este să vireze spre stînga. Depinde însă cit de mult și de puternic se rotește volanul. Se presupune că, pusă în fața unei asemenea situații, șoferița s-a pierdut.

Este foarte adevărat că uneori dezumflarea destul de rapidă a pneului pune șoferul într-o postură destul de neplăcută. Important este însă ca în asemenea momente să nu te pierzi și reacțiile să nu fie violente, exagerate.

A te urca la volanul mașinii și a pleca cu ea pe străzile Brașovului la o oră de mare aglomerație, fără a avea permis de conducere, este, trebuie să recunoaștem, un act de pură inconștiență. Și totuși Alexandru Legănuț, de 35 de ani (rețineți deci, un om matur, nu un tînar de 18—19 ani), se încumetă să piloteze autovehiculul, proprietatea sa, în asemenea condiții.

Imprimînd autoturismului o viteză

mare, în vădită neconcordanță cu „pregătirea” sa, constînd în citeva ore de practica conducerii, eroul nostru reușește să răstoarne mașina pe o stradă din plin centrul orașului. Ocupanta locului din dreapta se alege cu vătămarea gravă a integrității corporale, medicii fiind nevoiți să-i amputeze un picior.

Și lupul a rămas, încă zece ani, gestionar la stîna

Nu se știe cu precizie ce se petrece în conștiința infractorilor de la săvîrșirea primei lor ilegalități și pînă la descoperire.

Există și indivizi care trăiesc cu iluzia că au fost atît de prudenți, încît nu se va afla adevărul. Speranțe deșarte.

În care dintre aceste categorii ar putea fi inclus un om care, sfidînd încrederea acordată și profitînd de funcția pe care o deținea, aceea de gestionar al depozitului de vinuri Pietroasele, aparținînd întreprinderii vici și vinului Buzău, a săvîrșit cîndva o fraudă deosebit de mare, apoi a continuat să se ascundă sub masca falsei onestități? La nivelul său de pregătire cultural-juridică — absolut al Facultății de drept — Ioan Stoicescu avea capacitatea de a înțelege destul de limpede gravitatea unei ilegalități, de a prevedea consecințele ei morale, materiale și penale. Și totuși, a îndrăznit să încalce legea, să ignoreze urmările, sustrăgînd și valorificînd în interes personal nu mai puțin de un vagon de vin, în valoare de 120 000 lei. Să fi fost un moment de rătăcire, care ulterior i-a provocat coșmaruri?

Ceea ce surprinde și indignează însă este ipocrizia pe care a dovedit-o un asemenea individ timp de zece ani de zile, făcînd tot ce i-a stat în putință pentru a lăsa impresia că este corect, că n-ar fi săvîrșit nici o abatere de la normele legale și morala socialistă care pretind corectitudinea, demnitate, sinceritate.

După o asemenea faptă, Ioan Stoicescu a continuat, cu un tupeu propriu infractorului versat, să ocupe aceeași funcție de gospodar al avutului obștească, de apărător al intereselor întreprinderii, de factor de răspundere îndrituit să asigure respectarea

Cum te urci în mașină alături de un om despre care știi că este străin de pilotarea unei mașini?

Întrebare care, din păcate, s-a pus și se pune în destule alte cazuri de acest gen!

Colonel VICTOR BEDA

legilor în cadrul depozitului de vinuri unde sint gestionate bunuri și valori deosebit de mari. Cum se spune, lupul a rămas încă zece ani responsabil de stîna...

Dar faptele ilegale, infracțiunile de orice fel nu sint date uitării, cum își închipuie autorii lor.

Așa se explică și sesizarea, deși făcută cu întîrziere, despre sustragerea unor mari cantități de vinuri săvîrșite de I.S. în anii 1969—1972.

Cu toate că cel vizat se bucura de aprecieri favorabile, datorită abilității cu care își masca preocupările, organele de miliție din județul Buzău au acordat atenția cuvenită sesizării primite. În urma unei activități migăloase și tenace, care a inclus verificări de documente emise cu zece ani în urmă, confruntări și audieri de persoane care au avut tangență cu cele petrecute etc., a rezultat, fără putință de tăgadă, că vinul sustras de I.S. a fost vîndut lui Vasile Cremariuc, șef de depozit la O.J.T. Prahova, cu suma de 60 000 lei, care, la rîndul său, l-a valorificat la consumatori, însușindu-și diferența de la prețul achitat delapidatorului.

Și iată, după aproape zece ani, deznodămîntul firesc: autorii faptei, cercetați în stare de arest și trimiși în instanță pentru a-și primi pedeapsa meritată, iar averile lor indisponibilizate, în vederea recuperării prejudiciului cauzat, inclusiv a dobînzilor calculate pentru perioada parcursă, adică peste 220 000 lei.

Să ia aminte cei care se cred infailibili în astfel de fapte...

MIHAI GROZAVU

Știți ce sint „tepefeurile”? Nimic altceva decît felul în care unii au ajuns să pronunțe T.P.F. Adică termene de punere în funcțiune. Adică zile pe calendar și ore pe ceas fixate pentru ca anumite obiective — economice, de regulă — să-și inaugureze producțiile. Uneori aceste termene sint periclitare. Cine le amenință și de ce?

„Creierul să lucreze mai mult decît mușchii...”

Este o afirmație care aparține unuia dintre interlocutorii noștri. Am pus-o însă în capul prezentelor rînduri întrucît mi se pare că ar subsuma concluziile anchetei. Dar să începem cu începutul. De ce la I.M.U.T.-Moreni?

● 1. Pentru că de felul în care cei de aici se vor achita de obligațiile contractuale depind tepefeurile unor importante obiective industriale cu soroc în trimestrele trei și patru. Întrebarea este însă: I.M.U.T. va putea să-și lichideze restanțele cumulate la utilaje tehnologice pînă la 1 iulie? Adică: 774 tone datorate industriei chimice; 233 tone — industriei metalurgice; 262 tone — minelor, petrolului și geologiei; 55 tone — economiei forestiere.

● 2. I.M.U.T. are de suportat penalizări de 13 milioane de lei pentru nerealizarea unor sarcini.

● 3. Indicele de folosire a mașinilor și instalațiilor atinge aici abia 63,7 la sută, fapt criticabil prin prisma exigentelor formulate în această privință de conducerea partidului.

Pentru acestea ne-am deplasat la Moreni.

Cum de s-au strîns atîcea carente? — Iată întrebarea pe care am lansat-o și iată răspunsurile primite de la:

Inginer Gheorghe Rujoiu, director: „S-a scăpat din vedere perspectiva; s-a lucrat de azi pe mine. În atari condiții e greu de crezut că cineva ar putea îndeplini sarcinile ce stau în fața întreprinderii, oricît de buni i-ar fi — și-i sint — oamenii. Împlinesc 90 de zile de cînd am fost numit director aici, însă colectivul nu mi-e străin. Și nu pentru că așa susține butada, să te lamentezi adică de moștenirea preluată, dar prea au fost multe lăsate să se strîngă. Românul zice că niciodată nu-i tirziu, nu știu cît de adevărată este expresia în cazul nostru. Deși au fost prevăzute și cerute din timp, Combinatul siderurgic Galați nu ne-a livrat 894 t tablă; „Republica”-București — 25 t de țeavă; Romanul — 121 t țeavă. Dar încă de anul trecut aceiași furnizori se pare că au uitat să ne livreze 114 t tablă, 31 t, respectiv, 128 t de țeavă. Nu au existat balanțe ale forței de muncă, fapt pentru care acum și încă un timp vom avea de suportat dificultăți serioase: o serie de mașini și utilaje au rămas nedespachetate, în lăzi, deși aducerea lor din import a costat enorm. Este cazul instalațiilor de tăiat cu oxigaz de tip «IUG» și «CONDOR», ambele cu celulă fotoelectrică (ultima, din păcate, aflată în aceeași dezolantă stare de... pachet); în hala de pregătire a lucrului nu erau organizate fluxuri, nu exista preocupare pentru menținerea în stare de funcționare a unor instalații și agregate (vezi cazul stației de sablare-alitare-grunduire care fusese raportată că ar merge încă de anul trecut și care, în fapt, funcționează cam de două săptămîni. Raportate că ar funcționa au fost și cele

sint informat că I.U.C. Făgăraș lucrează cu 4 000 de oameni pentru 1 020 t utilaj; că I.U.C. Găești dă 650 t lunar, cu 2 500 de oameni. Ce fel de organizare științifică o mai fi și asta? I.M.U.T. are planificată cea mai mare productivitate pe cap de muncitor pe care am văzut-o vreodată. Deși anul trecut zisul indicator n-a fost îndeplinit, s-a tras sarcina ca în acest an să crească cu 40 la sută. De acord, însă pe scama căror condiții? Ar trebui să introducem utilaje de mare randament, ar fi necesar să dispunem de linii tehnologice modernizate, de muncitori specializați, să putem crește numărul mediu scriptic... Dar I.M.U.T.-Moreni nu îndeplinește nici o astfel de condiție. Încă. Asta n-o notați, dar cred că ar trebui să muncim vreo trei luni numai la organizare, fără să raportăm nici un fel de producție. Bineînțeles că nimeni nu acceptă asta, nici măcar noi, însă numai așa ne-am veni în fire.

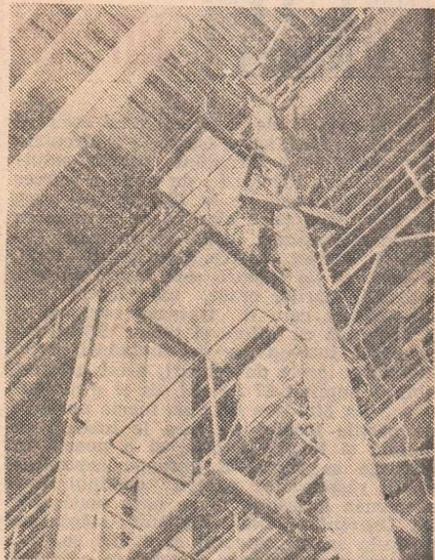

Raportatele serpentine pentru Borzești

Lucrăm cu cadrele de bază cite 12-14 ore pe zi. Nimeni nu ne obligă în afară de conștiințele noastre. Am traversat noi etape și mai dificile. Încă mai facem cazangorie „pe genunchi”. Vinovații? Noi sintem aici! Introducem cu mina fasciculele de țevi în recipiente, în timp ce dispozitivul creat special pentru asta a fost mersi-bonjur trimis, după doi ani de nefolosire, înapoi la București, de unde venise. A fost reținut în secție reductorul aceluși dispozitiv. Așa, singur, reușește doar să incurce locul... Dispozitivul de sudat fundurile recipientelor din petale nu a fost nici el pus în funcțiune. Nu s-a gândit nimeni pînă acum la un sistem unitar de scule și dispozitive verificatoare, deși profilul întreprinderii a fost schimbat încă din 1973. În șase ani cu totul altfel trebuiau rezolvate problemele. Acum, I.M.U.T. încercă economia națională nu pentru că așa ar vrea, ci pentru că nu poate altfel, deocamdată. A fost schimbată conducerea centralei, au fost schimbate cîteva șefi, aici. Între timp abia dacă am inventariat tot și știm ce avem de făcut. Sintem pe drumul cel bun, dar nu putem deveni alții peste noapte. Inertăa a fost nepermis de mare. Aici a fost tot timpul necesar un cuplor pentru tratamente termice. Acum un an și șase luni a fost pus în lucru, iar accesoriile i-au fost comandate în Anglia. Accesoriile au sosit, sint pe cale să iasă și din termenul de garanție, iar noi n-am fost capabili să-i realizăm construcția metalică. Între timp plimbăm recipientele pe calea ferată trimițindu-le cînd la unul, cînd la altul să ni le trateze termic... Sigur că am luat măsurile care se impuneau pentru ca producția să capete altă turnură. Nu sintem domnișoare mofturoase, nu ne sperle greutățile, ci numai harababura și nepriceperea din capetele unora... Nimeni nu poate viri, la o masă, în același stomac, cinci porții de mîncare. Oricît ar fi respectivul de gurmand și oricît de ademenitoare aromele...”

Gheorghe Cărunțu, șeful serviciului personal-invățămînt-retribuire: „Fac parte dintre cei sosiți aici de foarte curînd. Ne lipsesc oameni calificați. Zona Moreni este puternic industrializată, concurența este foarte mare. O soluție ar fi să racolăm oamenii altora. Ne-am alege cu o critică, am mai plăti și ceva bani, dar ne-am face treaba. Ne lipsesc acut strungarii, frezorii, rabotorii, rectificatorii, găuritorii. Altfel nici gînd să îndeplinim indicile de utilizare a mașinilor care este planificat la noi să atingă 87,5%. Sintem convinși că aceasta depinde în mare măsură de indicile de utilizare a... creierilor, însă și numărul de oameni este, bineînțeles, foarte important.

De la începutul anului și pînă acum am calificat 139 de muncitori; peste 2-3 zile deschidem cursuri de calificare pentru alți 27 strungari, 60 lăcătuși, 25 frezorii rabotori, 26 sudori. Folosim și practicanții însă ne rămîn încă multe mașini fără oameni.

Stilul care poate... economisi oameni

mai bine ar fi chiar de un motoras — să poată trage în poziție verticală teava care trebuie umplută cu nisip în vederea îndoirii.

Aici s-ar putea sigur economisi doi oameni. La dispozitivul manual (!) de alături, un motoras ar înlocui de asemenea pe cei trei care se rotește precum cîndva, în preistoria petrolului, acei oameni care lucrau la becnă. Alți doi oameni ar putea proveni de aici.

Iar doi și cîț doi fac patru.

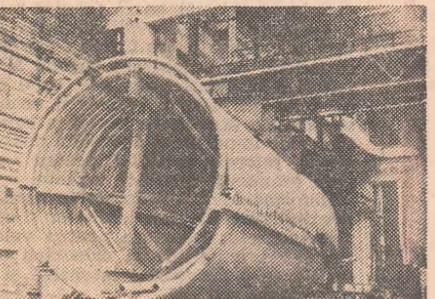
Pe alți opt i-am găsit lucrînd... inutil sau, mă rog, ca și cum ar fi lucrat inutil. Și chiar așa era. De ce? Serpentinele pentru Făgăraș, precum și acelea pentru cuptoarele de la Borzești au fost lucrate anul trecut, au fost raportate ca fiind gata dar, la controlul cu raze X, s-au constatat sumedenie de defecte și reperi lipsă. Drept pentru care acum opt oameni lucrează ceea ce s-a mai lucrat, vor raporta ceea ce s-a mai raportat și așa devine cazul că opt oameni care puteau ataca o lucrare nouă bat pasul pe loc. Ba chiar ne mirăm: cum sint plătiți oare? Pentru că lucrările respective au mai fost plătite. Cînd? La prima raportare. Care s-a dovedit a fi falsă.

Iar patru oameni și cu opt oameni fac 12 oameni. În loc să-i încadrez, mai bine-i folosești pe cei existenți, nu? Așa ar fi firesc. Dar seria... economisișilor nu-i finită. Seara, la sfîrșitul schimbului doi, ploua. Prin acoperișul spart (de fapt este un acoperiș nou, la o hală nouă, aflată încă în garanția constructorului, T.C.Ind. Ploiești) a curs atîta apă încît următorii muncitori, timp de două ore, n-au mai putut mișca un degăt (pericol de electrocutare, pericol de străpungere a bobinajelor mașinilor electrice): Voicu Veronica, macaragiță, Durbac Rodica, Bucur Chirița, Mihăilă Ioana, sudorițe, Iosif Gheorghe, mecanic, Duță Ion, șef de echipă, Aldescu Emilian, lăcătuș, Uță Iamandache și Nenciu Nicolae, sudori, Căpencață Valeriu, Susan Laurențiu, Sclaru Stelian — toți au întrerupt lucrul pentru două ore din motive de... apă în secție! Să numărăm și să adunăm: încă 12 oameni calificați. Iar 12 + 12 = 24 oameni calificați. În același schimb doi, pe ceteștul Chiriță Sebastian și pe strungarul Petre Mihai de la secția strungărie ușoară i-am găsit ințiși la taclale.

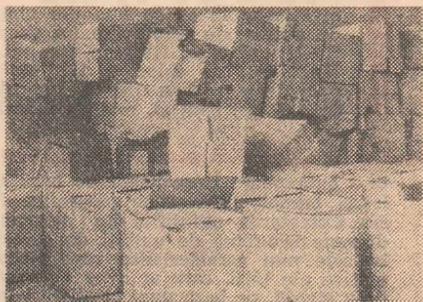
Deci, 24 + 2 = 26 oameni calificați. Demonstrația ar putea continua. Nu ne facem din aceasta nici un merit. Dacă există într-adevăr unii — și există — atunci acela aparține actualului director Gheorghe Rujoiu și lui Gheorghe Anghelache, secretarul Comitetului de partid, Dumnealor, însoțindu-l pe reporter, au făcut calculele de mai sus. Poate că și mai bine era s-o fi făcut în ziua precedentă. Se cișgia o zi!

Se poate ca, în curînd, despre penuria de cadre de la I.M.U.T. Moreni să se vorbească exclusiv la timpul trecut. Cu o condiție: și pe mai departe creierul să lucreze mai mult decît mușchii...

MIRCEA BUNEA ■

...și serpentinele pentru Făgăraș

Accesoriile pentru cuplorul de tratamente termice

două instalații de tăiat cu oxigaz! Din păcate nu au fost singurele raportări false, după cum vom vedea). Am luat măsurile care puteau fi luate într-un interval atît de scurt, dinamica producției de utilaj tehnologic a crescut de la 713 t, în aprilie, la 803 t în mai, și la 950 t în iunie. Este însă foarte puțin în comparație cu ceea ce avem de făcut... S-au luat angajamente peste angajamente, nu s-au îndeplinit pentru că nici nu puteau fi îndeplinite, pentru că se acorda importanță unor fleacuri, iar problemele de viață și de moarte ale întreprinderii erau escamotate. Oricum, creierul au lucrat mai puțin decît mușchii, iar ponoasele le tragem acum și-o să le mai tragem un timp...”

Tehnician Emil Modoran, șef al pregătirii producției în secția de utilaj tehnologic: „Dacă e vorba s-o spunem pe-a dreaptă, atunci notați că de chinurile în care ne zbatem acum nu-i străină nici vechea conducere a Centralei industriale de utilaj tehnologic, chimic și pentru rafinării în subordinea căreia se află întreprinderea. Se aplică uneori un tratament preferențial. Exemple: „Grivița roșie” are un plan lunar de utilaj tehnologic de 1 300 t și cam 5 000 de oameni personal muncitor. Nouă, celor de la Moreni, centrala ne cere să facem 1 400 t de utilaj cu 1 710 oameni;

Orașul, un viitor pentru trecutul satului Flăminzi

Satul-pagină de singe, satul-erou al istoriei noastre, satul-aspirație la dreptate și demnitate a țărânului român, satul-simbol satul Flăminzi de unde a purces flacăra Răscoalei de la 1907 devine oraș. Ceea ce știm prea bine că se petrece cu multe alte așezări rurale azi în zodia Libertății Patriei noastre. Ceea ce nu știam, și ceea ce ne tulbură este faptul că are, întocmai marilor orașe, un arhitect șef, un arhitect care îi trasează conturul și îi veghează cu știință și talent devenirea. Și parcă într-un joc de simboluri și de metafore grele de sensuri, acest arhitect abia a împlinit 27 de ani. Și el e moldovean, din Moldova de Sus, foarte aproape de părțile locului pe care le iubeste cu patimă și le știe istoria, și o poartă în întreaga sa ființă. E aproape copleșitor să fii răspunzător pentru destinul unei asemenea localități, ni se pare nouă, dăr lui Laurențiu Dan Ciobanu, stăpîn pe profesia sa, pe talentul și voința sa, nu. Nu navighează singur, corabia sa e foarte bine ancorată în deciziile politice ale partidului nostru privind ce trebuie să fie și cum trebuie să fie satele românești care vor deveni centre urbane, în voința a înșiși țărănilor de azi ai Flăminzilor care s-au adunat nu de mult, cu milele (o, ce rotire a istoriei!) în piața satului, la primărie, dar cu alte rosturi decît strămoșii lor, să vadă și să judece schița de sistematizare a viitorului lor oraș care a și început să fie și pe care ei înșiși îl vor înălța. „În mod firesc, spune tinărul arhitect, recepția la scara unu pe unu a unui edificiu ori a unui ansamblu de edificii își are începuturile sale. Este bulldozerul coborît de pe trailer, cu lama scripind la voluptatea pămîntului, alcătuirea ciudată care este bratul unei macarale, trăgînd fundațiile spre cotele finale. Sînt oamenii care își afirmă mereu și mereu obirșia de constructori, de ctitori din neamul Meșterului Manole. Dar un eveniment egal în semnificație este și indicarea cotei plus zero. Pentru că de aici va începe zidirea”. Și astfel, de la cota plus zero, de pe planșeta sa și prin machetele sale ne poartă pașii pe străzile, printre edificii, piețele, monumentele orașului Flăminzi. „Spațiul inițial, neutru, a oferit sistematizatorilor posibilitatea aplicării unor principii moderne, neîncorsetate de situații existente, generatoare de probleme în mediul urban tradițional”. Deslușim imediat aceste principii moderne, macheta ni le etalează și ne forțează gîndul spre comparații, asociații de idei. O arteră nouă, o mare arteră cu dimensiuni de magistrală, străbate așezarea, o coloană vertebrală cu numele „Obeliscul 1907” a cărei parcurgere ne face cunoștință rînd pe rînd cu evenimentele ei. Un asemenea eveniment — și nu doar urbanistic — este zona industrială. Da, zonă industrială în satul cu numele pecetluit de sărăcie. Și în cadrul zonei industriale — o școală, un liceu de spe-

cialitate „componentă intrinsecă” precum își derulează explicațiile arhitectul, ca și cum nu se poate altfel și de fapt are dreptate, nu se mai poate altfel, nu se mai poate astăzi industrie fără școala care să-i formeze cadrele. Și nu orice fel de școală, un liceu cu 12 clase. Al doilea eveniment, îl denumește Laurențiu Ciobanu și nu neapărat în termeni de specialitate „zonă rezidențială”, adică reședința copiilor foștilor flăminzi, locuințele viitorilor muncitori industriali. „Sînt 40 de blocuri, cu 502 apartamente

Inscripție pe o potcoavă

lui Fănuș Neagu

**Mi-e dor de cai, de cai adevărați
Hrăniți de buni cu foc, vinuți de toți,
Mi-e dor de-o sanie și de un ham
Ca de ce n-am și așa fi vrut să am,**

**Mi-e dor de cai ca de copilărie.
Acum, cînd tineretea mea tirize
Mai poate aștepta, mai poate cere,
Amurgul lor îmi pune sare-n miere.**

**O, cai din amintire, ce-am făcut?
Cît ger prin fuga voastră a trecut...**

ALEXANDRU BRAD ■

cu tot confortul și avantajele locuinței urbane”. Ne oprim apoi și circulăm prin „zonă comercială”, prin piața civică și parcul, marele parc al orașului. Dar nu ca turiști facem înconjurul acestui viitor. Nu ne place să vedem localitățile țării de sus, de-acolo unde se estompează detaliul și amănuntul ce poate vorbi mai adînc despre realitatea și mișcarea lor în timp, chiar dacă panorama peisajului poate să aibă frumusețe și inedit. Pătrundem și poposim cu emoție chiar, pe această platformă industrială a Flăminzilor din ziua de mine. Și cerem detalii și ne fixăm atenția pe silueta unei clădiri înalte care pare un zgîrie-nor prin comparație cu vechile căsuțe din vremea flăminzilor, care se mai ivesc, mai supraviețuiesc ici și colo prin sat. „Va fi o modernă moară de degerminare, iar în dreapta ei, pe 2 ha, își desfășoară hălele Întreprinderea de țesături crude, din bambac”. Gîndită în echilibru social, cu grijă pentru viața în toate dimensiunile ei — să rămîna

acasă bărbații pentru fetele și femeile și copiii satului, gîsind unde să lucreze, perpetuînd și întinerind comunitatea lui care începuse să se feminizeze și să îmbătrînească — platforma deschide în mod egal șansele industriei și populației feminine. Spre stînga, în planul doi, se conturează volumele „celorlalte componente”, obiectivele cu profil agrozootehnic. Căci, se va mai face agricultură la Flăminzi, dar altfel, în chip industrial, în mod științific. Strada, strada tradițională a satului nu mai există. Dar există, reconfortantă și inteligentă lucrare a tinărului arhitect, starea de spirit a locului. În fațadele blocurilor, în silueta lor. Balcoane și logii cu parapetii din lemn, cu lucrătura care aduce aminte, fără nostalgii, ori regrete, de balustrada cerdacului casei țărănești. Detaliile zonei comerciale, cu magazine specializate, multe cu auto-servire, cu unități de prestări servicii farmacie, librărie, complex de alimentație publică — bufet expres, berărie, restaurant cu salon și terasă, — structurează sigur și ele ideile despre calitatea vieții oamenilor din Flăminzi, despre acea stare de habitat, cum ar denumi-o sociologii care exprimă salturile uriașe ale condiției de azi a țărânului român. Strada își continuă curgerea ca un fluviu cu afluenți ordonați, prin întreaga așezare metamorfozată în totalitate. Dar înainte de a pătrunde în piață, în centrul civic, asfaltul se intrerupe. Acaparează ochiul, copleșește prin splendoare și monumentalitate, marmura. Albă de Moneasa și de Măcin și de Ruschita, în alternanță cu granit și travertine, într-o compoziție de paviment, cum au apărut multe, în ultimii ani în piețele publice ale orașelor românești în veritabila lor renaștere. Marmură suavă, covor nobil sub tălpile foștilor flăminzi, foștilor desculți. Panglica de asfalt o inconjoară, alcătuiind un inel în compoziție cu străzile noi Octav Băncilă, Muzeul Răscoalei din 1907 (foștul drum județean) și Calea Botoșanilor (metamorfоза lui D.N. 28 B) iar în interior — piața. Centrul civic. Dominat de trei monumente — Obeliscul 1907, columnă și cronică a orașului, memoria vie a Răscoalei, Casa de cultură și edificiul sediului politico-administrativ. „Piața dimensionată pentru mari adunări populare este agrementată prin denivelări ce generează alternanțe de trepte, oglinzi de apă, spații verzi, joc de fîntini. Asociația parcului — cu teatru în aer liber, stadion și terenuri sportive, un lac — ce conturează o zonă de recreere și agrement completează imaginea orașului Flăminzi la nivelul anului 1981”, își încheie expunerea arhitectul Laurențiu Dan Ciobanu. Un Ioanide fericit, care poate să viseze, care poate să dorească fîntini și monumente grandioase pentru Cetatea sa, știind că le poate realiza.

CICI IORDACHE ■

Pînă într-un punct, povestea bunăstării unor așezări și a cooperativelor agricole de producție înființate pe moșia lor prin anii '49 este cam aceeași.

Pînă într-un punct e aceeași și povestea vieții președinților unor C.A.P.-uri, care au răzbit devreme în frunte.

Cît despre țărani, oare istoria lui Ioan Silaghi, zis Sămădăul, din Mădăras, omul care, multă vreme după ce-și trimisese calul în grajdurile „colectivei”, mai venea să-i dea grăunte dintr-ale sale, mai venea să-i dea afii, spusă cu haz și blîndețe, cu hazul acela blind pe care-l au țărani cînd vine vorba de animale, în atitea sate din țară?

Teodor Maghiar este de treizeci de ani președintele Cooperativei agricole de producție din comuna Mădăras, județul Bihor. Pînă într-un loc, povestea vieții lui seamănă bine cu povestea vieții din sat, a celorlalți oameni, atîta doar că deși fusese unul din cei mai necăjiți copii, el avea o minte și un simț al momentului cum nu-l au mulți. Simțul acesta l-a făcut să intre tînr foarte în Partidul Comunist Român, să se găsească, maturizat de convingeri politice, în primele rînduri ale bălții cooperativizării și, după aceea, ca președinte, să se orienteze, în toate situațiile, astfel încît gospodăria comunei să prospere.

Cînd îi se adresează, Teodor Maghiar spune adesea: „Vreau să fiu bine înțeles, tovarășe!” Pentru expresia asta găsește, în funcție de lucrurile în discuție, mereu alt glas, alt dedesubt al vocii, astfel — e limpede, nu avem de-a face — cum mai întîmplă — cu una din obișnuințele de orator ale celui care nu vrea atît să fie bine înțeles, cît bine ascultat. Teodor Maghiar vrea chiar să fie înțeles! Nevoia de a pricepe adîncul împrejurărilor, de a fi priceput și, mai cu seamă, crezut

MAREA INDUSTRIE A PÎINII

(Urmare din pag. 1)

mai ridicat de creștere a producției industriale. În țara noastră acest fenomen a fost declanșat în urmă cu trei decenii și jumătate, cînd a fost eliminată faimoasa teorie a României, țară „eminamente agricolă” pentru a se crea condițiile necesare dezvoltării întregii societăți. La Conferința Națională din 1945, partidul nostru a elaborat programul de reconstrucție economică, prin care se urmărea transformarea țării noastre dintr-o țară cu o industrie slab dezvoltată și o agricultură înapoiată, într-o țară industrial-agrară, apropiînd-o de nivelul dezvoltării țărilor înaintate din punct de vedere economic.

Pornind de la raporturile dialectice dintre dezvoltarea forțelor și a relațiilor de producție în concepția generală a partidului nostru, o atenție deosebită a fost acordată modernizării bazei tehnico-materiale a agriculturii și dezvoltării tezei cu privire la cooperare, ca formă de proprietate socialistă, de organizare socială a țărănimii și a producției agricole, ca o cale sigură de lichidare a înapoierii economico-sociale, de dezvoltare rapidă a satului, ca factor de importanță deosebită pentru progresul întregii societăți pentru crearea unei economii socialiste unitare.

Reforma învățămîntului din anul 1948 a permis diversificarea profilului și specializării cadrelor necesare pentru valorificarea bazei materiale și orientării agriculturii spre o dezvoltare intensivă și multilaterală.

În cadrul dezvoltării generale a agriculturii în ultimele trei decenii și jumătate,

una din tendințele dominante a fost sporirea ponderii producției animale în volumul producției agricole globale, tendință care se impune a fi menținută și intensificată, constituind una din căile de valorificare superioară a resurselor vegetale, de intensificare a producției agricole, de asigurare a unei alimentații echilibrate a populației. În anul 1978 producția animală reprezenta 42,8% din producția globală agricolă, față de numai 35,1% în anul 1960 și nivele mai scăzute în perioadele anterioare.

Scăderea ponderii producției vegetale în cadrul producției globale agricole nu are semnificația diminuării acestei ramuri, ci dimpotrivă: sporirea continuă a producției globale agricole impune continua dezvoltare intensivă a fiecărei culturi.

În domeniul producției vegetale locul central îl ocupă cerealele, culturi care găsesc condiții favorabile în țara noastră. Acestea dețin 65% din suprafața arabilă, marcînd în ultima perioadă ușoară reducere, de la 7 142 mii ha în perioada 1951—1960 la 6 324 mii ha în perioada 1976—1978 și o importantă creștere a producției totale de grîu-secară și porumb, de la 8 709 mii tone în 1951—1960 la 19 125 mii tone în 1976—1978. Producția de cereale a fost mai mare, în medie, în anii 1976—1978 de aproape 2,2 ori, față de perioada 1951—1960, cu toate că suprafața s-a redus cu peste 10%. Această sporire a producției constituie rezultatul procesului de intensificare la culturile de grîu și porumb, care trebuie să urmeze o linie ascendentă pentru realizarea unor creșteri însemnate a producției medii la hectar, în conformitate cu sarcinile prevăzute în ac-

tualul cincinal, precum și în cincinalul viitor: 25 420 mii tone, respectiv 28 000 mii tone.

Rezultate asemănătoare celor înregistrate la cultura cerealelor pentru boabe au fost obținute și la culturile de plante tehnice, leguminoase pentru boabe, legume, pomi fructiferi și vită de vie, dar care încă nu reprezintă o valorificare corespunzătoare a potențialului de care dispune agricultura țării noastre.

Numeroase unități fruntașe dovedesc cu prisosință posibilitatea obținerii unor producții mult mai mari decît mediile realizate pe țară — semnificativ fiind faptul că se îngroașe rîndurile unităților fruntașe, deci al acelor care demonstrează prin fapte, nu prin vorbe că agricultura, ca unul din principalele sectoare ale economiei naționale poate să aducă o contribuție mai importantă la dezvoltarea economiei naționale.

Experiența unităților fruntașe confirmă concluziile cercetării științifice, care prin tehnologiile elaborate scoate în evidență faptul că pe măsură ce nivelul producției crește se impune o tot mai atentă dirijare a factorilor de producție, că dezechilibrarea acestora poate determina efecte negative, atunci cînd unul din factori este utilizat în exces. De asemenea este important faptul că pentru realizarea unor producții mari tehnologiile diferențiate, funcție de caracteristicile specifice fiecărei țărîni, joacă un rol deosebit de important. Centralizarea excesivă a unor măsuri tehnice constituie o frînă în dezvoltarea culturii plantelor. Din acest punct de vedere agricultura se deosebește fundamental de industrie, unde prelucrarea unui metal in-

tr-o hală poate fi realizată pe baza aceluiași tehnologii în zone geografice diferite. Cercetarea științifică din agricultură dispune de o rețea de unități de cercetare în cele mai caracteristice zone pedoclimatice ale țării, care ar avea capacitatea de a stabili, pe baza unei colaborări largi, sistemul de agricultură din fiecare zonă.

Cunoscînd că cercetarea științifică elaborează tehnologii și desprinde uneori chiar concluzii izolate, pe baza unor cercetări științifice reproductibile, se impune generalizarea acestora în producție, cu mai multă rigurozitate, aceasta reprezentînd singura cale de a asigura o linie ascendentă, continuă, a nivelului producției.

Este bine știut că suprafața agricolă a țării este aproximativ aceea pe care o utilizăm în prezent, iar condițiile pedoclimatice sint cele specifice fiecărei zone și microzone. Pentru utilizarea cît mai rațională a acesteia este necesară elaborarea unui concept științific de exploatare, cu acțiuni ordonate, în care sistematizarea teritoriului, element mult neglijat într-o anumită perioadă, trebuie să primeze, urmata de respectarea zonării culturilor și aplicarea unor sisteme de rotație a culturilor, măsuri la ordinea zilei menite să asigure condițiile de bază pentru aplicarea unor tehnologii cu eficiență maximă. În etapa actuală, mai mult decît oricînd, agricultura trebuie să realizeze cei mai înalți parametri în valorificarea potențialului de care dispune, pentru a-și aduce o contribuție corespunzătoare la realizarea obiectivelor stabilite prin programul de dezvoltare al economiei naționale elaborat de partidul nostru. Faptul este pe deplin posibil, cu atît mai mult, cu cît în ultimii 35 de ani, ca niciodată în istoria multiseclară a poporului român, agricultura a beneficiat din partea statului de fonduri uriașe. Ele au fost concretizate în sute de mii de tractoare și mașini agricole, în însemnate lucrări de iri-

gați
zarc
spu
liști
într
par
a i
gen
Cea
dez
naț
rea
stal
zr
bi
agr
par
rea
ma
for
tur
sco
rer
ric
al
rai
Co
lu
ma
ex
mi
pu
to
to
ră
ca
cu
tu
tr
di
pr
ri
tu
ca
di

Numele acestei comune e BUNĂSTARE

l-a învățat să privească oamenii în față și să le citească gândurile. „A privi omul drept în față” și „a citi gândurile”, iată două ziceri care, folosite prea mult, și-au pierdut puterea. Când te privește, Teodor Maghiar pur și simplu nu te slăbește din ochi. Te simți obligat să-ți măsoari atent cuvintele, să te ții de adevăr, numai de adevăr. Discuți, de exemplu, despre câștigul oamenilor de la legume și despre câștigul crescătorilor de vite.

Aceștia din urmă sint plătiți evident mai bine.

— Munca la vite, vreau să fiu bine înțeles, tovarășe, e grea. Dacă e să alegă unde să lucreze, spune Teodor Maghiar, omul se duce la legume, nu la grajd. Vacile și caii nu țin duminicile și sărbătorile și cer mai mult decît 8 ore muncă. Noi scoatem 4 000 de litri de lapte la fiecare vacă. Sub 4 000 de litri nu e rentabil să crești vaci. Dar ca să dea lapte, ele trebuie îngrijite, hrănite cum se cuvine. Vedeti că eu nu spun: treaba asta e mai importantă decît cealaltă. Spun doar că e mai grea, că în grajd există hidrogen sulfurat, că hainele femeii miros, că pielea omului capătă miros. Trebuie să împărțim câștigul C.A.P.-ului echitabil. Ca să vină omul cu drag la muncă la grajd, el trebuie să aibă toate condițiile. Să aibă și un pat curat noaptea, și televizor în cameră. Eu nu mă gîndesc dacă legumicultorul câștigă mai puțin decît crescătorul de vite. Problema eu o pun altfel: cum trebuie să procedăm ca să fie și unul și altul mulțumit și să avem producție mare. E ca într-o ecuație, nu poți să rezolvi ecuația dacă te faci că nu observi unul din termenii ei. Multi procedează așa și apoi se miră că, toamna, nu le iese bine adunarea și scăderea recoltei. În 1949, gospodăria colectivă avea 730 hectare și o avere în valoare de 172 000 lei nestabilizată. Mai bine zis o sărăcie de 172 000 lei. Acum am ajuns la 80 milioane lei, bogătie alcătuită din 4 000 de oi merinos, 1 400 taurine — din care 400 vaci cu lapte — sere de legume pe 6 hectare, fermă avicolă cu milioane de pui pentru carne, felurite ateliere. Oamenii sint aceia care sporesc în fiecare an bogăția. E normal să le sporească în fiecare an înzestrarea casei și a minții. Sigur, există categorii de retribuție pe toată republica și noi le respectăm. Dar cine spune că mai binele înseamnă numai bani? Dacă ar fi vorba numai de bani, n-ar fi frumos deloc. În județul nostru se găsesc ape termale. Și în pământul comunei se află izvoare cu apă fierbinte. Ne-am gîndit cu toții și am hotărît să facem aici un fel de stațiune. Întii pentru țărani noștri, pe urmă vom mai vedea. Și dacă tot construim băi și hoteluri, nu-i normal să ne preocupe rentabilitatea lor?

Cooperativa agricolă de producție din Mădăras a obținut, în mai multe rînduri, titlul de frumtașă pe țară la cultura sfeclei-de-zahăr. Peste 60 de tone de sfecle-de-zahăr la hectar — asta înseamnă ceva. Și înseamnă cu atît mai mult cu cît p-

mintul n-a fost niciodată prea vrednic pe aici. E o zonă de lăcoviști și semilăcoviști. Ca să ajungă în față, ca să învețe repede și bine lecția traiului bun, oamenii din Mădăras și-au propus să facă numai ceea ce puteau să facă. Nici mai mult, nici mai puțin. Odată hotărît un lucru însă, l-au dus pînă la capăt. Toate treburile au fost discutate deschis, marile griji și marile bucurii au fost purtate democratic, de toată lumea. Vorbind de lucrul democrației, lui Teodor Maghiar îi face plăcere să povestească următoarele: într-un an vreo 20 de hectare de porumb fuseseră copleșite de buruieni. Era prin iunie și hectarele acelea păreau compromise. Oamenii erau de părere să fie arate, deși reînsemnându-le atunci nu prea puteai spera la cine știe ce recoltă. Dar dacă obștea hotărîse să intre tractoarele pe ele, așa se părea că trebuie să rămînă. Președintele a intrat pe ogor și a cercetat fără grabă porumbul. Buruienile erau, într-adevăr, strașnice, dar citeva prașile ar fi făcut minuni. A avut loc un soi de adunare generală chiar acolo, în cîmp, și s-a ajuns la o soluție cam ciudată: jumătate de hectar să fie reînsemnat și să fie mator al hotărîrii adunării generale, iar 19,5 hectare să primească patru prașile. Președintele își asuma întreaga răspundere pentru eventualul eșec.

— Trebuie să te supui voinței colective, dar nu orbește. Lăsînd deoparte faptul că știam eu citeva lucruri de-mi puncam nădejdea în prașilă, m-am gîndit că, în general, nu e bine să alegi soluția cea mai ușoară. Planta te ajută dacă o ajută. De pe cele 19,5 hectare s-au scos, în medie, 7 000 kg la hectar, de pe lotul mator abia 700 kg. Vă rog să mă-nțelegeți bine, tovarășe, eu riscam să-mi pierd autoritatea, dar aveam și șansa să mi-o întăresc. Oamenii sint muncitori și cinștiți, numai că trebuie să le dai prilejul să-și dovedească hărnicia și cinstea. Ei gîndesc așa: pe aici nu prea s-a pomenit să avem roșii în grădină. E drept, le-am spus, dar să facem sere. Ne-am adunat, am socotit tot ce era de socotit, ne-am hrănit de ideea serelor, numărul celor convinși curînd l-a întrecut pe al celor stînd la îndoială. De fapt, aceasta este soluția: să-i arăți omului încredere și să-i dai responsabilități clare. Astăzi, în cooperativa noastră cel mai bun lucru e organizarea. Ca într-o uzină. Dacă mă gîndesc bine, sintem aproape o gospodărie integrată. Avem o pescărie pe 35 de hectare de baltă, am construit centrala termică, ateliere de rebobinat motoare electrice, de

reparat tractoare, avem tîmplărie și fierărie, avem și un atelier de făcut mături, zic încă o dată: nu există lucruri importante și lucruri neimportante, ci lucruri care trebuie făcute. Fiindcă producem carne și pește, ne-am gîndit să ridicăm, la șosea, un han. A ieșit o frumusețe de clădire. De ce să nu vină țaranul la han să bea un vin bun și să mănînce un pui la grătar din producția străduinței lui? Dezvoltînd fermele de pui de carne, am socotit că e bine să construim și un abator. Treburile se cheamă una pe alta. Oamenii au acum gustul construcției. Tinerii merg la orașe și în industrie, cei maturi îmbătrînesc. Trebuie să privim situația în față: dacă nu ne industrializăm, nu ajungem prea departe.

Există o comună Mădăras prin preajma orașului Satu Mare. Niște dealuri ale Mădărașului sint mai sus de Tirgu Mureș. Aceasta, despre care scriem, e Mădăras și-i aproape de Salonta, pe drumul ce vine dinspre Oradea. Oamenii țin să facă precizarea, fiindcă în tot ce întreprind ei vor să semene numai cu ei. Un loc cu oameni foarte ambițioși. Dacă e să-i numim specificul, vom vedea însă că Mădărasul n-are un specific. Ea nu se remarcă prin ceva anume pentru că se remarcă în tot ce începe. Intrînd mai adînc în miezul lucrurilor, găsim o neasemuită rigoare în toate ideile și faptele cetățenilor din Mădăras. Zidind case noi, școală, primărie, cîmin cultural și cinematograful, ei au mers spre o anume monumentalitate. Sediul C.A.P.-ului e cuprinzător cît trebuie ca să arate nu atît puterea economică a așezării cît gustul pentru treaba bine făcută.

Se povestește că la înființarea cooperativei, una dintre primele din țară, s-au strîns la Mădăras, mai mult de 20 000 de țărani, ca la spectacol, ca să vadă ce și cum. Asta însemna mii de căruțe și camioane și o atmosferă de zile mari. Ce s-a spus și s-a hotărît atunci trebuia să devină operă mai apoi, și nu orice fel de operă, ci una neapărat exemplară. C.A.P.-ul din Mădăras e astăzi opera pe care au promis-o bihoreni în urmă de treizeci de ani și președintele Teodor Maghiar, Erou al Muncii Socialiste. Un om care, ca o incununare a voinței de armonie ce este Mădărasul, încheie cu note de premiant — la anii omului matur — Facultatea de agronomie și iese inginer agronom, astfel ca experiența, hărnicia și îndrăzneala să se cheme și să fie știință.

TUDOR OCTAVIAN
Fotografii de E. POPPER

Institutul de cercetări pentru creșterea taurinelor, comuna Corbeanca, Ilfov. Am citit cu legitime interes reportajul realizat la Filatura de din Balotesti, intitulat „Durerea de cap numită Balotesti este tratabilă”, apărut în revista Flacăra din 25 mai a.c. Am dori ca toate acele probleme să se rezolve, așa cum o cer nevoile muncitorilor de acolo, cu care sintem vecini și întreținem multiple relații de colaborare. Ne alăturăm cu bucurie propunerii de prelungire a traseului autobuzului nr. 49. Iuieru pentru care noi am făcut încă din 1976 repetate demersuri, rămase însă fără ecou.

Sintem locatarii blocurilor M3 și M3, din strada Aleea Fetești, sectorul 4, București. În această parte a Capitalei se construiește mult, ca de altfel în toate sectoarele. Noi înțelegem că nu se poate construi fără autocamioane de mare tonaj și că zgomotul și praful intră între altele în prețul confortului viitoarelor locuințe. Înțelegem, prin urmare, că autocamioanele trebuie să folosească una din străzile cartierului, fie aceasta chiar strada noastră. Ce nu pricepem e faptul că, o dată încheiate lucrările la noul canal, strada a rămas nu numai neasfaltată, dar și plină de accidente. Ea începe cu o gropă și se încheie cu alta. Între ele în patul de beton, numeroase alte gropi. Am face noi muncă patriotică la repararea străzii, dar, până una alta, treaba asta n-o poate face decât o echipă de muncitori și o masină de turnat asfalt.

Procuratura Generală. Cercetările efectuate de Procuratura militară Brașov, în urma sesizării tinărului Gică Ghionea din municipiul Brașov, confirmă că în seara zilei de 8 aprilie a.c. serg. major de miliție Pușcută Traian, în timp ce se afla în restaurantul cu autoservire „Bîrsa”, l-a acostat fără nici un motiv pe Gică Ghionea, avînd față de el o atitudine necorespunzătoare și apelînd la practici contrare normelor. Reclamantul a declarat că își reține plîngerea formulată împotriva subofiterului. Procuratura militară Brașov a dispus încetarea urmăririi penale a subofiterului, aplicîndu-i-se o amendă cu caracter administrativ de 1.000 lei. De asemenea, pentru fapta săvîrșită, serg. major Traian Pușcută a fost trecut în rezervă.

Mă numesc Ion Anghelescu, locuiesc în comuna Glăveni, Dimbovița. Comuna noastră este compusă din trei sate cu o populație de 5.500 de locuitori. Avem un dispensar nou, dar din păcate nu avem un medic pentru adulți. Pe ușa cabinetului de consultații stă scris doar numele ultimului medic navetist la București, dar care a plecat de peste un an de zile. Medicul pediatru existent nu poate face față tuturor cazurilor care se ivesc. Mai mult, Direcția sanitară județeană ne-a spulberat orice speranță, venirea unui nou cadru medical fiind prevăzută abia peste un an sau doi, după ce actualii absolvenți își vor termina stagiul în spitalele județene. Acum noi vrem medic pentru adulți și nu răspunsuri copilărești.

Comitetul municipal al P.C.R. Buzău. În urma sesizării tovarășului Gheorghe Rădulescu din cartierul Episcopiei, blocul C8, apart. nr. 13, unde locuiește ca proprietar s-a constatat că finisajele nu s-au ridicat la nivelul prevăzut în documentație, că la predarea blocului nu erau montate ușile metalice de la boxele subsolului, că la spălătorie nu erau terminate instalațiile sanitare. Cauzele: lipsa de exigență din partea personalului oficiului județean pentru contractarea și vânzarea locuințelor proprietate personală. Pe șantier, lipsind ușile, blocul s-a predat fără ele. Au fost luate măsuri, și toate deficiențele, cu excepția finisajelor interioare, au fost remediate.

Mă numesc Gogoncaș Cezar, locuiesc în frumosul oraș de pe malul Dunării — Calafat. Ar fi bine să vizitați acest oraș, dar să ocoliți plașa lui care pe aceste călduri nu s-a deschis încă. Nu s-a deschis nici anul trecut, nici în alți ani deoarece nu s-a curățat și nu s-a amenajat nimic acolo. Este lipsită

de bărci, de un chioșc de răcoritoare, de cabinele necesare, chiar și de nisip. Calafatul este declarat oraș turistic. Și ne mindrim cu el. Dar poate face o excursie pe aici și un reporter.

Combinatul siderurgic Reșița. Analizînd sesizarea tovarășei Adriana Ionica Borobar, ce se adresează în numele unui grup de muncitoare, vă comunicăm următoarele: concediu suplimentar de 3 zile se acordă numai celor care lucrează în condiții deosebite (a se vedea Legea nr. 26/1967), pe cînd la locul respectiv de muncă microclimatul este normal (lipsa noxelor, iluminare). Nivelul zgomotului și al vibrațiilor în timpul funcționării pompelor depășind limita admisă, personalul a fost dotat cu antifoane. În ceea ce privește apa care se prelinge pe pereți: s-au realizat etanșările corespunzătoare. În stațiile de pompe, temperatura este normală. Ventilatorul, reclamat că nu funcționează, are drept scop eliminarea fumului în caz de incendiu, iar cheia de la instalația de pornire se află la îndemîna lucrătorilor de la pompe. Grupul social va fi dat în folosință la 30 iulie, conform termenului anunțat de constructor.

Mă numesc Rozica Stanciu și sînt din localitatea Satul, comuna Galbenu, Brăila. La data de 13 martie a.c. am făcut un abonament la revista Flacăra pe ultimele luni ale anului. Chitanța nr. 5386. Am primit abonamentul pe luna aprilie, dar începînd cu luna trecută nu am mai primit nimic, cu toate că am înștiințat de aceasta oficiul P.T.T.R. Făurei și oficiul din Galbenu. Aș fi bucuroasă să primesc revista chiar și gata citită.

Comitetul județean Cluj al U.T.C. În urma sesizării tovarășului Ștefan Anotol, în legătură cu condițiile de locuit din internatul de băieți al Liceului de artă din Cluj-Napoca, str. 23 August, vă comunicăm următoarele: În controlul efectuat la internat s-a constatat că locul este necorespunzător scopului în care este folosit. Dormitoarele au de la 12 la 20 de paturi, nu există spațiu suficient pentru sălile de meditație, dar nici pentru dulapurile de haine. Clădirea este veche și are igrasie. Nu am găsit însă lenjeria murdară sau descompusă. După discuțiile avute cu tovarășul Alexandru Chisu, directorul liceului, cu membrii comitetului de cîmin, se va studia posibilitatea afectării unei alte clădiri în acest scop.

Mă numesc Uifalvi Petre, locuiesc în Roșia — Jiu, comuna Fărcășești, Gorj. Exploatarea miniere au pretins atacarea izvoarelor subterane cu pompe submersibile. La efectele bune s-a adăugat însă scderea finitnilor. S-au luat măsuri de alimentare cu apă de la bazinele unităților industriale. Numai că, în comuna noastră, conducta — terminată de doi ani — a fost utilizată, după probe, doar vreo trei luni. Apoi s-a oprit apa. La primărie ne plîngem degeaba. Este adevărat că primarul nostru are apă potabilă direct de la bazin, dar poate, dacă veți publica aceste rânduri, se va gândi și la ceilalți, care trebuie să se mulțumească doar cu ce se mai găsește dimineața pe fundul finitnilor.

Consiliul popular al municipiului Craiova. În urma sesizării tovarășului Constantin Stoichiță, domiciliat în Craiova, cartier Craiovița Nouă, bloc 45 B, sc. 2, ap. 39, vă comunicăm că I.J.G.C.L. Dolj a luat măsurile necesare pentru ca în cursul lunii iunie a.c. să fie finalizate soluțiile tehnice și tehnologia de execuție în vederea eliminării fenomenului de condens ce a apărut în unele apartamente. I.J.G.C.L. Dolj va executa aceste lucrări în apartamentul tovarășului C. Stoichiță în cursul trimestrului III a.c.

Mă numesc Dumitru Teodorescu, locuiesc în București, Bercești Sud, Aleea Riul Sadului nr. 6. În noaptea de 31 mai spre 1 iunie a.c., am sosit în Gara de Nord de la Predeal și am fost surprins, apoi din ce în ce mai abătut, de faptul că de la gară pînă acasă am făcut mai mult decît de la Predeal pînă

la București Nord. Aceasta, datorită faptului că mai bine de două ore nu am putut găsi un taximetru. Trenurile circulă și în timpul nopții. Taximetrele au cumva un regim preferențial?

Întreprinderea județeană de gospodărire comunală și locală Bihor. În legătură cu sesizarea tovarășilor Nicolae Miheș, Dumitru Ardeleanu, Ilie Cornea și Francisc Crăciun din Oradea, strada Meșteșugarilor, vă comunicăm că li s-au executat bransamentele de apă în luna decembrie 1978, odată cu proiectul de modernizare a străzilor Meșteșugarilor, dar li s-a explicat, totodată, că nu vor fi bransați la rețea decît după terminarea și punerea ei în funcțiune. Alimentarea cu apă a locuințelor din această zonă se asigură în continuare prin cîșmelele publice. Pentru faptul că întreprinderea noastră nu a răspuns sesizării tovarășilor, din ianuarie a.c., se fac vinovați șeful secției apă-canal și tehnicianul din cadrul acestei secții. Ca urmare, au fost sancționați cu retragerea unei gradeții de retribuie pe timp de o lună de zile.

Mă numesc Mihail Georgescu, locuiesc în Ploiești, strada Grindului nr. 2. Satul Bustenari din județul Prahova este cunoscut încă de prin anul 1662. Legătura dintre Cîmpina și Bustenari se face prin Telega, cu autobuzele, din oră în oră, pentru aprovizionarea muncitorilor care lucrează la rafinărie și pentru altele alte trebuințe. Dar vara, cînd plouă, iarna pe zăpadă, drumul devine un calvar. De ani de zile străbătem cu sacrificii un traseu de 5-6 kilometri, în timp ce s-au asfaltat drumuri și șosele în cele mai îndepărtate colțuri din țară. Poate că acum vom fi și noi auziți.

Comitetul județean Brașov al P.C.R. În urma sesizării tovarășului Andrei Ciurilă, contabil șef la Liceul agroindustrial din orașul Făgăraș, vă comunicăm că, la o cercetare atentă a situației, aspectele sesizate se confirmă: plata unor ore semnate în fals și neefectuate, folosirea unor metode nepedagogice în activitatea educativă cu elevii (bătăia, tunsul), abateri de la disciplină în munca unor cadre didactice și a altor oameni ai muncii din liceu, încălcarea prevederilor decretului 207/1977 privind constituirea și exercitarea atribuțiilor consiliului de conducere și biroului executiv. Față de această situație, secretariatul comitetului județean de partid a luat următoarele măsuri: eliberarea din funcție a directorului liceului, Ioan Burela, și discutarea sa în organizația de partid; discutarea în organizația de partid a maestrului Ioan Stîngă și a celorlalți educatori care manifestă abateri de la cerințele profesiei; desfacerea contractului de muncă pedagogului Ion Greavu; discutarea în cadrul biroului Comitetului orașenesc de partid Făgăraș a modului necorespunzător de abordare a problemelor apărute în cadrul Liceului agroindustrial.

Din partea Comitetului sectorului 6 al P.C.R., București. Tovarășul Mihai Borleanu din comuna Măgurele, sectorul 6, ne sesizează că la restaurantul și la bufetul din comună berea se vinde cu suprapreț. Cele sesizate sînt adevărate. Pentru remedierea deficiențelor s-au luat următoarele măsuri: afișarea condițiilor de sugestii și sesizări la un loc vizibil; personalul unității a fost obligat să poarte ecuson. Au fost sancționați barmanii în cauză cu reducerea retribuției cu 10%, iar în cazul că vor mai continua cu aceleași practici, li se va desfășura contractul de muncă. Șefii restaurantului și bufetului nr. 18 au fost atenționați să verifice activitatea barmanilor pentru respectarea celor hotărîte mai sus, pentru ca pe viitor să nu se mai repete asemenea practici.

N-ar fi oare cu putință ca în municipiul Drobeta-Turnu Severin una din străzi să poarte numele doctorului Ștefan Odoobleja? În loc de — să zicem — Bujorului, sau Semenici, sau Bahna? Ediliile știu prea bine că savantul și-a petrecut ultimii ani

ai vieții în acest oraș. (Iosef Covaci, Drobeta-Turnu Severin)

Consiliul popular al municipiului București, Direcția generală comercială. În urma sesizării tovarășului Ion Gecălă din București, str. Frunzarului nr. 10, vă comunicăm că la magazinul alimentar general cu autoservire din bulevardul Păcii nr. 23 au mai rămas unele lucrări neexecutate, fapt ce nu împiedică însă buna funcționare a unității. Pentru executarea acestor restanțe s-a intervenit la constructor pentru a fi efectuate în cel mai scurt timp. În ceea ce privește problema spațiilor de depozitare arătăm că suprafețele respective se încadrează în limitele superioare ale normelor elaborate de Ministerul Comerțului Interior. Pentru depozitarea ambalajelor, unitatea a fost prevăzută cu un spațiu la subsol.

Locuiesc pe strada Strungului nr. 9, în Brașov. În blocul nostru, Gheorghe Cărămizaru și-a transformat apartamentul nr. 2 într-o adevărată crescătorie de pui, ca să nu mai vorbim de porci pe care îi îngrașă în cotețele din spatele blocului. Pentru locatarii din imobil, momentele cele mai grele vin la orele de „masă” ale orătaniilor. Un puiit asurzitor estompează pentru noi toate celelalte sunete din univers. Mirosul ne năucește. Sancțiunea aplicată de către Consiliul popular și nota critică din ziarul „Drum Nou” nu i-au slăvit avîntul zootehnic. Poate dacă veți publica aceste rânduri, se va îndura să-și mute porcăriile de sub nasul nostru. (Nistorescu Gheorghe)

Municipiul București, Consiliul popular al comunei suburbane Voluntari. S-a recomandat tovarășului Nicolae Moraru din strada Dulgherului nr. 6 să depună acte pentru locuința proprietate personală, conform schiței de sistematizare. A acceptat.

În perimetrul bulevardului Ion Șulea și întretăierea cu bulevardul Leontin Sălăjan și Maracalei, în ultimii doi ani s-au construit zeci de blocuri în care locuiesc mii de familii. Încă din 1975 s-au făcut cereri pentru ca în noile spații comerciale să se fiină cont de dorințele noastre legitime: construirea unui centru de sifoane, a unei frizerii-coafură, a unui atelier de cizmărie. Menționăm că spațiul necesar ar fi suficient dacă acestea ar lua ființă pe locul merceeriei și al cofetăriei din blocul pieței Titan, exact vizavi, noul bloc construit găzduind atari unități. Piața Titan, cu o densitate atât de mare a populației, are nevoie de asemenea centre de imediată necesitate. (Locatarii blocurilor X 1, X 4, V 9, M 2 A, A 11, H 13 ș.a.)

U.I.C.A.P. Mehedintzi. În urma sesizării tovarășului Ion Porcărîn din comuna Pistol, Mehedintzi, din verificările făcute vă comunicăm că dacă acesta și-ar fi realizat pe 1978 în afara planului de miere și celelalte sarcini, ca înmulțirea stupilor cu 15 familii, realizarea unor cantități de ceră și altce, i s-ar fi putut lua în considerare kilogramele de miere obținute peste plan. În legătură cu neasigurarea ulciurilor necesare, are perfectă dreptate. Au fost luate măsuri imediate pentru a fi procurate. S-a discutat cu tovarășul și s-au stabilit toate problemele de producție pe care va trebui să le rezolve în viitor.

Consiliul popular al județului Vaslui. La sesizarea tovarășului Gheorghe Ivașcu din comuna Murgeni, Vaslui, prin care relatează că în mod ilegal i s-a desfășurat contractul de muncă, vă comunicăm că întreprinderea pentru valorificarea cerealelor și plantelor tehnice Vaslui, la 23 aprilie a.c. a revenit asupra măsurii luate, iar de la data de 23 aprilie a.c. tovarășul a fost reincadrat în postul de lă-

cătus, acordîndu-i-se aceeași retribuție tarifară pe care o avea înainte de această dată. Celelalte aspecte sesizate nu se confirmă.

Consiliul popular al municipiului Brăila. În legătură cu sesizarea tovarășului Antohi Manole din Brăila, strada Unirii nr. 185, prin care aducea la cunoștință că i se reține chirie pe apartamentul 37 din blocul Express, fără a mai locui în el, vă informăm: cele relatate sînt reale. S-a intervenit în scris la conducerea I.J.G.C.L. în vederea încheierii contractului de închiriere legal pentru apartamentul respectiv, pe numele soției sale care locuiește în apartament.

Institutul de cercetări științifice și inginerie tehnologică pentru echipament energetic și mașini de ridicat, București. În revista „Flacăra” din 3 martie a.c. a apărut sub semnătura lui Victor Niță articolul „Deocamdată hidrositele de la I.S.C.I.P. Tommești cern numai nepăsare și dezinteres”. Acest articol în care este vizat și institutul nostru a reușit într-un timp foarte scurt să pulverizeze o inerție pe care noi am mostenit-o prin desființarea fostului INCREST cînd unele probleme de cercetare au trecut în cadrul institutului nostru. Important este că acum stația de hidrosite funcționează la întreaga ei capacitate și că am reușit să confecționăm un nou tip de filtru de fibre sintetice. Noi, cercetătorii, sintem convinși că finalitatea cercetărilor noastre nu este decît producția. În sensul celor de mai sus, considerăm că presa, și în cazul de față revista „Flacăra”, merită din plin mulțumirile noastre.

Aducem la cunoștință tuturor că noi, locatarii blocului 34, proprietate personală, din bulevardul Griviței, orașul Brașov, avem mari nedumeriri în legătură cu adresa. Și aceasta pentru că una din scări poartă numărul 51, iar cealaltă numărul 53. Dar mai există un bloc cu numărul 53, tot cu scările A și B. Într-o mare derută sintem căutați la cele două blocuri de către factorii poștali, de către salvare, de către cunoștințe. Uneii se lasă păgubași. Blocurile sînt construite în lanț. Ca să ajungem la magazinele amplasate la parterul lor, neavînd vreo ieșire la stradă, trebuie să ocolim 500 de metri. Nenumăratele noastre sesizări făcute celor în drept au rămas fără răspuns. Construcția lor se află încă în faza de finisare. Încă mai este momentul ca proiectanții să găsească o ieșire. Atît pentru noi, cît și pentru ei.

Consiliul popular al municipiului Medias. Analizînd sesizarea semnată de tovarășii Emanoil Sevestrean, Victor Popa și Nicolae Cincan din str. Avram Iancu, Medias, prin care solicită schimbarea destinației Bufetului „Gloria” din strada respectivă, vă comunicăm că acesta este singurul bufet din cartier, aflîndu-se la cîteva sute de metri distanță de Școala generală nr. 2 și de Grădinița de copii. Faptul că unii cetățeni au consumat băuturi alcoolice uneori în mod excesiv, pierzîndu-și controlul, nu este însă un motiv de a schimba destinația bufetului. Pentru păstrarea unei atmosfere civilizate, personalul acestuia a fost obligat de a nu servi consumatorii cu cantități de băuturi alcoolice care să-i aducă în stare de ebrietate.

Mă numesc Șbircea Matei, locuiesc în satul Ionesti, comuna Hălăgău, Arad. În urma unei furtuni ce s-a abătut, de vreo lună de zile, imaginea televizoarelor din satul nostru este indescifrabilă, fapt ce se datorește alt defectiunii releului, cît și indiferenței tehnicienilor, inginerilor ce răspund de buna funcționare a acestui releu. Recunoaștem că locuim într-o zonă muntoasă, dar nu-mi pot închipui cum putem avea o imagine atît de proastă cînd releul se vede cu ochiul liber?

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

**Șefii-s șefi
chiar și la penalizări!**

Are sau nu dreptate Florea Ochișor? Dinsul este primul semnat al scrisorii expediate de „un grup de oameni ai muncii de la Întreprinderea județeană de gospodărie comunală și locativă Teleorman”: Conform Legii 57/1974, unul dintre indicatorii de plan care a condiționat încasarea totală a retribuției noastre a fost și cel conștient în volumul punerilor în funcțiune a lucrărilor de investiții. Acest indicator nu a fost însă îndeplinit, deoarece constructorii nu au terminat și predat unele obiective de investiții conform contractelor încheiate și graficelor anexe. (...) Dar, spre marea noastră surprindere, I.J.G.C.L. Teleorman, care cunoștea foarte bine motivul nerealizării planului de puneri în funcțiune, inclusiv din referatele noastre depuse sub număr de înregistrare, a considerat pur și simplu că pentru nerealizarea de investiții cu valori de zeci de milioane de lei vinovați sînt circa 20 de oameni ai muncii din propria-i schemă! Abuzivul și arbitrarul acestei măsuri este arătat și de următorul fapt, considerăm cu totul ieșit din comun: reținerile pentru neîndeplinirea indicatorului de plan în discuție au fost efectuate numai asupra cadrelor cu studii medii, exceptîndu-se deci cadrele cu studii superioare și cadrele de conducere! Mai mult, șefii de birouri și de servicii — fără excepție avînd studii medii — s-au considerat cu... studii superioare, pe baza unor delegații sau derogări, care le permit din cite știm noi doar să ocupe respectivele posturi, nu să fie absolviți de eventualele penalizări.

Sînt de fapt aici două probleme: 1) dacă întreprinderea are dreptul să pucească la asemenea penalizări pentru neîndeplinirea unor sarcini care, să reținem, nu fac parte dintre cele stipulate în scris, drept atribuții de serviciu?; și 2) de ce sînt sancționați numai oamenii avînd studii medii? Pentru prima întrebare vom da mai întîi cuvîntul inginerului șef Leonida Guruianu, care ne spune următoarele: „Cei care se plîng fac parte din biroul de investiții al întreprinderii, adică din personalul TESA, remunerați pe funcția de tehnician principal. Prin lege, este adevărat, ei n-au sarcini de dirigenție, adică de urmărire la fața locului a investiției. Însă după părerea mea oricare lege nu reușește să cuprîndă chiar toate problemele! Așa că am fost nevoiți să-i nominalizăm pe cei de la TESA, acordîndu-le o sarcină în plus.” Însă, spunem noi, tot după lege, personalul de supraveghere și control, inclusiv personalul CTC și dirigenții de șantier, este exceptat de la eventualele rețineri, tocmai în scopul de a-și îndeplini cît mai sever, cu exigență atribuțiile. Ceva deci nu-i în regulă: figurează oamenii muncii din biroul de investiții drept personal de execuție, sau au sarcini concrete de dirigenție, de urmărire și control, urmînd cu alte cuvinte să fie exceptați de la rețineri? Să trecem însă mai departe. Prin procesul-verbal încheiat la 13 februarie delegatul Băncii de investiții, succursala Teleorman, constată „...neasigurarea terminării lucrărilor și darea în folosință a termenelor planificate a următoarelor obiective de investiții” (urmează nominalizarea lor, restanțele cuprînzînd între altele mai bine de 2000 de apartamente, rețele canal Alexandria, stație de epurare Piatra, pavaje străzi etc.), drept pentru care se concluzionează: „Față de

cele de mai sus, unitatea beneficiară va calcula conform prevederilor (...) penalizări de întîrziere de 0,05% pe zi de întîrziere și va solicita încasarea acestora din contul unităților constructoare (este vorba de Întreprinderea județeană de construcții-montaj Teleorman în principal — n.n.) ce se fac vinovate pentru nepredarea la termenele planificate prin contractele de antrepriză.” Aici, iată, este recunoscută limpede vinovăția constructorilor. În ceea ce-l privește pe Florea Ochișor, acesta a sesizat în scris, încă de la 2 martie 1973, conducerea întreprinderii, după cum urmează: „Avînd în vedere legislația în vigoare, faptul că, pe de o parte, constructorul I.C.M. Teleorman trebuie impulsionat pentru realizarea la timp a investițiilor, lucru care are implicații directe și asupra posibilității încasării întregii retribuții ce ni se cuvine, pe de altă parte, vă rog a dispune formularea unei acțiuni prearbitrale, solicitîndu-se penalizări pentru întîrziere și, eventual, acționarea I.M.C. Teleorman la Arbitrajul de stat”. Lucru care, din păcate, nu s-a întîmplat nici pînă în ziua de azi! Și atunci? Trecem la al doilea punct, privind legalitatea penalizării oamenilor din schema proprie, avînd ei fie studii medii ori studii superioare.

Aici lucrurile se complică, sîntem invitați să consultăm nenumărate registre, scheme de încadrare, desfășurătoare de plan, paragrafe de legi și așa mai departe. Petra Duculescu, șefa biroului plan-retribuție, ne arată negru pe alb: „Pentru fiecare procent de depășire sau de nerealizare a indicatorilor stabiliți, luați împreună, retribuția personalului se majorază sau se diminuează astfel: pentru conducere și șefii de secție sau secțoare cu 4%, pentru șefii de compartimente cu 3%, pentru șefii de ateliere cu 2%, în fine, pentru personalul tehnic, economic și de altă specialitate încadrat pe funcții de execuție (subinierii ne aparțin), pentru ocuparea cărora este prevăzută condiția de studii medii, inclusiv maiștri, cu 1,5%.” Ce au făcut însă oamenii de la personal? Cum întreprinderea are patru indicatori principali de plan, unul dintre ei fiind și cel în discuție, al investițiilor, procentul amintit a fost... împărțit la patru. Astfel, conducerii, șefilor de secție etc. le revine exact 1 procent pentru fiecare indicator, în vreme ce oamenii aflați în ultima categorie doar 0,375. Așa se face că pentru indicatorii de plan realizați cadrele superioare au primit o „notă întreagă” la calcul, în vreme ce cadrele cu studii medii numai fracțiuni. Adunîndu-se din nou între ei indicatorii, plusul și minusul cu alte cuvinte, iată că în deficit ies numai cei din ultima categorie, vinovați de neîndeplinirea sarcinilor anuale cu, rețineți, numai 0,2 la sută totalul retribuției. Și astfel, conducerea și ceilalți șefi nu au nimic de plată, în vreme ce pentru oamenii cu studii medii s-a luat în considerare procentul pe ultimul trimestru (—8,8 la sută), pentru care li s-au reținut bani din retribuție. Cît de legală este această decizie rămîne în continuare de văzut. Mai grav este însă că același lucru s-a întîmplat și în finalul anului precedent, Florea Ochișor pierzînd atunci, spre exemplu, 1212 lei din retribuție. S-au făcut atunci aproape 20 de contestații la Comisia de judecată a întreprinderii. Nici pînă astăzi contestatarii n-au primit un răspuns la plîngerile lor. Ele ajunseseră, am aflat, tocmai la fostul șef al biroului personal-retribuție. Am încercat să le descoperim. N-am găsit nici o urmă, nici măcar una dintre cele 20 de contestații nu se afla înregistrată! Este fără îndoială modul cel mai comod de a rezolva un conflict de muncă. Dar nu și cel mai legal.

DUMITRU GRAUR ■

**Cine face totuși ordine
la școala din
Gura Padinii?**

Din Gura Padinii, comuna Orlea, Olt, s-a adresat redacției un cadru didactic: Gheorghe Dănăciță. Profesor de limba română, originar din chiar localitatea în care muncește, tînărul care ne-a onorat cu încrederea sa are de reclamat o serie întreagă de lucruri, multe și diferite, din care își dă tot interesul să alcătuiască un tablou cît mai întunecat al școlii, al satului, al comunei și al unor împrejurimi încă nedelimitate strict.

Împreună cu tovarășul inspector Gheorghe Vișan, de la Inspectoratul școlar județean Olt, marti 5 iunie a.c., am ajuns la școala din Gura Padinii după ora 13, cînd începuseră cursurile la clasele V—VIII. Directorul Iulian Zagara lipsește din școală, iar acasă la el ni se spune că a plecat cu soția și copiii după cumpărături la Corabia. Avusese oră de matematică de la 13 la 14, la clasa a VII-a, dar cineva scrisese deja în condică absent în dreptul lui. Cu roșu. Și încă de două ori. Ca să se știe. Aflăm că grîja aceasta a avut-o profesorul de limba română Gheorghe Dănăciță. Au ceva de împărțit cei doi, se ceartă mereu. Ce au de împărțit se pare că nu prea știe bine nimeni și nu este sigur că ei înșiși ar ști foarte exact. De la G. D. aflăm că directorul i-a tăiat două zile pe luna anterioară. Asta pe statul de plată. În condică însă nu i s-a tăiat nici o oră. Condică e alături. Așa stau lucrurile. De aceea, ne spune G. D., i-a „tăiat” și el directorului ora nefăcută. Interlocutorul se mai plînge că el a reclamat multe lipsuri în activitatea directorului, dar pe el nimeni nu vrea să-l asculte. Cine? Mai cu seamă inspectorii. În schimb se ia de bun ce zice directorul.

Este drept să scriem că nu puține din cele sesizate de G. D. sînt întemeiate. O spunem pentru că așa stau lucrurile, nu pentru a-i lua apărarea în fața cuiva care l-ar persecuta, așa cum crede dînsul. De altfel, unui asemenea om e greu să-i ia cineva apărarea, chiar dacă ar fi în stare să nu mai vadă și să nu mai vrea altceva pe lume. A argumenta o afirmație este la Gheorghe Dănăciță tot una cu a arunca vorbe grele, uneori fără nici o acoperire. El nu-și pierde cumpătul doar uneori, el aproape numai în această stare știe sau poate să vorbească. Ne-a fost dat să-l auzim strigînd pur și simplu la inspectorul care avea ghinionul să se afle acolo și insinuînd lucruri grave la adresa conducerii inspectoratului, pentru ca, apoi, întrebînd mai pe-ndelete despre cele insinuate, să răspundă cu cantătoare: „Păi, am spus eu așa ceva?”

La școala din Orlea, directorul coordonator Marin Papuc știe de certurile dintre Iulian Zagara și Gheorghe Dănăciță. Ne spune că primul și-a pierdut orice autoritate, iar al doilea l-a ajutat cu convingere, neprecupetînd nici efortul de a-l bate pur și simplu.

Abia seara, reîntors de la tirgulele, îl întîlnim și pe Iulian Zagara. De o irascibilitate comparabilă numai cu a lui Gheorghe Dănăciță, acesta se plînge că nimeni nu ascultă ce spune el — desigur, sînt vizați din nou inspectorii, cu deosebire — dar ce ne spune Dănăciță e luat de bun. Printre altele, focosul și bătutul director încercă să ne inducă în eroare în legătură cu unele constatări ale unei temeinice inspecții de două zile pe care au făcut-o în trimestrul al doilea mai mulți

inspectori de la județ conduși de un inspector general din minister. Este vorba de faptul înscris clar în procesul-verbal astfel: Din verificarea registrului de venituri și cheltuieli s-a constatat că acesta nu este ținut la zi, nu există o evidență clară a cheltuielilor, sumele realizate la practica agricolă nu s-au folosit în scopul asigurării bazei tehnico-materiale, nu s-au cheltuit în interesul procesului instructiv-educativ. Mai mult, directorul școlii folosește în interes personal sumele bănești ridicate de la unitățile agricole. Exemplu concludent este cel constatat cu ocazia verificării bazei materiale după registrul inventar al școlii. În registru s-a găsit suma de 3000 lei care rămăsese necheltuită. În ziua de 23 decembrie 1973, s-a ridicat, conform dispoziției de plată nr. 634 emisă de C.A.P. Gura Padinii, suma de 5000 lei. Această sumă n-a fost justificată în mod legal de către directorul unității școlare. Folosirea sumei de 3000 lei în interes personal constituie o gravă încălcare a reglementărilor legale (...).

Din ploaia de lipsuri reținute mai menționăm: Nu există consiliul de conducere al școlii, ci numai un colectiv de conducere alcătuit din 5 membri care nu au însă nici un fel de activitate. Se constată că Iulian Zagara, în calitate de profesor, nu se pregătește pentru lecții, iar ca director a efectuat doar 8 asistențe și acelea în mod superficial.

Pentru lipsuri și abateri, mai multe cadre didactice au fost sancționate. Atît directorul cît mai ales profesorul Gheorghe Dănăciță socotesc însă fiecare prea aspră sancțiunea lui, iar pe a celui alt prea ușoară.

S-au stabilit sarcini concrete. N-au fost îndeplinite. Atît directorul cît și profesorul bătuș consideră că mai întîi celălalt dintre ei doi trebuia să facă ce i s-a cerut. Constatăm, printre altele, că directorul n-a mai ținut nici o asistență, iar pe trimestrul al treilea planul de activitate al școlii n-a mai fost întocmit deloc.

Cele de mai sus sînt o mică parte din componentele situației nefirești, aproape incredibile, de la școala din Gura Padinii. La Inspectoratul școlar județean Olt, inspectorul general adjunct Ion Pătrașcu ne-a spus că profesorul Gheorghe Dănăciță a devenit o problemă prin comportarea lui incompatibilă cu statutul de educator și cadru didactic. A bătut, pînă acum, mai mulți directori și manifestă o rară stăruință în a reclama nereguli. Ni se spune că mutarea lui disciplinară ar însemna însă nedreptățirea altui cadru didactic din comună, care ar trebui și el mutat în acest scop, întrucît mutarea disciplinară este permisă doar pe raza aceleiași localități.

Din păcate nu totdeauna s-au valorificat informațiile date de el. El, Gheorghe Dănăciță, se poartă urît, nu-și îndeplinește obligațiile profesionale, comite abuzuri și trebuie tratat pentru aceste lucruri cu întreaga asprime cerută de comportarea sa. Dar neregulile sesizate — chiar de el — dacă sînt reale trebuie tratate și ele tot cu întreaga asprime care să asigure înlăturarea lor. Nici într-un sens, nici în altul, pînă acum, nu s-a procedat cum cerea împrejurarea creată. Au fost tolerate fapte și atitudini intolerabile la adăpostul iluzoriu al lui „ce putem să facem?” Atît în ce-l privește pe G. D. cît și cînd a fost vorba de profesorul Iulian Zagara. Acesta din urmă susține că, după inspecția amîntită, n-a mai făcut muncă de director. A cerut să fie schimbat. Și cu asta, basta. Profesorul Iulian Zagara uită însă că în tot acest timp nu s-a sfiit deloc să-și încaseze retribuția de director.

DORIN GHERGHINESCU ■

POȘTA REDACȚIEI

INVĂȚĂMÎNT

● Petrac Elisabeta — Iași: Pentru a deveni educatoare, trebuie să absolviți, cu examen de bacalaureat, un liceu pedagogic. Pentru a ocupa un post de învățător, trebuie să fi absolviți, tot cu examen de bacalaureat, același tip de liceu ● Alexandru Androne — Craiova: Conform Legii educației și învățămîntului, pentru îndeplinirea integrală a obligațiilor ce le revin, cadrele didactice care au sarcini prevăzute în programul de învățămînt nu pot fi trimise în timpul anului școlar să desfășoare activități didactice sau de cercetare în străinătate ● Marius B. Ailenii — Timișoara; Radu Tudoran — Drobeta-Tr. Severin; Mișu Pantazi și Franz Ifanoff — Brașov, ș.a.: Ați fost informați exact, în timpul satisfacerii stagiului militar, conform legislației în vigoare, nu vă puteți prezenta la concursul de admitere în învățămîntul superior ● Ileana Morărescu — Cluj-Napoca: Articolul 140 din Legea educației și învățămîntului. În vederea asigurării unei legături permanente între învățămînt, producție și cercetare, cadrele didactice care predau discipline tehnice

și tehnologice în învățămîntul liceal, profesional, de maiștri, precum și personalul didactic din învățămîntul superior au obligația să lucreze periodic în producție, cercetare și proiectare sau în alte unități socialiste de profil.

HORIA PĂTRAȘCU ■

ADMINISTRATIV

● Petru Nistor — Cervenia, Teleorman: În articolul 7 din Legea nr. 4/1977 se prevede ca pensiile cooperativelor din unitățile agricole cooperatiste, care depun în totalitate contribuția la fondul de pensii și asigurări sociale să se plătească integral, la celelalte unități drepturile se plătesc proporțional cu contribuția depusă, dar nu mai puțin de 80% din sumele cuvenite cooperativelor ● Ștefan Dragomir, — Arad și Ioan Orendovici — Suceava: Plata pensiei suplimentare se suspendă pe perioada cît sîntei încadrați temporar, indiferent de forma de retribuție ● COLECTIV lucrători magazinul „Lina de aur” — București: Drepturile dumneavoastră bănești au fost calculate corect deoarece retribu-

rea personalului din magazine pentru munca desfășurată atît în activitatea de bază privind vinzarea mărfurilor și servirea consumatorilor, cît și în activități auxiliare, se face în raport cu volumul de desfacere realizat în cursul lunii respective ● Simion Ciobanu — Miercurea Sibiului; Nicolae Sandu — Săcele; Ion Cocirță — Orașul Victoria: Sîntei în evidența celor care pot achiziționa contra cost un autoturism TRABANT HYKOMAT ● I. Susală — București: Vă așteptăm la redacție ● Gafton Oprea — București: Schimbul de locuință îl puteți face, așa cum vi s-a recomandat și de către consiliul popular, prin Oficiul de schimburi de locuințe, oricum nu prin revista „Flacăra”.

MARGA NEDELEA ■

JURIDIC

● Bologa Cornelia — Turda: Nu am primit scrisoarea dv. ● Herisanu Constantin — Sibiu: Creșterea nutrienților este o activitate apărută de lege; valorificarea lor altfel decît prin reglementările în vigoare poate fi considerată sursă de venituri

ilicite ● Popa Gherghina — Brăila: Copiile de pe memoriul trimis nouă prezentați-le judecătoriei și procuraturii; pentru partea formală, consultați un avocat ● Burtea Gheorghe — Dolj: Aveți dreptul la recurs extraordinar. Cererea o înaintați Procuraturii Generale ● Aldea Viorica — Buzău: Instanța singură poate hotărî cantumul pensiei alimentare și partajarea bunurilor ● Bîroș Octavian — Suceava: Nici o redacție nu are competența de a anula o hotărîre judecătorească ● Ionescu Dumitru — București: Faptele fizei și ale gînelui nu cad sub incidența legii juridice, ci a moralei; decideți și scrieți-ne ● Pîntea Ioan — Cugir: Ați procedat greșit mergînd în instanță; școala vă este datoare un răspuns pe care vă rugăm să ni-l comunicați ● Tache Nicolae — Cernica: Orice intervenție ar fi tardivă ● P. Georgea — Focșani: Așteptați pronunțarea divorțului; pînă atunci totul depinde de dv. ● Mareș Gheorghe — Pitești: Cheltuielile pentru repararea casei pot fi recuperate pe calea unui proces civil separat ● Ursache Mircea — Iași: Hotărîrea judecătorească este demnă și de înaltă ținută. Ea pune deasupra tuturor intereselor pe cele ale copilului și interesele copilului sînt cele ex-

puse în soluția dată. Gîndiți-vă mai puțin la banii pe care îi dați și mai mult la situația feței. ● Gheorghe Stelian Radu — București: În urmă cu 35 de ani ați fost sincer și acum vă pare rău. Într-o primă variantă. În cea de a doua pretindeți recompensă pentru sinceritate. Ați fost judecat după legile în vigoare ● Năstăsescu Ștefan Victor — București: Invocația sentimentală nu poate înlocui legea. Înfățișați cazul cu calm și probe ● Căpîtină Ion — București: Instanța apreciază după actele aflate la dosar. De întocmirea lor cu rea-credință se fac vinovați emitenții și în acest caz este necesară o acțiune juridică separată.

NICOLAE CRISTACHE ■

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.

Eveniment cultural

Spectacolul întrecerii spectacolelor

Pentru lumea teatrului, această lună iunie a fost și este un timp al întrecerii.

Începând cu a doua zi a ei, timp de aproape trei săptămâni și-au disputat întâietatea, mai precis întâietățile, piesele și teatrele care au răzbit până în etapa finală a actualului Festival național „Cîntarea României”. Juriul încă n-a făcut publice deciziile sale, dar programul finalei, lista spectacolelor (cu piese care și-au găsit în cea mai mare parte, la timpul premierelor lor, loc și comentariu în paginile revistei noastre) îngăduie, ba chiar obligă la câteva observații, cumva de ordin statistic, însă care rostesc adevăruri, relevă realități pe marginea cărora n-ar strica puțină meditație :

- din cele 18 spectacole, peste jumătate sînt pornite de la piese de evocare istorică (și n-am mai pus la socoteală pe unele, cum, de pildă, e „Citadela sfărîmată”, care și ca dată a concepției, și ca timp la care se referă întimplarea lor dramatică, bat mai mult spre piesa istorică decît spre cea contemporană); bineînțeles, e frumos că ne preocupă trecutul și că ne respectăm strămoșii, dar prezentul are dramatismul său, și gloria sa, și adevărurile sale;

- dintre spectacolele de inspirație istorică, două sînt variante dramatice, semnate, una de Dan Tărchilă și alta de Mircea Bradu, despre aceeași personalitate a istoriei noastre, Vasile Lucaciu; iar trei sînt variante scenice ale piesei „A treia țeapă” de Marin Sorescu;

- dintre dramaturgi, tot Paul Everac și Horia Lovinescu, cu două titluri fiecare, au frecvența cea mai bună;

- imbucurător, s-au autopromovat în finală multe teatre din provincie care n-au firmă de „Național”; cel din Petroșani, cel din Sfîntu Gheorghe, cel din Baia Mare, cel din Galați, cel din Reșița; din București, doar trei teatre au promovat în finală;

- marele succes de public l-a făcut spectacolul Teatrului Mic cu „Nu sînt Turnul Eiffel” de Ecaterina Oproiu, piesă schimbată la față, transformată în musical, ceea ce-i novator dar și intristător pentru starea teatrului pur și simplu de dramă;

- mă tem că am dreptate cînd spun că nici una dintre piesele intrate în concurs — mă refer la cele de inspirație contemporană — n-au personaje cu statut social de muncitori sau de țărani (încă primează dramele sufletești ale intelectualilor); or, măcar de dragul statisticii populației țării ar trebui să se scrie și despre dumnealor, muncitorii, și despre dumnealor, țărani-oameni cu vieți, nu scutite de dramă, de spectaculozitate, de concrete loviri de teatru și de înălțătoare atitudini;

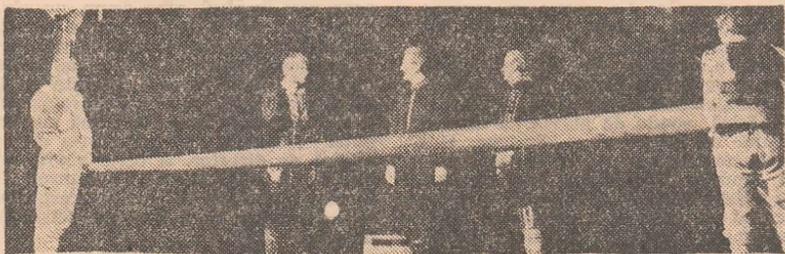
- în paralel cu teatrele dramatice a fost și concursul spectacolelor teatrelor pentru copii (spectacole în care, din fericire, prezentul numeric superior l-au avut piesele-piese și nu adaptările), precum și acela al pieselor scurte (putine) și al recitalurilor actricești (recitaluri mai mult de poezie și muzică decît de actorie s-o numim pur dramatică);

- dar luna iunie a fost o lună de întrecere și pentru că Institutul de artă teatrală și cinematografică „Ion Luca Caragiale” ne-a oferit, numai în trei zile, un set de opt spectacole de absolvență. Piese alese au fost dintre cele incomode și pentru actori, și pentru regizorii cu vechime, însă concluzia se repetă; și de acum înainte, și odată cu această nouă generație, putem sta liniștiți cu privire la calitatea actorilor și regizorilor români. Remarcabile — printr-o ținută care înseamnă grijă pentru fiecare nouă generație de absolvenți — caietele sinteză, aproape albume, ale Monicăi Săvulescu și Mihaelei Călin. De-ar avea și de și-ar face șansa acești talenți ex-copii să li se răspundă și-n viitor cu astfel de publicitate, care bucură preum aplauzele!

- în sfîrșit — și chiar la sfîrșitul ei — luna iunie este un timp al evenimentului întrecerii și pentru că la Teatrul de Nord, între 25 și 30, are loc Săptămîna teatrală sătmăreană, închinată „Artei actorului contemporan în dialog cu publicul”.

Pentru toate cele trei evenimente concluzia e una: în teatru, evenimentul cultural este conflictul îndrîjit cu sine. Conflictul tuturor oamenilor teatrului și al fiecăruia în parte pentru o continuă autodepășire calitativă.

NELU IONESCU ■

A treia țeapă de Marin Sorescu pe scena Teatrului Național din București și pe scena Festivalului național „Cîntarea României”

MIHAI BENIUC

Valoarea unui poet stă în caracterul său reprezentativ, exponențial, în privilegiul de a fi „suflet din sufletul neamului său”. O mare comunitate umană, un popor, dacă se vor recunoaște în fizionomia și temperamentul unei creații, valoarea națională a acesteia a fost dovedită. Și nu numai națională, căci ne prezentăm în concertul popoarelor în propriile noastre veșminte, cu zîmbetul sau încruntarea noastră, nu îmbrăcăm o uniformă și o ținută „universală” care nu poate exista, literatura universală nefiind altceva decît suma valorilor naționale superioare. Pe urmele vitalității lui Coșbuc, ale revoltei lui Goga și ale robusteții plebeiene a lui Aron Cotruș, nelipsit de sentimentul metafizic al lui Blaga, colorat cu vigoarea energiei țărănești, Beniuc poate fi considerat o strălucită sinteză a marii poezii transilvane, cu un rol atât de important în înzdrăvenirea poeziei românești în general. Ceea ce particularizează lirica autorului Cîntecelor de pierzanie, al Cîntecelor noi, al Inimii bătrînelului Vezuv, al Culorilor toamnei, Trăinicii sau Luminii crepusculare, al celor câteva zeci de volume poetice este, înainte

de orice, dinamismul și energetismul ei, indiciu al unui suflet care nu și-a istovit disponibilitatea de reacție în fața lumii și a istoriei, care vibrează cu prospețimea la dramele și bucuriile vieții, dînd acestor drame o demnitate artistică și un drept de încrețenie în artă. Nimic mai străin lui Beniuc decît solitudinea excentrică, reculegerea teatrală, exhibițiile provenind din cenușa sterilității sau sofisticările cu aer grav. Adeseori mualit, acompaniat mereu de un salutar bun-simț țărănesc, poetul respinge ceremonialul de paradă și nu se sfiște să declare că a pătruns în literatură „ca țăranelor printre snopi de grâu”, dînd cu tifla imposturii pretențioase și snobe. Reacționînd uneori ca un arici la injustiții sau mistificări, Beniuc aduce cu sine o adevărată terapie a demnității și vendetei sociale, a sacrificiului suprem. Cel care a scris următoarele versuri: „Eu am luat-o fără drum în sus / Puteți veni pe urmele-mi de singe / Mai urc și-mi vine citeodată-a plînge / Și mă-ndoiesc sub cruce ca Iisus” este, hotărît, un poet extraordinar, greu de ajuns. Vocea atît de distinctă și de tonică a poetului, de la al cărei prim sunet s-a scurs peste o jumătate de secol, care a însoțit cei 35 de ani de socialism în momentele sale cruciale, cu o sublimă și sfîntă încredere în izbîndă și care a scris, după opinia noastră, o veritabilă Eroică poetică a socialismului românesc, este una din marile voci ale poeziei românești de totdeauna. Din imensul efort al liricii lui Beniuc se vor putea oricînd scoate 2-3 tomuri de poezie de cea mai pură esență, care-l situează pe autorul ei în loja marilor poeți ai literaturii române din toate timpurile. O anume ignorare a marelui poet, explicabilă omeneste dar nu și estetic, s-ar cuveni întreruptă în beneficiul Poeziei. Căci, ciudat lucru: continuăm să plîngem trecutele injustiții, dar, ca un făcut, comitem, cu seninătate, noi injustiții. Cine ar crede că, cel care a scris Calea moșului, trecut de șapte decenii, cu un portofoliu poetic urias, răscolitor în adîncimile sufletului nostru, a fost ocultat de Marile Premii al Uniunii scriitorilor? S-ar cuveni, cred, să ne gîndim mai mult la cite subiecte morale oferim posterității.

POMPILIU MARCEA ■

Iubirea de frumos

Mihai Viteazul la Cluj

Am aruncat zilele acestea cu rădăcini cu tot o tufă de busuioac sub nările de bronz ale calului ce-l poartă pe Mihai Viteazul în inima Clujului. Venim din Moldova și am dat aici, la umbra catedralelor, de statura acestui martir al neamului nostru, asasinat la doi pași de Cluj, al cărui singe, cu trei veacuri și mai bine în urmă, a pecetluit vizionar Unirea Tuturor Românilor în hotarele lor firești și strămoșești.

Lui i se cuvine floarea basileului, busuioacul, floarea noastră națională cu miros de bizanț și sat românesc, floarea care nu moare în amosire niciodată, floarea tinereții fără bătrînețe pe care o purtau steagurile de luptă voievodale ca și grinzile caselor de lemn din toată românimea pînă la Olimpul

macedonean și la stinele Maramureșului.

Sculptorul Marius Butunoiu l-a așezat pe cal pe mărețul voievod ca într-o intrare triumfală dar pe fața lui transpare o profundă blîndețe și înțelepciune aproape de smerenie. Nu-l mîndru Mihai, ci plin de griji și de demnitatea datoriei ce trebuie s-o ducă la bun sfîrșit. Ochii par aproape închiși, întorși a interiorizare, fața bărbătească osoasă este a unui oșten stors de privigherea luptei și trezirea maturității.

Cu țara după el, cu cele trei provincii ale neamului nostru care se încheagă iarăși într-o inimă din care nu s-au rupt definitiv niciodată, Mihai Viteazul în bronz lingă apa Someșului, în inima Clujului, începe de acum să intre în scrisul nostru, în viața noastră a tuturor. Știu că rădăcinile busuioacului, sub ploaia verii, acolo în marmură, sub nările de bronz ale calului viteazului nostru domn, vor prinde rădăcini durabile măcar cit o lacrimă adusă prinos din adîncul inimii.

IOAN ALEXANDRU ■

CAP LIMPEDE

PLASTICĂ

Expoziția TEODOR BOGOI. O selecție de peisaj și portret prezintă, la Galeriile de artă ale Municipiului București, Teodor Bogoi, pictor din generațiile de mijloc pasionat de natura nordului de țară și de stările calme ale firii, fapt care probcăză o sensibilitate cu mult echilibru, gust pentru normă și, nu în cele din urmă, o subtilă preparație polemică. În mulțimea expozițiilor care interesează deosebi prin vehemența exprimării, lucrul unui meșter al clipei de armonie — al secundei cînd toate în lume par să se acorde spre desfătarea cetățeanului, spre tihna inteligenței sale prea încercate de acest veac — e un moment bun și trebuie cunoscut cum se cuvine. Sint conjuncturi spirituale cînd starea normală e aceea care semnifică înaintea stărilor limită. Că pinzele

acestea sînt rezultatul unui gînd foarte matur ne-o arată schimbarea de manieră: Teodor Bogoi pune acum cu stăruință culoare pe culoare, desenate, culoarea însăși e mai vibrată, mai bogată în sentiment, albul ajunge, într-o seamă de lucrări, purtător de înțeles. Iar înțelesul e că natura se oferă întregă numai celui care o voiește cu smerenie și bucurie. Poet să fi fost, Teodor Bogoi ar fi compus pasteluri. Portretele nu pasionează, evident, sub raport psihologic. Ele sînt elogiul existențelor nonviolente, a căror cuget e chemat de puritate, de senin și cald. Sînt tocmai oamenii dăruiți să calce poteciile de taină ale unei naturi luminoase și tandre. Situații care ne îndeamnă să vedem în această expoziție nu numai osteneala frumoasă a unui meșter pictor, ci și o explicație a rostului picturii.

O. TUDOR ■

TEATRU

Vorbim la telefon cu Ion Igna, directorul Teatrului de stat din Baia Mare: „Stagiunea e aproape de final. Se poate spune că o încheiem cu succes. Succes de critică și succes de public. Spectacolul nostru cu piesa lui Dan Tărchilă închinată marelui cărturar și luptător pentru drepturile românilor din Transilvania, Vasile Lucaciu, a fost selecționat pentru faza finală a Festivalului național „Cîntarea României”. Pentru stagiunea viitoare ne-am propus un repertoriu ambițios. Singurele incertitudini, decamdată, le avem în ce privește distribuțiile pentru viitoarele spectacole. Pentru că de ani de zile la Baia Mare n-a venit decît un singur tînar absolvent al Institutului de artă teatrală și cinematografică I.L. Caragiale din București. Li se pare unora prea departe Baia Mare

de București? Le reamintim că se află la o oră de zbor cu avionul. Pentru stagiunea viitoare și chiar pentru cele care urmează, avem în repertoriu piese de mare răsunet, în care sînt necesari în distribuții tîneri actori de talent. Sperăm că în anul acesta, la repartizarea absolvenților vom înregistra cîteva opțiuni (avem patru posturi libere) și pentru teatrul nostru. Cu atît mai mult cu cît tinerilor absolvenți le putem asigura toate condițiile de confort și de creație de care au nevoie. Inclusiv participarea unor directori de scenă reprezentativi ai mișcării noastre teatrale la montarea unor spectacole.”

ARON DOMIDE ■

Voluntă de versuri „Zeciada”, al acestui statornic prieten al copiilor care este poetul Victor Tîlbure, i-a prilejuit polivalentului și ingeniosului regizor Andrei Brădeanu un spectacol de succes la Teatrul „Ion Creangă”, în

a cărui realizare a fost ajutat de o echipă plină de dăruire și inspirație, formată din Gelu Solomonescu (aranjamente muzicale), Elena Simiread-Munteanu (scenografie), Magda Bălan (coregrafie), Rozalia Petrescu (mișcare scenică). Greul spectacolului, ca interpretare, l-a dus actrița mult îndrăgită de către cei mici, Daniela Anencov, care timp de aproape două ore interpretează poveștile de o aleasă savoare și culoare ale celor zece negri mititei, zece iezi, zece maimuțe, zece măgăruși ș.a.m.d. în compania a de cite două ori nouă fetițe de la Casa centrală a pionierilor, una mai talentată și mai plină de grație decît alta, care cu spontaneitatea și candoarea virtutei se joacă frumos, dansînd și cîntînd, întruchipînd personajele și situațiile evocate în versuri.

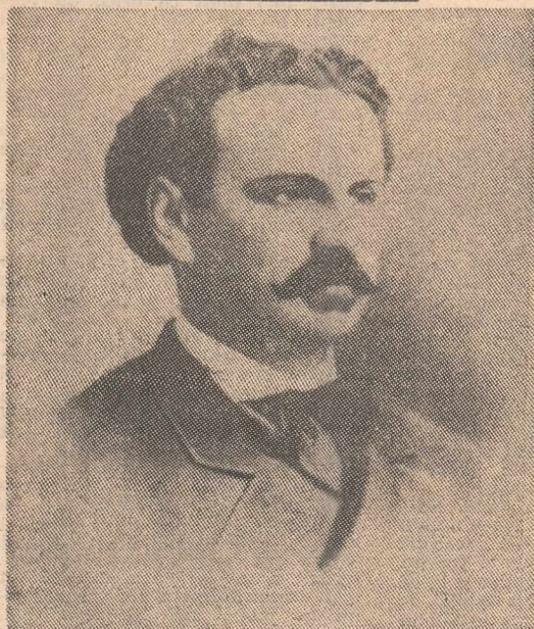
Intitulînd spectacolul „...Și cu Daniela zece!”, realizatorii nu greșesc fiindcă, într-adevăr, actrița știe cu atîta dezinvoltură și cuceritoare naturalitate să sugereze pe fieca-

re din cele 10 personaje și să apară și în postura povestitorului cu umor și vervă. Ca să nu mai vorbim de risipa de energie, voie bună și candoare de de care nu știi cine de la cine se molipsește: fetițele de la actriță ori actrița de la fetițe?

Deși Teatrul „Ion Creangă”, care a găzduit această premieră, se pare că n-a scontat marele ei succes, dacă ne luăm fie și după afișul modest scris de mină și după lipsa oricărui publicități (inclusiv a programului de sală), adevărul e că această realizare echivalează cu un veritabil eveniment. Să sperăm de aceea că nu se va aștepta reluarea stagiunii, în toamnă, pentru a fi ridicată cortina ce a căzut duminică, 24 iunie 1979, peste un spectacol mult aplaudat, de care copiii își leagă mari speranțe în ce privește deschiderea de orizonturi a acestui teatru...

NICULAE STOIAN ■

Să ne cinstim ctitorii

ALEXANDRU ODOBESCU

„Noi, junii cari studiem, sau în țări străine sau în patria noastră, să ne aștinăm privirea asupra adevăratului român, și să ne silim a-i inapoia hrana ce el ne dă pe toată ziua, printr-o hrană intelectuală, morală, pe care știința singură o poate da...”

De curind s-au împlinit 145 de ani de la nașterea lui Alexandru Odobescu, clasice ale literaturii române, din operele cărora amintim Pseudokynegeticos, Cîteva ore la Snagov, Scene istorice din cronicile Țării Românești, Tezaurul de la Pietroasa.

Vorbite și scrieți românește

Ce nume dăm copiilor noștri? (II)

În rezumatul celor spuse în precedenta noastră intervenție aș aminti vorbele lui Creangă, rămase pentru mulți fără înțeles: „după ce că-i urită, o mai cheamă și Irina”. Pe vremea lui Nică, Irina era un nume rar, străin, mai ales la țară. Cam cum ar fi azi o Irinucă, tot lălie și balciză, care s-ar chema, să zicem, Lollobrigida. Am zice și noi, precum Creangă: „după ce că-i urită, o mai cheamă și Lollobrigida”.

Libertatea de care dispunem în alegerea numelor copiilor noștri este mai mult teoretică, pentru cei mai mulți părinți fiind îngrădită de anumite obiceiuri, tradiții încă vii, al căror respect intră în rânduiala firească a lumii în care trăim. În general, se practică sistemul de a se da noului membru al colectivității umane numele pe care deja îl poartă unul dintre noi, rudă sau prieten al părinților, și care în felul acesta se leagă de noul-născut cu anumite obligații de a asigura, o dată în plus, reușita în viață a noului-născut. Cu aceeași finalitate se dă noului venit pe lume numele unor rude mai vîrstnice sau decedate: bunici ori străbunici ai copilului, cu speranța legitimă în continuitatea unor virtuți ilustrate în timpul vieții lor de cei al căror nume încearcă astfel să-l facă neuitat. Unii părinți mărturisesc mai direct această intenție, dînd copiilor nume inspirate din istoria propriei-zisă, ale unor personalități ilustre: Traian, Gelu, Bogdan, Dragoș, Mircea, Vlad ș.a., sau cu rezonanță istorică: Mihnea, Răzvan, Matei,

Miron, ca să citez cîteva nume la modă azi.

Pentru mulți părinți criteriul este în primul rînd estetic: numele „să sune” frumos. Funcționează în orice limbă, în virtutea unui simbolism fonetic, preferința pentru anumite sunete, mai ales pentru vocale și consoane sonore, îndeosebi la numele de fete: Iuliana, Diana, Ioana, Mariana ș.a.

Părinții mai pot fi inspirați și de numele unui autor sau personaj literar ori, mai nou, cinematografic, al unui sportiv de renume etc. Împinsă la aberație, această practică, alimnter justificată, i-a făcut pe unii părinți să-și boteze copiii cu nume ca Mannix sau Pelé. Ce va mai însemna Mannix peste cîțiva ani? Sau chiar Pelé? Acestora le-aș aminti că oricare din numele tradiționale, purtate de bunicii și străbunicii lor, înseamnă ceva: mai întii înseamnă că au fost purtate de cei pe care îi moștenim biologic și social. De la ei ne-a rămas, tot ca moștenire, un sistem de nume ce mai prezintă și avantajul de a pune la dispoziția părinților un număr inepuizabil de hipocoristice, nume de alintare derivate de la cel de bază. De la Ion, de pildă, avem peste 30 de nume alintătoare: Ionel, Nelu, Ionuț, Onuț, Onel, Oane, Ionică, Onică, Nică ș.a.

Mai apoi, aceste nume înseamnă de flecare dată ceva. Și Ion, și Gheorghe, și Vasile, și Dumitru, și Nicolae, și Petre, și Alexandru, și toate celelalte nume ce le-au purtat părinții noștri au însemnat la origine ceva. Celor doritori să se edifice asupra acestei chestiuni le recomand cartea **Nume de persoane** scrisă de Al. Graur. Bine ar fi ca această carte să se mai găsească în librării, căci nu ne e indiferent ce nume le dăm copiilor noștri! Și este îndreptățită încercarea părinților de a întemeia numele copilului pe o anumită rațiune. E firesc să încredințăm copilului nostru, prin numele ce i-l dăm, un „mesaj” anumit. Cu o condiție: ca acest „mesaj” să fie cit mai discret.

ION COJA

Cronica literară

Tineri poeți maghiari din România

Tineri poeți maghiari din România

cititorul român cu particularitățile esențiale ale poezilor prezentați, indică datele care îi unesc și îi deosebesc pe acești colegi de generație, iar în cazul celor mai vîrstnici le jalonează și etapele creației. Micul studiu al lui Kántor Lajos este un model de felul în care i se poate face cunoscută publicului o poezie de mare valoare cum este cea creată de tinerii poeți maghiari din România, unii dintre ei deja nume de referință, caracterizîndu-se, după cum subliniază criticul, prin „respingerea poezii poetice rigide, necesitatea unei perspective poetice mai adînci și mai detașate asupra momentului politic dat, revendicarea drepturilor la o voce lirică mai personală și mai liberă minuire a formei”. Este semnificativ faptul că înflorirea acestei generații s-a produs tocmai în anii noștri, cînd a fost creat un cadru liber de manifestare a talentelor, indemnate să se exprime în chip original, pentru a lăsa o mărturie durabilă despre timpul în care trăim. Poeții maghiari din România, ca și confrății lor români, au simțit aerul proaspăt al epocii și au căutat ca în versuri să-i înregistreze cit mai exact tumultul.

Antologia lui Tudor Baltes devăluie un fenomen liric complex și profund. Avem la dispoziție prin strădania sa o carte de poezii care interesează cu adevărat pe omul contemporan. Volumul acesta surprinde realitatea fără nici o prejudecată, în afara șabloanelor și cu o deplină sinceritate. Aceasta creează senzația unor opere compuse de oameni cutezători și liberi, care nu preiau rețetele descoperite de alții ci sint dornici să gîndească ei înșiși la rosturile lumii și să-i formuleze în manieră proprie adevărurile. La aceasta contribuie și susținerea meditației poetice de către un arsenal poetic bogat și bine minuit. În carte întilnim și mijloacele de expresie ale avangardismului dar și pe cele ale tradiționalismului, într-o sinteză de bun gust și cu un efect sigur de impresiune a cititorului.

Despre ce scriu tinerii poeți maghiari din România? Despre ce scriu Lászlóffy Aladár, Szilágyi Domokos, Jancsik Pál, Hervay Gizella, Lászlóffy Csaba, Fábian Sandor, Kádár János, Szócs Kálmán, Palocsay Zsigmond, Elek Ferenc, Király László, Cseke Gábor, Kenéz Ferenc, Csiki László, Mandics György, Balla Zsófia, Farkas Árpád, Magyar Lajos, Miklós László, Vársárhelyi Géza, Eltétó József, Molnos Lajos, Bartis Ferenc, Páll Lajos, Hodós László Czégő Zoltán, Ferencz S. István, Oláh István, Bogdán László, Soltesz József, Maté Imre, Markó Béla, Gittai István, Szócs Géza, Bágyoni Szabó István, Ritóók János, Vári Attila — autori incluși în antologie? Multe din poemele din volum poartă cu istoria un dialog lipsit de false pudori. Poezii politice de prim rang devăluie atît grandoarea cit și abjecția secolului XX. Veritabile conștiințe scriitoricești, autorii de mai sus se întreabă și întreabă în legătură cu condiția umană pe o planetă cu o evoluție socială tot mai frîntantă. Războiul, atrocitățile fascismului, ura dintre oameni, crimele comise pentru a înașuși aspirația firească spre adevăr și dreptate sint condamnate în versuri vehemente. O imensă sete de puritate și fericiere îi îndeamnă să fie în dezacord cu tot ceea ce deturneză din făgașul său normal destinul omului. Versurile acestea nu se adresează niciodată unui singur individ, ci întregii colectivități, convocată să participe la opera de reinnoire a lumii. Expresia memorabilă a acestei invitații a găsit-o Lászlóffy Aladár în **Și am cîntat astfel**: „Am auzit că se renovează / cascadele. Se spune că stîncile / s-au tocit. Hai, puneți umărul și să le ridicăm / băieți, să le ținem așa un minut sau două / doar cit se primenește de jur-impresur / secolul”.

Dar nu numai o astfel de lirică este reprezentată în volum. Generația Forrás a impus un tip de poet interesat de tot ceea ce înseamnă viață. Prin urmare, aceiași autori care protestează împotriva înjosirii omului sau cîntă revoluția, scriu cu delicatețe despre iubire sau cu un patetism reținut despre trecerea în neființă.

Tinerii poeți din România este unul din cele mai remarcabile volume de poezie apărute la noi în ultima vreme. Valoarea poemelor lui — de nivel european — este o dovadă a condițiilor create tuturor artiștilor din România — indiferent de naționalitate — de a-și împlini nestingheriți vocația, în consens cu idealurile întregului popor.

GEORGE ARION

MUZICA

Arta coregrafică românească merita de multă vreme o publicație de specialitate. Ideea, materializată recent de Opera română din Iași, în cadrul Festivalului național **Cîntarea României**, nu poate fi îndeajuns de e-ologios salutat.

Revista **Balet** s-a născut din entuziasmul unei instituții lirice tinere, înființată în urmă cu 23 de ani. Redactorul principal este un dansator ieșean: Dan Brezuleanu. În speranța încurajării autorilor de librete, a compozitorilor, dar mai ales a coregrafilor, caietul de balet nr. 1 își propune „a populariza și explica evoluția uneia dintre cele mai vechi și bogate arte”. Primul număr răspunde admirabil acestor desiderate!

Profilul revistei-program **Balet** se axează pe articole cu caracter istoric (**Periplu istoric** de Dan Brezuleanu), pe in-

terviuri cu mari coregrafi români (Floria Capsali) și cu dansatori (Ion Barbu), pe traduceri din literatura străină de specialitate (**O procesiune a dansului** de Alexander Bland), pe bogate note și informații privind activitatea trupelor românești de balet din București, Cluj-Napoca și Iași, turnee peste hotare (**Mosaic coregrafic 1979, Itinerar coregrafic românesc**), pe articole de sinteză privind coregrafia, muzica și dramaturgia (**Contribuția baletului în teatrul liric** de D. Tăbăcaru, **De la dans la dramaturgia coregrafică** de Radu Negru). Revista are nerv, spirit ziaristic autentic, ținută literară superioară — virtuți ce o impun de la prima răsfoire. Grafică îngrijită, iconografia bogată și de calitate artistică, unele fotografii inedite rămîn atributele vizuale prețioase ale publicației, mai ales într-o artă a mișcării, a plasticii umane.

VIOREL COSMA

Un disc de referință în muzica folk: DORU STĂNCULESCU

La o săptămîină după apariția L.P.-ului „Zalmoxe” al grupului Sfinx, casa de discuri Electrecord lansează un alt disc, tot eveniment, de data aceasta din lumea folkului.

Single-ul semnat de Doru Stănculescu a fost poate cel mai așteptat disc al ultimilor ani.

Desigur, pentru orice creator sau interpret, cea mai importantă „carte de vizită” sint discurile. Ele te reprezintă, în afara scenei, cel mai bine, marchează de fapt momentele de vîrf ale creației artistului. La urma urmei discul înseamnă pentru compozitor ceea ce înseamnă volumele de poezii pentru poet.

După o activitate de excepție de peste 10 ani, colindînd țara în lung și în lat, în turnee organizate de cele mai importante instituții de cultură din țară, prezent pe marile scene la manifestările de amploare ale muzicii tinere, lui Doru Stănculescu îi apare de-abia acum primul disc.

Bineînțeles, Doru Stănculescu, căruia i se spune cîntăreț folk, nu este doar amatorul talentat și pasionat de muzică, ci mai întii omul care gîndește prin muzică. Acest lucru mi se pare esențial în arta lui

Doru Stănculescu, detașîndu-l net de acele „mulțimi de folkști” care bat mereu la porțile consacării. Poate de aceea cîntecul lui, cum spunea poetul Adrian Păunescu la una din ședințele Cenaclului Flacăra, nu sint șlagăre de ozi, două sau ale vreunui sezon estival, ci mai ales cîntec care rămîn, cîntec care înving vremea, Doru Stănculescu fiind printre altele și cel mai bun interpret al propriilor sale compoziții.

Discul care a apărut cuprinde două dintre piesele „semnal” ale grupului „Folk cameral” (Sorin Minghiat — flaut, Ioan Oagă — chitară bas), format și condus de Doru Stănculescu. Lor li s-a alăturat pentru versiunea de disc și Nicolae Enache la claviaturi. Cred că ar fi bine să îndreptăm aici greșeala pe care a făcut-o casa de discuri Electrecord trecîndu-l pe Dan Andrei Aldea (poate din inerție) pe coperta discului, intrucît Dan Andrei Aldea nu a participat în nici un fel la realizarea discului!

Pe fața întii a discului se află cîntecul „Ai, hai”, iar pe cealaltă „Cîntec între apele țării” și cred că ar fi bine să spunem că aceste

CAP LIMPEDE

piese l-au avut la pupitru de mixaj pe Doru Stănculescu și, de asemenea, că pentru prima dată pe un disc folk percuția este realizată pe mook synthesizer.

Aranjamentul instrumental discret, plasarea vocilor în primul plan și a corzilor în ultimul, crează o atmosferă deschisă, sugerînd impresia marelui spațiu, mai ales în cîntecul „Ai, hai”, cîntec în care moartea nu este primită nici numai cu durere, nici numai cu bucurie, nici numai cu teamă, nici numai cu împăcare, ci cu toate deodată. Acest cîntec este ca o apă de izvor pe care n-ai de ce să o apuci, nu te saturi niciodată de ea și oricît te-ai spăla cu ea nu vei reuși să fii la fel de curat.

Cu ani în urmă Hari Brauner elogia „scinteia” lui Doru Stănculescu, găsînd corespondențe adînci între „Ai, hai” și folclorul nostru vechi. Astăzi, cînd „Ai, hai” a apărut pe disc, se poate ca Doru Stănculescu să simtă într-un fel ceea ce simt părinții cînd își trimit copilul, deja mare, în lume, iar nouă nu ne rămîne altceva de făcut decît să avem grijă de el.

VICTOR SOCACIU

„Caminante”

Jurnal mexican (68)

Note răzlețe

2.

Mă simt ca unul din spaniolii lui Cortés care în noiembrie 1519, după ce au trecut de Popocatepetl, „muntele care fumează” și de Ixtaccihuatl, „femeia culcată”, au văzut capitala aztecă, Tenochtitlanul, în mijlocul unei lagune, în jurul mării piramide cu cele patru laturi corespunzând celor patru puncte cardinale. În locul mării piramide sînt acum zgirîe-norii, în locul bărcilor care mișunau în lagună, valuri de automobile, dar starea de spirit a străinului trebuie să fie oarecum aceeași, o uimire amestecată cu sentimentul nelămurit că începe o aventură care nu știi cum se va termina... Spaniolii i-au găsit pe locuitorii capitalei aztece îmbrăcați în tunici albe, brodate cu aur și cu un roșu stacojiu, împodobiiți cu pene și bijuterii din pietre prețioase. Casele erau legate între ele prin poduri de lemn și zidurile strălucneau ca argintul, povestește Bernal Diaz del Castillo, dacă nu cumva trebuie să suspectăm această descriere de obsesia bogățiilor pe care le visau conchistadorii... Pietonii și valorile de mașini trec acum peste vechile canale astupate de spanioli, nimic nu mai amintește că aici a existat acum cinci veacuri o Veneție, poate la fel de orgolioasă, crudă și impenitentă ca adevărata Veneție, iar catedralele se ridică peste statuile zdrobite ale vechilor zei. Nu există ruine, ca la Roma, deși n-au trecut decît patru secole și jumătate de la căderea Tenochtitlanului. Căci spaniolii au fost aici mai nemiloși decît vizigoții lui Alaric. Ei n-au cruțat nici laguna, nici templele, nici piramida. Au hotărît să construiască o capitală nouă, să transforme vechea istorie în desert...

Există orașe cărora le ajung un mit, o fantomă, un monument, ca să trăiască în umbra lor. Ca Elsinor, unde călătorul vine să-l caute pe Hamlet, nefericitul și melancolicul prinț al Danemarcei și unde mitul e mai puternic decît viața, iar Shakespeare ține loc de realitate. Căci castelul a devorat orașul, întregul Elsinor e vasalul unei legende, pretextul unui castel. La Ciudad de Mexico nu există, aparent, nimic din toate acestea. Văd clădiri de o simplitate aproape franciscană, alături de altele în care se observă că Churriguera a avut discipoli tropicali. Strada e nervoasă, agitată, plină de culoare și de febră. Și totuși simt că există și aici, chiar alcătuit numai din umbre, un „castel” unde în nopțile cu cer bolnav de nostalgii obscure se întoarce pentru o clipă fantoma lui Moctezuma. O parte din piatra vechiului Tenochtitlan, dărîmat casă cu casă și incendiat, a fost refolosită de spanioli, dar odată cu acest material a pătruns în noile construcții și duhul vechiului oraș aztec. „Castelul” e peste tot, chiar în zgirîe-norii cei mai recenți, ca o pedeapsă, ca o revanșă sau mai degrabă ca o amintire incurabilă de care suferă această metropolă modernă...

Tot ce-a rămas din vechiul Mexic, ca și din vechiul Egipt, este datorită artei. Nu e destul atît ca arta să nu mai fie disprețuită de nimeni ? Nici o victorie nu i-a dat lui Carol Quintul cît i-a dat penelul lui Tițian. Mereu aceeași lecție.

Diminețile vin năpraznice în sudul Mexicului. Se trezesc mai întii șerpii și vulturii. Cei dintii ies din ruine să se încălzească la soare. Ceilalți dau ocoluri imperiale în văzduh, desmorțindu-și aripile. Șarpele înaripat e scindat atunci. Mai tirziu cînd soarele devine bestial, șarpele și aripa se reuinesc în piatră, în statuile lui Quetzalcôatl.

Între ruine, cresc spini și trandafiri sălbateci. Pe alea ce duce la piramidă au răsarit urzici. Vorba unui poet mexican, moartea are gust de pămînt. La picioarele mele lunecă din cînd în cînd șopirle. Și ar trebui să fac cum zicea Dante. *Guarda e passa.* Privește și treci. Dar e greu să rezisti intrigilor soarelui. Și pe urmă n-am văzut niciodată jungla atît de aproape.

Ca orice labirint, jungla are propriul ei Minotaur. Dîntre liane se aude parca răsufierea lui fierbinte și greoasă. Am un sentiment bizar. Ceva între teamă și miraj. Aici aș putea scrie o istorie a fricii.

„Trebuie curaj pentru a scrie o istorie a fricii”, într-adevăr. Dar uneori omul visează acest curaj. Căci numai atunci frica l-a dominat, l-a învins, cînd n-a mai avut îndrăzneala s-o mărturisească... Desigur, fără curaj omul nu s-ar fi ridicat în două picioare. Și n-ar fi construit niciodată piramide. Ar fi rămas în junglă, acceptînd-o ca decor și morală. Și, fără îndoială, Michelangelo a pictat „Judecata de apoi” nu pentru că i-a fost frică de ea. Și oare din teamă a străbătut Dante „Infernul”? Cei care s-au temut într-adevăr de Infern s-au temut și de întrebări ajungînd să închidă ochii în fața singurelor infernuri adevărate, cele de pe pămînt, cele trăite uneori, din păcate, de oameni. Dar pentru a-și combate frica omul a trebuit totdeauna să înceapă prin a o mărturisi: A o ascunde înseamnă a capitula în fața ei. Și dacă unele triburi din Mexic cred că frica este o boală care poate fi îngrijită de tîmăduitorii ai fricii, nu cred într-un tîmăduitor mai bun decît încăpătînire de a iubi pînă la capăt lucrurile care dau existenței o logică. Știu că „legea junglei” este alta, mai perfidă decît cea care domină această pădure tropicală unde paradisul și infernul stau pe aceeași creangă și au același parfum, știu că jungla e mult mai inacceptabilă în morală decît în geografie, că în psihologie ea a fost adesea simplificată schematic, că adesea nu reușim să ne descurcăm în propriile noastre liane, dimpotrivă, încercînd s-o facem neafundăm și mai mult... o, dacă ar fi de ajuns să tai lianele, cum fac mexicanii, cu o machete, să regreți ce-ai greșit... Și totuși...

OCTAVIAN PALER ■

Arta populară — incotro ?

Oboga, văzută de la Hurez

Sub auspiciile „Cintării României”, într-o organizare perfectă — forurile culturale vilcene, ca totdeauna, au fost la înălțime ! — cea de-a IX-a ediție a tîrgului de oale „Cocoșul de Hurez”, ținut în prag de iunie în capitala ceramicii românești, ne-a oferit cîteva bucurii, dar, lingă ele, și o decepție.

Mai întii, bucuriile. Bucuria că, iată, acest tîrg-concurs, care de ani și ani s-a impus ca manifestare de vîrf a artei olarilor din România, nu se dezminte, nu ne dezminte speranțele. El s-a constituit, ca totdeauna, într-un mare spectacol de artă, într-o sinteză vie a calităților plastice și cromatice ale ceramicii noastre populare, într-un document al bogăției, al varietății și, în același timp, al unității sale stilistice, vădită la întreaga artă a țării. El a impus din nou — chiar cu o nouă vigoare — numele unor maeștri ai genului, precum Victor Vișoreanu din Hurez (Premiul I pe țară, unicul Premiu I pe țară pentru ceramică la prima ediție a „Cintării României”, și, recent, Premiul Uniunii artiștilor plastici), artist de mare talent și de o solidă cultură etnografică, însușită printr-un dialog tenace, rezolut și inteligent cu tradiția, dialog din care și-a dedus o personalitate, o atitudine, un stil. Alături de el, readucînd sau reinterpretînd cu har simboluri și motive tradiționale, s-au situat artiști ca Aurelia și Stelian Ogrezeanu, Constantin Buclescu, Eufrosina Vișoreanu, Ioana Mischiu (Hurez), Dumitru Șchiopu (Vlădeștii Vilcei), Nica Teodor (Poiana-Deleni), Ion Diaconu (Tansa-Iasi), Ianos Iozsa, Pall Antal (Corundul Harghitei) și mulți alții. S-a remarcat (după cum ne declara președintele juriului, prof. dr. Ion Vlăduțiu), un veritabil salt în arta unor olari, distingîndu-se, unii din ei, prin execuția tehnică a pieselor, alții prin harul artistic, alții prin valorificarea elementelor tradiționale, prin încercarea de acordare a lor la sensibilitatea contemporană. Juriul, în același timp, a dezbătut și unele tendințe negative, adică faptul că (il cităm din nou pe prof. dr. Ion Vlăduțiu), „unele piese ceramice n-au fost realizate nici ca formă, nici ca ornament, nici ca cromatică”.

Ajungem astfel la decepția, la marea decepție care ne-a încercat în fața produselor aduse de exponenții unuia dintre cele mai vechi,

mai mari, mai celebre centre ceramice ale țării, care este Oboga Oltului.

Au fost prezenți la tîrgul-concurs trei vestiți (din nu tocmai mulții, vestiți sau nevistiți) meșteri ai locului: Ion Răducanu, Gheorghe Trușcă (cu piese onorabile, cîteva chiar frumoase, dar fără strălucirea de altădată, fără căutările îndrăznețe, fără elaborările rafinate proprii acestor meșteri) și, lingă ei, Grigore Ciungulescu, nume intrat de mult în manualul de artă, artist de excepție și personalitate exponențială, cu valoare de referință și de model, pentru ceea ce specialiștii denumesc „stilul Oboga”. Dar Grigore Ciungulescu, cel mai mare olar al Obogăi, lăudat de toți (lăudat și de noi, nu o dată, în „Flacăra”), ne-a dezamăgit.

Ne-a dezamăgit prin toate. Ne-a dezamăgit prin forma mai multor vase din cele cu care s-a prezentat la tîrg (urită, aberantă de la tradiție, fără nimic din acea noblețe a liniei care, din veac, face faima Obogăi, de fapt fama ceramicii românești în întregul ei), ne-a dezamăgit prin ornamentică, prin adjuvantul decorativ al formei, prin desenele multor vase (neobogene, neromânești, nepopulare și neinspirate), ne-a dezamăgit prin culoarea lipsită de strălucire (cînd tocmai culoarea, e-

fectul cromatic, gustul ales în alegerea, în dozarea, în armonizarea și în ritmarea tonurilor au dat, poate mai mult ca orice alt element, prețul Obogăi, asigurîndu-i supremația în arta ceramicii la români !), ne-a dezamăgit chiar și prin execuția vaselor, vîdînd, în majoritatea cazurilor, o neglijență, o grabă, o dezertare de la elementarele datorii ale meșteșugului, cu totul deconcertantă la un mare artist.

Ce se întîmplă cu Ciungulescu, cel mai mare artist al Obogăi și unul dintre cei mai mari ai acestei țări ?

Ce se întîmplă cu ceramica de Oboga, care, pentru întia oară de cînd o vedem, de cînd o știm, nu ne mai place ?

Oare — pentru întia oară de cînd Oboga înseamnă Oboga — instinctul artistic al olarilor ei, al inegalabililor ei olari, să fi cedat în fața celui comercial, să fi cedat în fața dorinței de a „fabrica” cît mai mult, în dauna calității ?

Într-un ceas de răs_pîntie al ceramicii populare — într-un ceas cînd, prin forța împrejurărilor, ea se îndreaptă spre un inexorabil amurg, restrîngîndu-și și cimpul și funcțiile, prin apariția unor materiale și tehnici ce îngustează tot mai vîdit folosirea lutului ars — nu ne putem permite ca Oboga, splendidă noastră rezervă de artă, să moară astfel. Adică fără să-și drapeze fastuos seculara, mîrfica ei existență, adică fără să rămîna ea însăși pînă în ultima clipă.

ILIE PURCARU ■

În acest număr reproduceri după lucrările pictorului Teodor Bogoi

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Schneller

În nici un lagăr de concentrare — și am trecut prin multe — n-am auzit comanda *schnell* ! (repede !), ci totdeauna și de la început *schneller* ! (mai repede !).

Cînd am sosit în lagărul morții de la Birkenau-Auschwitz și ni s-a ordonat să coborîm din vagoane, am auzit pentru prima oară niște răcnete greoaie care n-au mai încetat să-mi perforeze timpanele, să-mi perforizeze creierul ziua și noaptea :

— *Schneller !... schneller !... schneller !... Mai repede !... mai repede !... mai repede !...*

Mame și copii, bătrîni și bolnavi, în nesfîrșite coloane s-au îndreptat de pe peron direct spre crematoriu. După ce s-au îndepărtat de peron, noi, cei care am rămas pe loc, n-am auzit decît răcnetele SS-iștilor ce încadrau de fiecare dată coloanele :

— *Schneller !... schneller !... schneller !... Mai repede !... mai repede !... mai repede !...*

La Birkenau, în capătul fiecărei barăci erau două încăperi : una pentru *Blockälteste* *) cealaltă pentru *Verträter* **) -i. În capătul celălalt al barăcii era ușa prin care intram și ieșeam noi *Häftling*-ii. La cele mai diverse ore din noapte, *Blockälteste*, însoțit de *Verträter*-i apăreau din încăperile lor cu cîte o bită în mină și răneau :

— *Heraus ! Schneller heraus ! Afară ! Mai repede afară !*

Și în aceeași clipă începeau să izbească cu bitele încovoiate în cine și unde apucau. Ne năpusteam spre ieșire. Dar ea n-avea decît o deschidere de 10 metri, iar noi eram peste 1000. Se producea o învălmășeală teribilă. Cei căzuți nu se mai puteau ridica, erau călcați în picioare. Mormanele de trupuri creșteau îngreunînd și mai mult ieșirea.

Minute în șir, baraca vuia de țipetele celor loviți peste care domina, amplificînd panica și disperarea, un singur cuvînt răcnit din adîncuri gregare :

— *Schneller !... schneller !... schneller !... Mai repede !... mai repede !... mai repede !...*

Incolonarea zilnică pentru apel dura ore întregi. Din prima clipă a comenzii „*Afgehen zum Appel*” *) și pînă la acel cutremurător „*Stillstand*” **) de la sosirea SS-istului, pe toate platourile din fața barăcilor tuturor lagărelor de la Birkenau-Auschwitz nu se mai auzeau decît țipetele celor loviți de *Blockälteste*-i, și *Verträter*-i cu aceleași bite încovoiate peste care domina, amplificînd panica și disperarea, un singur cuvînt răcnit din adîncuri gregare :

— *Schneller !... schneller !... schneller !... Mai repede !... mai repede !... mai repede !...*

Și la selecționările pentru crematoriu, ne incolonam terorizați de aceiași *schneller !... schneller !... schneller !...* care de fiecare dată era însoțit de lovituri aplicate la întimplare, cu aceleași bite încovoiate, în cine și unde se nimerea.

Cei care cărau bolovani uriași pe pantele abrupte de la Mauthausen sau tirau după ei, la întorcerea în lagăr, cadavrele tovarășilor care n-au mai putut rezista, cei care mutau cu umerii, dintr-un loc în altul, buștenii din pădurile Bavariei ori, cu miinile lor degerate, dezapezeau drumurile Saxoniei erau minaiți de aceiași paralizant răcnet :

— *Schneller !... schneller !... schneller !... Mai repede !... mai repede !... mai repede !...*

Răcnetul *schneller* era însoțit în toate lagărele de lovituri aplicate cu aceleași bite încovoiate sau cu cravașele... sau cu patul puștii... ori cu toate deodată.

Ne-am convins repede că oricît

de repede se executa un ordin — puteai să alergi cu bolovani aceia uriași, cu buștenii ori sacii de ciment pe umeri — răcnetele de *schneller !... schneller !... schneller !...* Mai repede !... mai repede !... mai repede !... și loviturile ce le însoțeau nu încetau. Nici măcar nu slăbeau din intensitate. Abia mai tirziu, ne-am dat seama că acel *schneller !* (mai repede !) nu se referea atît la execuția nemilicîntă a comenzii imediate, cît la îndeplinirea unui imperativ general, valabil pentru toți și în toate lagărele : *muriți !... dispăreți !... mai repede !... mai repede !... mai repede !...*

Acest sens, adevăratul sens al comenzii *schneller !*, devenea intru totul evident atunci cînd răsună în vestiarul camerei de gazare. Aici, oamenii erau puși să se dezbrace. Cît timp se dezbrăcau, încercau să spere că, într-adevăr, urmează să se îmbăieze. Cînd se vedeau toți în pielea goală, îi fulgera un fior rece de gheață. Cînd ușa masivă de metal de la sala alăturată se dădea la o parte, tot ce auziseră despre camerele de gazare devenea o realitate. Cu o ultimă tresărire mai aruncau o privire spre ușa prin care intraseră. Era blocată de SS-iști cu automatele îndreptate spre ei, cu degetele pe trăgaci. Totul devenea o groznică certitudine. Acum nu mai aveau decît o singură dorință : să fie lăsați o secundă, o frîntură de clipă în liniște, să mai revadă o dată cu ochii minții casa din care au fost smulși, sau să mai audă în urechi o șoaptă de-a iubitei, sau murmurul unicului copil, să mai rostească o rugăciune, sau să-l blescheme pe acel Dumnezeu care asculta și urmărea în ceruri cum nu li se mai acorda nici-o secundă, nici o frîntură de clipă. SS-iștii strigau, urlau, răneau :

Schneller !... schneller !... schneller !... Mai repede !... mai repede !... mai repede !...

OLIVER LUSTIG ■
fostul *Häftling* nr. 112398

*) Șef de baracă.
**) Ajutor șef de baracă.
*) Incolonarea pentru apel.
**) Drepti !

Pe tăcute

A murit Aurel Baranga și era să nici nu aflăm asta. Scriitorul glorios, căruia îi plăcea să fie aplaudat, odată cu piesele sale, satiricul necruțător, care n-a iertat pe nimeni, și-a oferit sieși o favoare aspră: a plecat fără să ne spună. A refuzat aplauzele pentru ultima și cea mai cutremurătoare piesă a vieții lui: viața lui. Știa că e bolnav. Știa că vine sfârșitul. Știa că mai mult decât satisfacțiile și insatisfacțiile existenței moartea nu-i poate oferi. Și, într-un gest suprem, a rugat pe ai lui, pe ai casei, să nu anunțe pe nimeni că el, Aurel Baranga, nu mai e. Și nimeni n-a știut, câteva zile după moarte, că Aurel Baranga a murit. Marele dramaturg a devenit prin moarte și un mare om. Deznodământul acesta bărbătesc, aproape dăcic, iluminează în urmă și încarcă de nobile carate întreaga lui viață. Oricite aveam să-i reproșăm, moartea lui ne cutremură. Ea este dovada că Aurel Baranga n-a fost un superficial talentat, ci un om de suferință și bucurie, un creator cum n-avem mulți. Și dacă, până-n ziua cind am auzit, în ce liniște a conștiinței s-a săvârșit dintre noi, îi stimam opera și ne era drag omul fermecător, am putea spune, acum, că-i stimăm și viața acestui geniu răstignit între un hohot de ris și o lacrimă.

Indrăznește vreun om viu să judece și să minimalizeze gestul lui Aurel Baranga de-a nu deranja societatea prin moartea lui? Dacă e cineva minat de o asemenea cutezanță, de o asemenea obrăznicie încît să mai umilească numele unui om ce n-a vrut să rănească pe nimeni plecînd, numele acestui felinar ce s-a stins de la sine atrîgînd în prealabil atenția asupra marilor lumini din jur, dacă poate cineva să fie atît de trufaș încît să-i ia lui Aurel Baranga și dreptul la acest sublim deznodămint, atunci se cuvine ca acela să dovedească el însuși că e în stare să se ducă să pună o floare la un monument în tăcere, fără a anunța aceasta public pentru a veni lumea să-l vadă ce pios este el.

Cu cîteva săptămîni înainte, îl auzisem pe Aurel Baranga vorbind. Spunea, la fel de senin și atunci, că nu mai are mult de trăit. Spunea că o atins vîrsta și situația existențială în care se află dincolo de bine și de rău. Pentru că era inteligent și spiritual, părea demagog. Nu-ți venea să crezi ce spune, pentru că spunea frumos ce spunea. Nu-ți venea să crezi că e aproape stins, pentru că mirosea fru-

mos, pentru că părea abia născut, pentru că știa, ca doctor ce era, să-și ascundă suferința. N-avea orgoliul animalic de a-și exhiba rănile, părțile bolnave ale organismului, nevroza la care-l trimitea neiertătorul lui cancer. Nu părea bolnav pentru că nu vroia să speculeze această nenorocire a lui. Ne respecta prea mult pe toți și se respecta și pe sine. Nu plîngea cînd îl durea durerea care nu l-a iertat. Și de aceea nu plîngea nimeni de durerea lui.

Printr-o întimplare, s-a aflat că a murit. Dacă apuca să treacă acea întimplare, veneau concediile și poate că n-aflam nici azi și n-aflam încă multă vreme că Aurel Baranga nu mai este. Și poate că unii colegi zeloși ai lui, unii literați posedați de ură, ar fi cerut în vreo ședință, mai spre toamnă-ncolo, sancționarea drastică a lui Aurel Baranga pentru absențe nemotivate de la ședințe. Deși pe ei îi deranja la Aurel Baranga prezența lui nemotivată.

Dacă era cineva atent, cînd Baranga s-a stins fără să ne spună, au bătut (tot nemotivat) gongurile în teatre. Au bătut pentru că n-au putut să vorbească. Și, în somn, sufleurii, acești sublimi convalsenți ai șopatei, s-au trezit respirînd greu, de parcă voiau să sufle în cenușa ce ne-a rămas după Baranga, să mai țină puțină viață în ea.

A plecat un martor.
A plecat un geniu al satirei.
A plecat un om care n-a fost niciodată banal. A dorit, ca și Eminescu, să nu-i plîngă „nimeni la creștet”. A refuzat, ca și Eminescu, „sîcriu bogat, cîntare și flamuri”. Mărturisesc că mi-era drag dar nu-l credeam capabil de atîta forță morală. Cum nici pe mine nu mă cred capabil de un asemenea gest, deocamdată. Mărturisesc, în același timp, că stingerea lui discretă mi-a dat de gîndit pentru toată viața. Il admir, îl cert și-l iubesc pentru că nu ne-a spus că moare. Dar poate el a văzut că, spunîndu-ne de atîtea ori, nu-l credeam. Și-n același timp îi respect pe aceia care, deși ne-au rînit pe noi toți nespunîndu-ne că Aurel Baranga a murit, i s-au arătat lui atît de credincioși, împlinîndu-i dorința de a tăcea.

Ne-a rămas din Aurel Baranga o urnă de cenușă, singurul detaliu cenușiu din toată viața lui scînteietoare. Și deasupra noastră sticlește a fermitate și avertisment fumul pe care l-a trimis în univers, ca un hohot de ris înghețat într-o cadră de lacrimi.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Adrian Dohotaru

Despărțire

O fericire calmă, ireală, ca evadarea într-un port deschis. Ne podidea amurgul în cascadă, îndeplinisem tot ce ne-am promis și era poate fără margini clipa și sentimentul parcă fără fund. Era aproape imposibil totul, pămînt insuportabil de rotund! Și noi știam că dedesubt bat ceasuri, că o cenzură ne va absorbi într-un abis sau într-un gol de aer, dar aminam plăcerea de a fi îmbălsămați în somn, lucizi și tragici, pe metereze albe și în nori, plutind deasupra zgomotelor vaste, deasupra mișcătoarelor orori. Și ceasul a venit cu-arătătoare insingerate și ne-a despărțit: Eu am plutit un timp cu tîmple arse, tu te-ai lovit de propriul infinit și ne-am dezacordat ca două plane la care cîntă mii de oameni triști într-un dezastru, pe un cîmp de luptă, cînd mor eroii singuri și proscrisi!

Și nu e nimeni să închidă ochii, necruțătorii ochi de necuprins. Ai celor care nu ne mai țin minte și peste care noi am ris și-am nins.

Explicație

Cel care scrie aceste rînduri a încercat să facă dreptate: Să vîndă ziare la colțuri de stradă, să navigheze De unul singur în jurul lumii, să traverseze Alpii Într-un balon, să fie un soț desăvîrșit Și să iubească pînă la moarte, să fie o glorie A fotbalului intercontinental, să descopere Medicamentul împotriva cancerului, să demonteze Cu miinile sale, noaptea, pe lună, Focasele tuturor bombelor nucleare de pe pămînt, Să-și construiască o casă, undeva, în munți Unde să se retragă cu ultimele fire de iarbă credincioase, Să se hrănească numai cu piine și apă În semn de solidaritate pur și simplu Și să încerce o condamnare la moarte pe viață Ca să-i privească în ochi măcar o dată Pe cei care trag din plutoanele de execuție Și ne arată cu degetul!

Ilustrată

Mă simt atît de aproape de voi încît vă fotografiez acest amurg Și vi-l trimit într-o carte poștală; iubiți-vă mina care cuprinde femeia Pe treptele casei, într-un amurg decupat din revistele de reclamă, Cu o sticlă de vin în nisip și cu două pahare pe jumătate pline Pe malul mării.

Mă simt atît de aproape de voi încît cuprînzîndu-mi genunchii Și rezemîndu-mă de briza aceasta a nopții ca de un catarg, mi se pare Că vă aud respirația prelînsă în liniștea mea, dînd în floare Prin cea mai înaltă vertebră a trupului meu: steaua polară.

Reporter de noapte

Mi-am ales, draga mea, o meserie prea grea, pentru că Trebuie să rămîn în stare de veghe lingă ceștile de cafea, Cu tîmplele tulburi, cu fruntea plină de nori și de fum de țigară, Să mă ocup de problemele complicate ale firului de praf, Un fir de praf depus, din întimplare, pe meningele inflamate Al acestei planete și multiplicat în tiraje de masă.

„Acest tînar român a dovedit calități uimitoare...”

— Ce e solistica instrumentală de percuție, Mircea Ardeleanu?
— Vă rog să vă imaginați percuționistul înconjurat de 50-100 de instrumente asupra cărora trebuie să acționeze conform textului muzical. Adăugați la această imagine potențialul coloristic conferit de acest fantastic „arsenal” și veți obține imaginea unei muzici foarte timbrale, care nici pe departe nu vizează doar aspectul ritmic, tradițional, cu care se asociază inevitabil percuția. Este o muzică de cu-

Mircea Ardeleanu e absolvent al Conservatorului de muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, promoția 1978. Este primul student român reținut în cadrul unui conservator din țara noastră pentru specializare în solistică instrumentală de percuție... A obținut premiul I la faza finală a primei ediții a Festivalului național „Cîntarea României”, a fost prezent într-un spectacol de gală de la Darmstadt, a cîștigat primul loc la concursul GAUDEAMUS din Olanda, uluind publicul și juriul. A interpretat în primă audiere românească lucrări de Stockhausen, Xenakis, Delécluse, Takeuchi, Smit-Brindle, Carter, Geazner, Finek, Szeghő, Pop, Heider și alții.
Are 25 de ani și promite un drum de excepție în lumea mondială a muzicii noi...

loare, de reverberație cu totul inedită și foarte tînără, abia ajunsă în pragul majoratului...

— Cînd spui „percuție”, ești tentat să te gîndești la o tobă, la un țîmpan, la un cînel...

— Așa este, însă, în accepțiunea muzicii moderne nu se vizează nici pe departe caracterul ritmic ci, așa cum am spus, coloristica extraordinară pe care o pot oferi toate instrumentele de percuție la un loc. Și dacă mai asociem acestora, printr-un simplu proces combinatoric, o serie de instrumente electronice cum sînt cele inventate de un grup de la Conservatorul din Cluj-Napoca, sub conducerea lui Serafim Pascu Christescu.

— Și cite astfel de instrumente folosește un solist pentru interpretarea unei piese muzicale?

— Depinde. Uneori și 100...

— Cînd v-ați întîlnit cu instrumentele electronice?

— În studenție. Am fost tot timpul în miezul problemelor. Cu ani în urmă, am contribuit chiar la definitivarea lor, alături de inventatorul Serafim Christescu, lector universitar la Conservatorul din Cluj-Napoca. La realizarea unor instrumente sînt chiar coautor.

— Și care au fost aprecierile?

— Noile instrumente inventate în România au trezit interesul compozitorilor de pretutindeni. Așa se face că în prezent au fost deja editate o serie de lucrări dedicate special mie și viitorului ansamblu de instrumente electronice, lucrări pe care am avut bucuria să le prezint în premieră mondială...

— De ce „viitorului ansamblu”?

— Eu sînt în pragul repartizării în producție și formarea ansamblului este într-un fel condiționată și de mențiunea mea alături de ceilalți componenți ai formației,

care sînt cadre universitare la Conservator.

— Cînd a consemnat „nașterea” instrumentelor electronice de percuție și coarde, Flacăra își exprima dorința să relateze și despre primele confruntări cu creatorii de muzică de avangardă și, bineînțeles, cu publicul...

— Da. Aceste „confruntări” au început mai întîi în țară fiind trecute cu mult succes. Dealtfel, la prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României” executînd lucrări scrise special pentru mine de eminentul student Peter Szeghő de la clasa de compoziție a lui Cornel Țăranu, am obținut premiul I pe țară la secția de soliști-instrumentiști.

Prima mea participare la un concurs internațional de percuție s-a petrecut în 1977 la München, apoi am participat la Festivalul de muzică nouă de la Darmstadt, unde am fost selecționat pentru concertele de gală, prezentînd în primă audiere în R.F.G. piesa „Psappha” a celebrului compozitor Iannis Xenakis.

Anul acesta am avut prilejul să prezint în cadrul concursului internațional Gaudeamus din Olanda, lucrări pentru bandă magnetică și percuție. „Înregistrarea” de pe bandă a fost realizată integral în studiourile Conservatorului din Cluj-Napoca cu ajutorul instrumentelor electronice. A fost un material cu totul și cu totul inedit, surprinzător și pentru juriu...

— ...care a „uitat” că nu are voie să...

— Așa a fost! Concursul acesta mi-a adus o mare satisfacție. Am avut șansa ca prin munca depusă de-a lungul celor 3 ani de pregătire specială, să fiu primul român care cucerește premiul I. Este unul din cele mai importante concursuri mondiale de muzică modernă. Marea satisfacție a mea a fost că am reușit să obțin confir-

marea posibilităților instrumentelor realizate la noi în țară.

— Participarea?
— Am fost 40 de concurenți din toată lumea, nelipsind nici reprezentanții S.U.A., Japoniei, R.F.G., Franței și Angliei, țări cu tradiție în muzica modernă. Locul 2 a fost obținut de un chitarist francez, iar locul 3 de către un clarinetist american...
— Din ziarul Haagsche Courant din 25 aprilie 1979, am aflat că la concursul Gaudeamus desfășurat la Rotterdam ați cîntat... fără note! Adică, ați improvizat?

— Nu. Dimpotrivă! Textul muzical e foarte exact, riguros, chiar delimitat în fracțiuni de secundă. Nu se poate improviza. Fidelitatea, controlată cu cronometrul de către juriu și respectarea cu strictețe a textului muzical e o condiție esențială în reușita piesei. Am cîntat într-adevăr fără note, apelînd la ...memorie. Asta grație pregătirii anterioare. Neavînd grija urmării textului muzical, mi-am concentrat atenția spre realizarea întregului discurs muzical...

— Ați realizat și imprimări?

— Primele, cu cîțiva ani în urmă la Studioul de radioteleviziune din Cluj-Napoca, apoi la Radio și la Televiziunea Română, unele înregistrări fiind preluate de Euroviziune, la Bayerische Rundfunk din München, la Radio Köln și la Studiourile olandeze din Hilversum...

— Cît timp dedicați pregătirii?

— Aproape 10 ore zilnic, uneori și mai mult. Altfel nu se poate ajunge la un nivel de interpretare competitiv.

— Ce va fi mîine?

— Doresc foarte mult să pot să-mi continuu activitatea la Conservatorul din Cluj-Napoca în tripla ipostază de cercetător, solist-instrumentist și component al formației de instrumente electronice și de percuție. De curînd am primit o invitație și de la Universitatea de arte din Tel-Aviv, pentru a susține în Israel o serie de concerte cu piese românești. Bineînțeles, gîndul meu se îndreaptă în primul rînd spre scenele din țara noastră, spre compozitorii noștri de muzică modernă de la care aștept cu mult interes noi piese românești.

Aș fi deosebit de bucuros să pot concerta cît mai des în țară și să fiu inclus în programul unor manifestări de prestigiu. Mă gîndesc în primul rînd la Festivalul internațional „George Enescu” și la Toamna muzicală clujeană...

CONSTANTIN MUSTAȚĂ ■

Un meci strălucit, o adevărată finală

După cum s-a auzit și s-a văzut, la fața locului sau la televizor, F.C. Argeș Pitești a devenit campioana țării la fotbal, cistigind pe merit ediția 61 a diviziei A, după ce a întrecut, duminică, la București, pe Dinamo cu 4-3 chiar pe terenul acestuia. A fost, nu încapă nici o discuție, o victorie a voinței și a ambiției obținută în fața unui adversar demn de respect, o izbândă la conturarea căreia și-a adus contribuția de inteligență și sudoare întreaga garnitură piteșteană, în frunte cu Nicolae Dobrin, de departe cel mai în formă fotbalist al „finalei”. Fiind la originea celor 4 goluri înscrise de oaspeți, marcându-l el însuși pe ultimul, în cel din urmă minut al meciului și totodată al campionatului, Dobrin a demonstrat, o dată în plus, că rămâne un jucător de clasă excepțională, capabil să decidă soarta unei partide, prestația sa de duminică făcându-ne să regretăm, încă o dată, optica profund păgubitoare a acelora care, dintr-un exces de zel fără acoperire, l-au ținut afița vreme în afara echipei naționale!

Adevărată finală a campionatului, meciul Dinamo-F.C. Argeș s-a disputat, după cum se știe, duminică, între orele 17 și 18,45. Dar el a început mai devreme, după cum veți constata imediat, și nu s-a încheiat nici acum, cind comentarii și iubitorii fotbalului nu conteneșc să-l analizeze.

Simbăta dinaintea meciului

● De la Săftica, unde Dinamo pregătește marea derby, sosește o veste neliniștitoare. Internaționalul Florin Cheran acuză o criză de sciatică. Se pune problema înlocuirii lui cu Lucuță, Ion Marin urmînd să treacă fundaș dreapta. Lucrurile se vor petrece întocmai. ● Oaspeții sosesc în Capitală, trăgînd la hotelul „Flora” din spatele Casei Scintei. Atmosfera e surprinzător de destinsă, dar fruntea antrenorului Halagian e plină de cute. Am avut intenția să stăm la Snagov, zice, dar am renunțat gîndind că agitația de acolo i-ar putea tulbura pe jucători. Iovănescu e de părere că va ieși meci nul. N-avem ce pierde, gîndește cu voce tare, vom juca la ciștiș. ● Pe Șoseaua Ștefan cel Mare, biletele de intrare s-au epuizat, dar o mulțime de suporteri continuă să spere! Stadionul „23 August” are, e adevărat, de 4 ori mai multe locuri, dar e dreptul lui Dinamo de a folosi terenul propriu, așa cum și Argeșul a făcut-o, în tur. Dealtfel, un oficial al clubului dinamovist ne aduce la cunoștință că antrenorii și jucătorii au insistat ca meciul să se dispute aici. ● Coboară pe peronul Gării de Nord profesorul de educație fizică din Satu Mare, Otto Anderco, care va arbitra înființarea. Cum s-a ajuns la desemnarea lui? La sediul federației, reprezentanții celor două grupări au fost invitați să numească fiecare cite 3 arbitri, urmînd ca cele 6 nume să fie trase la sorti. Dinamo a propus pe Anderco din Satu Mare, pe Ghiță din Brașov și pe Jucan din Mediaș. Argeșul pe Rainea din Birlad, pe Igna din Arad și pe Anderco din Satu Mare. În aceste condiții, firește, s-a renunțat la mina norocului. Pentru a ofiția la linii, au fost convocați ieșeanul Teodor Balanovici și hunedoreanul Vasile Tatar.

Duminică, ora 16,00

● Vestea nefolosirii lui Cheran se confirmă. ● Președintele clubului Dinamo, colonelul Cosma Liță, se interesează ce tricouri vor îmbrăca piteștenii. I se răs-punde că Argeșul va juca în alb. ● Antrenorul secund al gazdelor, Tânăse Dima, care are la activ 10 campionate trăite la conducerea tehnică a echipei din Trivale, îl sărută pe Radu II și-l felicită pe Cirstea. Acesta și-a trecut, marți, examenul de stat la I.E.F.S. cu nota 9. ● Cineva vrea să afle cu o clipă mai devreme dacă Bărbulescu, multă vreme accidentat, își va relua locul în formație. Președintele lui F.C. Argeș, Ion Barbu, crede că echipa sa va începe meciul cu Chi-vescu, ceea ce se va întâmpla. ● Dobrin e calm. Ar vrea să știe dacă soția și băiatul și-au găsit loc în tribune, dar nimeni nu e în măsură să-i dea asigurări. ● Antrenorul Halagian cercetează gazonul, îl găsește bun și decretază: crampoane normale! ● Se află la fața locului antrenorii federali Ștefan Covaci și Constantin Cernăianu. Fără nici-o legătură cu confruntarea care stă să înceapă, primul are o nedumerire. Il laudăm pe Puiu Ionescu și pe Pigulea, zice, pentru că echipele lor au scăpat ca prin urechile acului de retrogradare, unde o să ajungem?! ● Ieșit la încălzire pe culoarul de sub tribună, Sătmăreanu II nu acceptă decît varianta victoriei. ● Galeria dinamovistă repetă: luptăm, fugim și campioni ieșim! De vizavi, dinspre strand, corul din Pitești dă replica: Do-brin,

Fotbalul, această lume de trăiri și sentimente! În timp ce antrenorul piteștean Halagian e fericit, Nelu Nunweiller se străduiește să-și ascundă lacrimile de amărăciune.

Do-brin! ● Otto Anderco ne împărtășește că are unele emoții, dar e convins că acestea vor dispărea după primul fluier.

Cele 90 de minute decisive

● 1-0 pentru Dinamo, gol Dragnea, cu capul, după un corner executat de Tălnar. Reduta oaspeților pare să se clatine, gazdele atacă în valuri, spiridușul Tălnar depășindu-l net pe Ivan II. Acesta începe suita unor faulturi grosolane, în urma cărora se va alege cu un merit cartonaș galben. ● Notăm o oarecare precipitare dinamovistă și încercările piteștenilor de a tempera jocul. După numai 5 minute, Dobrin păcălește 3 adversari, pasează lui Iovănescu, urmează

o diagonală spre Radu II și Argeșul egalează. Dinamo își revine greu, ca un boxer lovit în bărbie, dar va continua să-și apere șansa cu dirizenie și, mai ales, cu sportivitate, permițîndu-i acestui mare fotbalist pe nume Dobrin să joace nefaultat. ● La 1-2, Toma vede un culoar liber, pătrunde, sutează în stilul porții lui Anuței și Radu II, de-acum definitiv în posesia titlului de golgeter, împinge mingea în plasă, înscriind cel de-al 22-lea gol al său din actualul campionat. ● Minutul 33, Zamfir scoate de pe linia porții un balon expediat slab de Vrinceanu. ● Pauză. La masa presei, antrenorul federal Cornel Drăgușin începe să se îndoiască de victoria gazdelor. Dinamo, socotește Drăgușin, joacă din plecare fără două piese, Sătmăreanu II și Vrinceanu parcă fac figurație. ● La reluare, în minutul 61, se petrece o fază care ar fi putut să întoarcă soarta partidei. Scăpat pe dreapta, Dragnea centrează, Cristian ratează interceptia, Dudu Georgescu reia, singur cu poarta goală, în bară, mingea revine la Augustin care o trimite afară! E clar că dinamoviștii n-au numai o zi slabă, ci una urmărită de ghinion!

● Dobrin face o cursă senzațională, presară pe drum cițiva adversari, pasează spre dreapta lui Doru Nicolae și acesta marchează. Derbyul pare jucat. Banca de rezerve a Argeșului intră pe teren, peste

Dobrin, căzut la pămînt, se înalță o adevărată piramidă! ● Un 11 metri, acordat de arbitru pentru un fault comis asupra lui Ion Moldovan la un pas în afara careului, relansează meciul. Apoi, în penultimul minut al partidei, Dudu Georgescu, plecat dintr-un ofsaid nesemnificativ de tușierul Balanovici, aduce egalarea și totodată o nerostită speranță în sufletele miilor de suporteri dinamoviști. Dar minunea nu durează decît 30 de secunde, căci Dobrin sesizează ieșirea inoportună a lui Anuței și, trimițînd o minge înșelătoare la colțul lung, pecetluiește scorul final, 4-3 pentru F.C. Argeș, care devine astfel, pentru a doua oară în istoria clubului, campioană a României la fotbal, ediția 1978-1979. ● Lipsiți de Dobrin, care s-a grăbit spre cabine, argeșenii fac turul de onoare, iar publicul dinamovist, sportiv chiar și la durere, îi aplaudă cu generozitate. ● Lingă noi, actorul Colea Răutu crede că, în ciuda ratărilor adversarilor, succesul echipei din Trivale nu poate fi pus la îndoială. ● Felicitări organizatorilor pentru modul minuțios în care au știut să se achite de o sarcină dintre cele mai grele.

Un sfert de oră după fluierul final

● Imensă bucurie în vestiarul oaspeților, lacrimi amestecate cu transpirație. Imbrățișări, felicitări, toată recuzita de rigoare. ● Asaltat de craini-

Dinamo,
o echipă
care
a pierdut
cu
demnitate

Atletism

Provincia domină!

Pînă nu demult, rezultatele de excepție ale atletismului nostru se obțineau, în marea lor majoritate, în Capitală, nume ca Viscopoleanu, Corbu sau Menis, ca să le cităm pe primele venite în minte, reprezentînd tot atitea argumente în sprijinul acestei afirmații. De la un timp însă, lucrurile s-au mai schimbat, atleții din provincie cistigînd duelul cu cei din București, ei asaltînd din ce în ce mai serios și mai îndreptățit culmile performanței. Grupajul de fotografii pe care vi-l înfățișăm azi încearcă să fie o sinteză a raporturilor din atletismul românesc al momentului. Dintre sportivii prezentați, numai Maricica Puică (a doua de sus) e din București, Horia Toboc, Paul Copu, Eva Zörgö-Raduly și Ilie Floroiu (în această ordine de sus în jos) provenind din provincie, recordmena aruncării cu suliță din Cluj-Napoca, iar cei 3 alergători, credițiți cu rezultate meritorii pe plan internațional, reprezentînd atletismul constantin, din ce în ce mai redutabil. Adăugînd că și Natalia Mărășescu, care și-a reluat de curînd antrenamentele, se pregătește în prezent la Craiova, avem o imagine clară a faptului că, în atletism, domină provincia!

I. OVIDIU

Fotografii de LIVIU MINECAN

POVESTEA UNEI PERFORMANȚE UMANE (XV)

Sînt om datorită mării omenii a românului

Timp de 4 luni, revista Flacăra a publicat un amplu reportaj despre primul orb-surdo-mut instruit în țara noastră de către un colectiv de defectologi de la Liceul de orbi și Universitatea din Cluj-Napoca, printr-o muncă titanică, desfășurată de-a lungul a 22 de ani. Fiecare secvență din acest reportaj a adus în prim-plan inteligența și voința ieșite din comun ale copilului Vasile Adamescu, care mai mult de un deceniu a trăit la periferia existenței umane, în pragul dezumanizării.

Am discutat zeci și zeci de ore cu Vasile Adamescu. E un om ca toți oamenii. Trăiește cu intensitate fiecare moment. Se bucură. Se intristează. Visează. Simte și ceea ce nu i se spune. Intuiește totul cu o precizie extraordinară. Are fața senină. Când discuți cu el, pare să te privească. Și-i place să converseze cu lumea. Să cunoască oameni. Să citească. Problema comunicării îl preocupă în mare măsură. Mă aflam zilele trecute la Direcția județeană de poștă și telecomunicații împreună cu Vasile și bunul lui prieten Laurențiu Crișan, omul de excepție care de două decenii este mult mai mult decât instructor al Asociației nevăzătorilor. Venise pentru un dialog ce-l aștepta de câteva luni. Ne aflam în biroul inginerului-șef Toma Dobrotă, și discuția îl fascina: căuta soluții unei importante probleme tehnice, care să-i permită să comunice independent...

— M-am gândit la o soluție potrivită: aș dori ca într-un viitor cit s-ar putea de apropiat să am la dispoziție un nou aparat special de comunicare telefonică cu semnale morse. Eu nu văd și nici nu aud, așa că ar fi singura mea șansă de a comunica cu văzătorii mai simpli, independent.

— Și cum ar trebui să fie acest aparat?
— Ar putea utiliza chiar circuitul telefonului meu obișnuit, fiind alcătuit dintr-un receptor special, un rolou de hirtie sub formă de bandă care se va deplasa, după imprimare, ca la telex, din dreapta spre stînga.

— Mulți cititori ne-au întrebat despre vizita pe care ai făcut-o, nu demult, la Facultatea de electrotehnică a Institutului politehnic din Cluj-Napoca.

— Țin minte totul deoarece a fost un eveniment deosebit în viața mea. Era 5 februarie 1979, ora 12. Împreună cu lecto-

rul universitar Valer Mare de la universitate și fostul meu diriginte, am urcat la etajul I, în clădirea de pe strada Barițiu, apoi am fost invitați în sala de consiliu a facultății. Am făcut rînd pe rînd cunoștință cu prof. dr. ing. Arpad Kelemen, decanul facultății, cu conf. dr. ing. Roman Morar, prodecanul, cu prof. dr. ing. Miron Costin, șeful catedrei de electronică, cu prof. dr. Emil Simion, șeful catedrei de electrotehnică, cu tovarășul Năstase, secretarul facultății...

Era o ședință specială care s-a ținut pentru mine, în legătură cu realizarea unor aparate speciale, ajutoare nevăzătorilor surzi. Mi s-a explicat totul cu multe amănunte. A fost o mare bucurie să constat că toți profesorii de la politehnică știau despre progresele mele spre lumina minții și am fost deosebit de fericit cînd m-au felicitat. Dar, sincer vorbind, mai fericit am fost atunci cînd profesorii mi-au spus că sint perspective să fiu ajutat în construirea unui dispozitiv cu diodă laser pentru a mă putea orienta mai bine în deplasările pe care le-aș face independent. Am speranța că profesorii și studenții, împreună cu inginerul Toma Dobrotă, un om animat de o frumoasă și curată bunăvoință, vor izbuti pînă la urmă să construiască și telefonul special morse.

— Foarte mulți cititori vor să știe dacă ai urmărit „serialul” din Flacăra...

— Cum să nu! Imediat după apariție, am primit revista și am adus-o nașei mele, care mi-a transcris-o în Braille. Vă dați seama că a fost un efort foarte mare, pentru care în să-i mulțumesc din tot sufletul. Textul în Braille a fost apoi citit de mulți profesori nevăzători și de prietenii mei de la Asociația nevăzătorilor. Eu datorez mult asociației. Ar fi trebuit poate să scrieți ceva mai mult despre ea.

— Ce anume?

— Că există cu adevărat, că ne ajută, că ne sprijină în rezolvarea tuturor problemelor, fie profesionale, fie personale, că ne creează condiții pentru a desfășura viața culturală... Se preocupă să avem cărți în Braille, să putem participa la unice spectacole, să avem chiar noi, în asociație, activitate. Apoi, să facem sport. V-am spus: eu am făcut haltere, ridicînd 80 de kilograme, am făcut atletism, gimnastică,

inot. La atletism am participat și la 2 concursuri la Constanța, pe care le-am cîștigat.

— S-a scris în Flacăra că îți redactezi și dactilografiezi singur scrisorile. Ai dificultăți?

— Nu. Imi cunosc foarte bine mașina. Bat cam o pagină în 20 de minute. În unele cazuri nu scriu direct la mașină, ci pregătesc o ciornă în Braille...

— Ce conțin scrisorile?

— Probleme dintre cele mai diverse. Iau câteva exemple la întimplare. Din comuna Grozești, județul Iași, Elena Dănilă aflată în ghips, după a cincea operație, îmi povestește drama pe care a trăit-o tot la doi ani și jumătate, cînd în urma poliomielitei, a rămas cu sechele grave la miini și la picioare, neputîndu-se deplasa. Are 25 de ani, și cu toată infirmitatea a terminat cursul general cu media 9,73, la Craiova. Mi-a scris că cele aflate despre mine din Flacăra au încurajat-o, dîndu-i încredere în dorința de a învăța și de a fi utilă, va putea fi realizată. Altă scrisoare mi-a trimis-o elevul Ion Boabă de la Casa de copii din Tg. Jiu. E unul dintre cei mai tineri corespondenți ai mei. Mi-a scris apoi elevul Victor Panciu din satul Hotărani, cu care am legat corespondență. Carmen Fodor, elevă la Liceul de chimie din Tg. Mureș, care cu toată căldura adolescentină ne transmite soției și mie gânduri curate de viață lungă și fericită, Ioana Micu, o soră medicală din Petrosani, care ne-a vizitat acasă. Mi-a scris apoi Valentina Sacalov din Tulcea, care mi-a trezit nostalgia din peregrinările mele de odinioară, cînd însoțit de profesoara mea, Florica Sandu, am trăit clipe de neuitat. Din Arad, mi-a scris o elevă în ultimul an de liceu, Felicia Rașcu, care bate la porțile medicinei, cu dorința fierbinte în suflet să poată face mult bine oamenilor...

— Și tatăl tău, Zamfir Adamescu, ce zice?

— E bucuros ca orice părinte, e uimit de progresele mele și în mintea dînsului am credința că le asociază cu o adevărată minune...

— Și pentru „minunea” asta, cit s-a muncit?

— Enorm! Peste ani, am aflat că atunci, în 1955, cînd am fost adus la Cluj, tatăl meu și mama vitregă erau pur și simplu disperati: nu știau cum să mă ajute. Erau neputincioși. Orice încercare eșuase. Și cînd au aflat de Școala de la Cluj, tata m-a dus intîi la cea de surzi. Cei de acolo l-au îndrumat spre școala de orbi. Dar și aici era dificil de luat o decizie. Totuși, directorul de atunci i-a spus tatălui meu să aștepte pînă a doua zi, cînd va convoca o ședință a consiliului profesoral să discute cazul. Ne-a dat la amîndoi un pat într-o cameră a internatului, dar tata a plecat direct la gară, fiind zadarnic căutat

ceva mai tirziu. Se temea ca nu cumva consiliul să decidă altfel decît dorea dînsul: să rămîn la Cluj la școală! Și școala s-a văzut în fața faptului împlinit: rămăsesem absolut singur și cineva trebuia să se ocupe de mine. A fost, cred, o mare șansă pe care mi-a oferit-o viața!

— Ce gîndești despre oamenii care au fost la greu lingă tine?

— Sint oameni frumoși, buni, demni, modele care ar trebui urmate de cit mai mulți dascăli din țară. Port cel mai profund respect profesoarei Florica Sandu, fără a cărei pasiune și muncă dusă pînă la sacrificiu drumul meu s-ar fi frînt de mult. Sint conștient că ce a făcut pentru instruirea mea, e ceva ce se realizează rar în lume. Atunci cînd a trebuit să se pensioneze, am avut un alt mare noroc: instruirea mea să fie continuată de profesorul Gheorghe Stancu. M-a tratat ca pe propriul său copil. Cînd am dorit să mînc mîiere, mi-a cumpărat, cînd am avut nevoie de un costum de haine, a mers cu mine la magazin să mă ajute în alegere, cînd a fost nevoie să plec undeva, m-a însoțit cu multă dragoste. A făcut sacrificii, pe care mulți nu le fac pentru propriii lor copii. A pus mult suflet în pregătirea mea pentru viață, continuînd munca începută de profesoara Florica Sandu. Nici nu știu ce elogi ar fi în măsură să recompenseze munca acestui om. I-am construit în sufletul meu o statuie ce va dăinui cît voi exista și eu. Sau ce aș putea eu gîndi pentru educatoarea mea de odinioară, profesoara de azi, Georgeta Damian? Atunci a fost alături de mine mereu. Și foarte adesea nu numai ca dascăl. Vă pot mărturisii că și azi, la 3 ani de la terminarea facultății, mă consider tot ca elev. Am destule de învățat. Și mi-am putut întări convingerea că profesoara Georgeta Damian e un om minunat. Mă ajută cu toată dragostea, fiind și azi gata să mă ajute, să rămînă după terminarea programului, să mă sfătuiască, pentru a-i putea pregăti cit mai bine pe cei 3 copii orbi-surdo-muți, Robi, Cristi și Fira, cu care lucrăm...

Îi datorez recunoștință în cea mai mare măsură lectorului universitar Valer Mare. A fost primul om care a întrevăzut cu mulți ani în urmă drumul meu spre facultate, încurajîndu-mă și dîndu-mi mereu încredere că voi putea învăța. Ar trebui însă să vorbesc despre foarte mulți oameni. Despre fiecare dascăl al meu, despre fiecare administrator și portar de la școală, despre marea omenie a celor ce s-au îngrijit de mine în timpul frumoaselor vacanțe pe care le-am trăit la Casa de copii din Siliștea-Nouă, despre marea omenie a poporului meu, care m-a ajutat și pe mine să devin om!

M. CONSTANTIN ■

O carte mult așteptată:

„Ecologia umană”*)

(Urmare din pag. 1)

porturilor dintre om și mediu” (Cuvînt înainte).

Este de la sine înțeles că ecologia umană la rîndul ei nu poate fi cunoscută în dimensiunile ei reale fără a fi integrată în ansamblul ecosistemelor planetare, păstrîndu-și în același timp particularitățile ecosistemului uman, în structura căruia intervin, pe lingă mediul natural și cel artificial creat de om, factorii sociali și culturali.

Autorii au conferit conceptului de ecologie umană un sens foarte larg, așa cum o arată prezentarea celor mai diferite probleme ale biologiei omului și a populațiilor umane, de la starea de sănătate la patologia psihosomatică și eco-sociologia comunităților umane de la familie pînă la națiune.

Adoptînd această perspectivă, se consideră că „Ecologia imbracă un caracter de știință cu mare capacitate de generalizare, apropiîndu-se mai mult decît alte științe de filozofie”.

Trebuie să subliniem de asemenea că gîndirea ecologică a fenomenelor ne conduce inevitabil la cunoașterea și explicarea lor în unitatea organism-mediu. Mai mult decît o știință inter- sau multidisciplinară, ecologia în general, — și cea umană nu face excepție, — este o știință integrativă. Ne explicăm astfel considerabila diversitate a domeniilor și problemelor abordate de autori în tratatul de ecologie umană, pe baza principiului director „orice fenomen capătă dimensiuni ecologice dacă este prezentat ca parte a unui ecosistem”. Și din acest punct de vedere trebuie subliniată structura originală a tratatului, intensă lui capacitate informativă și prioritatea lui editorială, fiind prima lucrare de sinteză apărută în țara noastră.

2. În prima parte a lucrării se face o amplă și substanțială expunere a ecologiei generale, de mare utilitate pentru cunoașterea temelor și noțiunilor definitorii ale acestei discipline. Pe drept cuvînt autorul acestui capitol (Adrian Murgoci) a stăruit în prezentarea sistemelor și a importanței lor în biologia organismelor și structurii biosferei. Următorul capitol dezvoltă într-o complexitate in-

vitabilă elementele ecologiei umane (M. Barnea) cu un accent justifiat pe procesul de adaptare, corespunzător definit și exemplificat.

Capitolele consacrate ecosistemelor umane (M. Barnea și colab.) cuprind un bogat material informativ care ne introduce în organizarea lor de la cel individual la cel familial, de grup — integrate în mediul lor specific: locuință, localitate, țară, continentul și planeta. Prezentarea analitică a numeroșilor factori ce compun aceste medii și intervenția lor pozitivă sau negativă ne introduc din plin în procesele de poluare și degradare ale mediului.

Capitolele consacrate profilului populației umane și tendințele ei contemporane (Elena Barnea și colab.) aduc în atenția noastră ecologia urbanizării, a muncii și a filmului vital.

Ecologia socială, culturală și mentală (Traian Herseni) ne introduc prin puntea ecologiei biologice spre dezbătutele probleme ale civilizației și culturii. Se elimină astfel vechea limitare a ecologiei la biologia omului, afirmîndu-se răs-picat includerea ecologiei culturale, sociale și „mentale”. Platforma sociologică puternic susținută în tratarea ecologiei umane conferă acestui capitol implicații care solicită meditația noastră. Iată un exemplu. „Din punct de vedere teoretic și metodologic trebuie să reținem că nu există activitate socială mai importantă (tehnică, economică, politică, administrativă etc.) care să nu aibă și implicații ecologice...” (pg. 352).

Compartimentul al doilea de structură al tratatului este consacrat stării de sănătate a populației umane în ecosistemele contemporane. Medicii vor regăsi în capitolele acestei părți problemele cunoscute ale patologiei degenerative, ale „bolilor civilizației”, ale diferiților agenți toxici, abiotici și biotici mezologici, care provoacă o morbiditate specifică. S-ar putea spune că totalizează o excelentă prezentare a ceea ce se poate numi „medicină ecologică”.

Trebuie subliniat în finalul acestor capitole testarea ecologică a bolilor psihice (C. Oancea și colab.) și morbiditatea ecologică plurifactorială (M. Barnea).

În compartimentul al 3-lea al tratatului se prezintă problematica pusă de

protecția ecosistemelor umane. În capitolele lui de structură sint tratate succesiv măsurile necesare pentru protejarea ecosistemelor umane la nivelul alimentației, al condițiilor de viață, al locuinței, al protecției muncii ș.a.

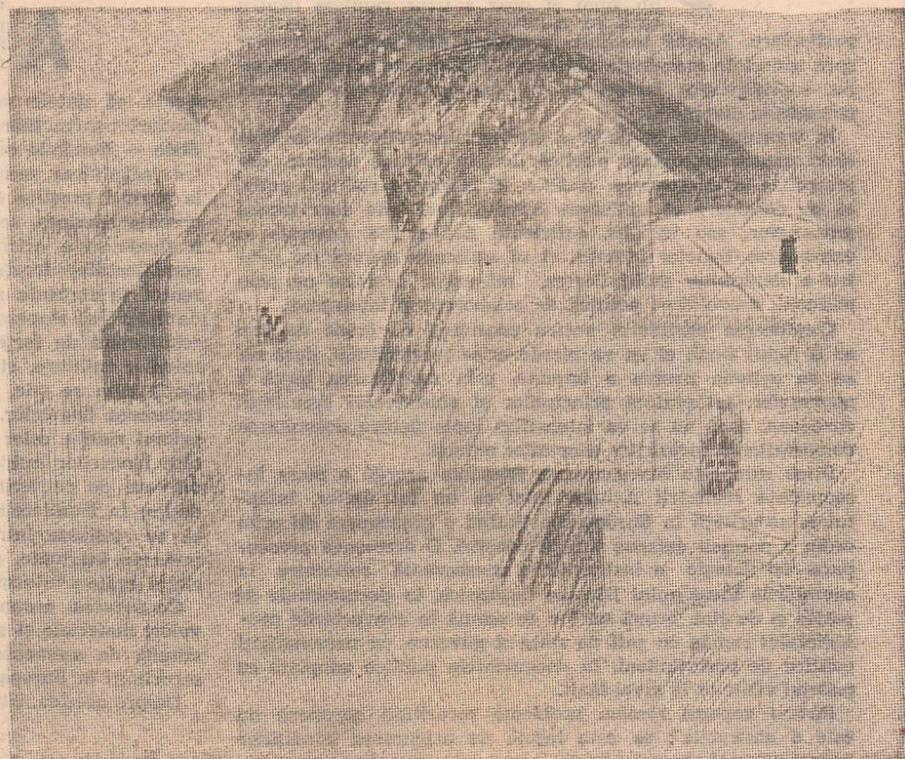
De o deosebit interes pentru orizontul de cuprindere al problemelor este capitolul în care se tratează păstrarea echilibrului ecologic la nivel planetar, în care inevitabil intervine decizia politică, prin adoptarea măsurilor de protecție globală la nivel planetar.

3. În epilogul lucrării trebuie subliniat conceptul de ecoddezvoltare prin care se desemnează folosirea „metodelor de exploatare a resurselor naturale, de cultură a plantelor și de creștere a animalelor, care se află în acord cu elementele ecosistemelor naturale locale și regionale” (p. 779).

Pe drept cuvînt se susține că această conduită trebuie să fie extinsă la orice strategie a dezvoltării ceea ce implică decizii politice și un comportament superior al oamenilor.

În finalul acestei prezentări mulțumesc redacției revistei Flacăra că mi-a oferit posibilitatea să atrag atenția asupra unei lucrări deosebit de valoroase, să subliniez adeziunea la esențialul concepției ce a regizat-o și să acordăm recunoștința noastră pentru considerabilul efort de sinteză în analitic, făcut de cei 12 autori ce s-au străduit să ne-o dăruiască.

*) „Ecologia umană”, sub redacția M. Barnea și Al. Calciu, Ed. medicală, București, 1979, 799 pg.

SECURITATEA EUROPEANĂ — PERMANENȚĂ A POLITICII EXTERNE A ROMÂNIEI (III)

Semnând Actul final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa (C.S.C.E.) — august 1975 — statele participante consfințeau, așadar, un moment istoric în viața Europei și se obligau, totodată, să continue, la dimensiunea faptelor concrete, dezvoltarea și consolidarea înnoirilor europene, în cepute cu ani în urmă, să dea permanentă conlucrării lor fructuoase în vederea construirii unui continent al păcii, securității și înțelegerii.

Aplicarea în viață a Actului final presupune un proces complex în care fiecărui semnatar îi revin înalte responsabilități privind respectarea angajamentelor asumate, în care fiecare trebuie să acționeze cu bună-credință prin măsuri unilaterale, dacă le putem numi așa — adică cele luate pe plan național — prin dezvoltarea raporturilor, cooperării și înțelegerii bi și multilaterale, să contribuie la dinamica înlăturării documentelor C.S.C.E., la dezvoltarea climatului politic care să favorizeze constant întărirea bazelor destinderii, securității și colaborării.

Nu se poate tăgădui că în perioada care a trecut de la semnarea Actului final s-au obținut o serie de rezultate pozitive în direcția normalizării raporturilor dintre statele europene, dezvoltării colaborării economice, științifice și culturale, intensificării contactelor și întâlnirilor dintre conducători de state, sefi de guverne și partide politice, între parlamentari și reprezentanți ai celor mai diverse organizații democratice și progresiste.

O analiză lucidă a rezultatelor aplicării Actului final — de la semnarea lui și până în prezent — nu poate totuși duce, din păcate, la concluzia că lucrurile merg bine, nu se poate afirma cu toată răspunderea că obiectivele edificării securității și dezvoltării cooperării pe continent se înlătuiesc în mod constant, că s-au realizat pe deplin speranțele și așteptările popoarelor.

În perioada imediată semnării Actului final s-a constatat, îndrăznim s-o spunem, un fel de oboseală, considerându-se pe ici, pe colo, că ceea ce era esențial — adoptarea documentelor conferinței — s-a realizat și că simpla lor existență asigură și cursivitatea necesară evoluțiilor în raporturile dintre semnatori, aplicarea automată a principiilor și înțelegerilor convenite. La această stare de lucruri a concurat — de ce să n-o spunem — și lipsa de entuziasm a unor derivați, de această dată, din concepția potrivit căreia Conferința pentru securitate și cooperare în Europa ar însemna doar punctul terminus al unei complicate perioade din istoria continentului, ar semnifica mai ales consfințirea realităților existente, ar constitui garanția că au fost pecetuite chiar și unele anomalități europene (divizarea continentului, blocurile militare, grupările economice închise).

Aceste tendințe și-au găsit suport și în influențele negative pe care le-au exercitat problemele deosebit de complexe apărute pe plan internațional, accentuarea tendințelor spre o nouă împărțire a lumii în zone de influență și dominație, fenomenele negative existente în Europa și mai ales cel mai grav dintre ele — continuarea în proporții fără precedent a cursei înarmărilor, a acumulării de arme tot mai perfectionate, inclusiv nucleare.

„În Europa — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — persistă o serie de factori negativi care împiedică asupra climatului politic general. Se manifestă forțe ce se opun deschis cursului spre destindere, s-au activizat cercuri reacționare, fasciste, revanșarde, naționalist-șovine și iredentiste, care încearcă să invenișeze raporturile politice din Europa”.

Existența acestor situații, precum și rezultatele modeste obținute după semnarea Actului final nu pot să nu îndemne la reflecții și învățăminte, să nu pună în evidență necesitatea stringentă a intensificării eforturilor, a acționării cu perseverență, prin măsuri concrete, pentru înlăturarea în întregime a tuturor înțelegerilor convenite la Conferința general-europeană.

Se impune renunțarea la interpretări subiective a documentelor C.S.C.E., la tendințele de aplicare fragmentară a Actului final și doar a unor capitole pentru care se manifestă interese și pasiuni particulare. Aceste tendințe urmăresc deplasarea lucrurilor spre aspectele marginale ale securității și cooperării europene, supralicitează factori minori dar încărcăți de germei polemici și divergenți.

În transpunerea în viață a înțelegerilor convenite la Helsinki popoarele, opinia publică, forțele politice realiste, democratice și progresiste, trebuie să joace un rol mai activ, să nu considere că aplicarea Actului final este doar treaba guvernelor, sau că sînt suficiente declarațiile generale și exprimarea bunelor intenții, ci să acționeze asupra lor pentru a determina multiplicarea măsurilor practice pe plan național, dezvoltarea politicii de colaborare și înțelegere.

Conducerea partidului nostru consideră că oricît de bun ar fi Actul final, el își va pierde orice însemnătate, dacă nu se va acționa pentru a impune, prin mobilizarea largă a popoarelor, înlăturarea principiilor și obiectivelor securității europene, dacă nu se va intensifica lupta pentru dezvoltarea democrației și cuceririlor oamenilor muncii.

După cum este binecunoscut, România acordă o mare însemnătate realizării Actului final ca un tot unitar, înlăturarea securității în Europa constituind o preocupare de prim ordin a politicii externe a țării noastre. O asemenea preocupare își găsește o insistență și consecvență reflectată în cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu, în documentele de partid și de stat, ocupă un loc de seamă în convorbirile președintelui român cu șefii de state și guverne, cu personalități politice de pretutindeni, în documentele politice adoptate cu prilejul vizitelor la nivel înalt.

Pentru poporul român, problema securității europene nu este o abstracție; ea este legată de asigurarea condițiilor

muncii pașnice, de asigurarea liniștii necesare desăvîrșirii construirii societății socialiste multilateral dezvoltate, de crearea condițiilor pentru trecerea la construirea comunismului.

Constanța coordonatei europene a politicii externe a României este dată, totodată, de problemele acute ale Europei, continentul pe care s-au acumulat cele mai adînci contradicții, de implicațiile pe care situația din Europa o are asupra vieții politice mondiale.

Pronunțîndu-se pentru întărirea destinerii, dezvoltarea neîngrădită a colaborării, pentru edificarea unei veritabile securități în Europa, România dă un concludent exemplu pe terenul faptelor și acțiunilor concrete. Astfel, țara noastră își extinde continuu raporturile cu toate statele semnatare ale Actului final, întîlnirile și contactele la nivelul cel mai înalt, schimburile comerciale și cooperarea în diferite domenii de interes comun, România a semnat numeroase declarații comune, comunicate și acorduri care exprimă dorința și hotărîrea conlucrării tot mai intense în vederea înlăturării obiectivelor majore ale vieții continentului, întăririi destinderii, securității și păcii.

Animată de dorința respectării angajamentelor la care a subscris la Helsinki, de a contribui activ la continuarea procesului deschis de Conferința general-europeană, țara noastră a prezentat o serie de propuneri constructive privind consacrarea aplicării principiilor noi în relațiile dintre state, dezangajarea militară și dezarmarea — element esențial al unei reale securități — dezvoltarea cooperării economice și tehnico-științifice, lărgirea colaborării în domeniul cultural-artistic și în promovarea cunoașterii și înțelegerii reciproce între popoare.

România a militat și militează activ pentru statornicirea pe plan european, în general în relațiile interstatale și în viața internațională, a principiilor depline egalități în drepturi, respectului independentei și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, a dreptului inalienabil al fiecărui popor de a-și alege liber, potrivit voinței sale, calea propriei dezvoltări. După cum este cunoscut, în Actul final al C.S.C.E. a fost inclus, la propunerea țării noastre, un capitol special în legătură cu nerecurgerea la forță și la amenințarea cu folosirea forței, punîndu-se astfel în evidență necesitatea stringentă a așezării relațiilor dintre state pe baze cu totul noi, care să excludă intimidările, presiunile și condiționările de orice fel și sub orice formă, etichetările și în general practicarea unei politici de dominație și dictat.

Securitatea europeană nu poate fi ceva abstract, ceva care se declară și se realizează la modul general și eventual numai pentru unii; ea — securitatea europeană — este și înseamnă, înainte de toate, securitatea egală a fiecărei națiuni, respectarea suveranității și independenței fiecărui stat. Pornind de la această realitate, România a propus elaborarea și adoptarea unui Pact general-european în care să se precizeze, să se dezvolte și să se consacre pe plan juridic angajamentul statelor de a renunța la forță și la amenințarea cu folosirea forței, în relațiile dintre ele.

România a promovat cu deosebită fermitate necesitatea generalizării și respectării de către toți a principiilor fundamentale în relațiile dintre state, condiție sine qua non a păcii, securității și colaborării și consideră că stîrbirea acestor principii inseparabile poate determina convulsii grave în relațiile interstatale, poate genera oricînd conflicte, inclusiv confruntări armate.

„Pornind de la interesele tuturor popoarelor continentului nostru și ale cauzei păcii, declara tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Helsinki la 1 august 1975, este necesar ca orice încălcare a principiilor și normelor adoptate în comun să fie considerată drept lipsă de bunăvoință, drept acțiune menită să pună în pericol securitatea, colaborarea și pacea în Europa”.

Avînd în vedere situația militară a continentului, faptul că în Europa există cea mai mare concentrare de forțe și armamente cunoscută în istorie, inclusiv cele mai mari și puternice blocuri militare

rivale, că statele semnatare ale Actului final irosesc uriașe fonduri pentru înarmări — peste 80% din cheltuielile mondiale — România consideră că pe primul plan al luptei pentru înlăturarea securității europene trebuie să stea trecerea la măsuri practice de dezangajare militară și dezarmare. În absența acestora, securitatea rămîne o iluzie, destinderea de o flexibilitate oricînd reculantă, revenirea în cordărilor și complicațiilor foarte posibilă. Iată de ce România a prezentat în repetate rînduri un ansamblu de măsuri concrete de natură să stopeze cursa înarmărilor, să realizeze păstrarea echilibrului de forțe, nu prin escaladarea irațională a cheltuielilor militare, ci prin reducerea lor treptată și continuă. După cum se știe, propunerile țării noastre au în vedere reducerea bugetelor, efectivelor militare și armamentelor, în primul rînd a celor nucleare, restrîngerea continuă a activității blocurilor militare de pe continent, desființarea bazelor militare de pe teritoriul altor state, retragerea tuturor soldaților în frontierele naționale. Toate aceste măsuri ar trebui să se realizeze într-un proces gradual, începînd cu statele puternic înarmate, și pe baza respectării principiului securității egale a tuturor statelor.

Cooperarea economică și tehnico-științifică, schimbul de valori materiale și spirituale de informații și experiență constituie, de asemenea, o componentă deosebită a edificării securității în Europa.

Despre acestea, citeva opinii în numărul viitor.

DUMITRU ANINOIU ■

Mondo umano ?

Lungul drum al nopții

În mod firesc, de mai multă vreme, o bună parte a opiniei publice internaționale (care nu cunoaște unele amănunte și legături vizibile și nu știe de altele, invizibile, între o serie de țări) se întrebă de unde dispun regimuri precum cel sud-african, sud-coreean, somozit, haitian, paraguayean, rhodesian ș.a. de mijloacele atât de sofisticate, de armele atât de perfectionate pentru ca să reprime cu brutalitate orice acțiune a opoziției, a forțelor progresiste și a maselor largi populare. Răspunsul nu e greu de dat: exact de unde au dispus militarii Gărzii naționale somoziste de arma și munițiile cu care l-au împușcat pe ziaristul american Bill Stewart și tot de unde au dispus forțele de ordine sud-africane de mijloacele cu care l-au executat pe militantul de culoare Solomon Mahlangu etc. Cu alte cuvinte, regimurile respective beneficiază de sprijin, uneori masiv, de înlesniri, uneori spectaculoase, exact din acele locuri, din partea unor state occidentale care în declarații le condamnă, adesea cu asprime.

Există deci un comerț internațional cu mijloace de reprimare — echipamente împotriva demonstrațiilor, ordinatoarele și material de tortură — ale cărui cifre de afaceri nu sînt cu nimic mai prejos (păștrind proporțiile, desigur) decît ale comerțului cu armament. Fenomenul se petrece, de regulă, între organizațiile specializate din țările respective. În acest punct, pentru a nu teoretiza prea mult, să amintim că faptul era clar denunțat de Costa Gavras într-un film al său, de scriitorii Julio Cortazar și Alejo Carpentier.

Răsunurile unui atare ajutor constau în „a întretine forțele militare și paramilitare capabile ca, sprijinite de poliție, să mențină în aceste țări securitatea internă care este indispensabilă unei dezvoltări politice, sociale și economice ordonate”, după cum susține generalul american Robert H. Warren. Pornind de la aplicarea principiului citat (care, nu e nici un secret, e înșușit și de alții din alte țări) S.U.A. au furnizat între 1945 și 1977 asistență de acest gen în valoare de 62 miliarde dolari. Deși mai modestă, asistența de același fel a britanicilor și francezilor este considerabilă.

După cum se poate lesne constata, acest gen de comerț e practic dominat de aceleași state cărora le revine cea mai mare parte din comerțul cu arme: S.U.A., Anglia, Franța. La care se adaugă și țări ca Belgia, Italia, R.F.G. și, de curînd, chiar Brazilia și Argentina. Este adevărat, cele mai multe dintre aceste țări nu publică nici o statistică asupra comerțului respectiv iar firmele furnizoare evită publicitatea. Cu toate acestea, Michael T. Klare în „Le Monde Diplomatique” publică cifre oficiale și subliniază că trebuie făcută deosebire între programele guvernamentale și comerțul firmelor particulare întrucît, de regulă, acesta din urmă este cel care domină iar unele firme occidentale au devenit notorii. Da, desigur, problema e foarte complexă dar răspunsul la întrebarea de la care am pornit subliniază clar că, în fond, lungul drum al nopții către ziua în țările amintite la început ar putea fi scurtat și prin sistarea totală a aceluia comerț, în fapt sprijin, de care am vorbit.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din „Arena” — R.S.F. Iugoslavia)